

การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของ
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและ
ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

นายสมาน ละเซ็น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2559

**Comparative Analysis of Efficiency between Islamic Bank of Thailand and Small
and Medium Enterprise Development Bank**

Mr.Saman Lesen

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Masters of Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2016

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลาม
แห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ชื่อและนามสกุล นายสมาน และเซ็น
วิชาเอก เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. อภิญา วนเศรษฐ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. พอพันธ์ อูยานนท์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณกิตติ์ วรณศิลป์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิญา วนเศรษฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พอพันธ์ อูยานนท์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ รสลิน ศิริยะพันธุ์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลาม
แห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ผู้วิจัย นายสมาน และเซ็น รหัสนักศึกษา 2556000467 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. อภิญา วนเศรษฐ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อูทยานนท์
ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นมาและหลักการในการให้บริการของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2) ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิธีการศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ช่วงปี พ.ศ.2552 – พ.ศ.2557 ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินร่วมกับการวิเคราะห์แนวโน้มเพื่อคาดการณ์การเปลี่ยนแปลง และใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เอกสาร เว็บไซต์ ในการวิเคราะห์ SWOT Analysis

ผลการศึกษาพบว่า 1) ธนาคารอิสลามฯ มีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งขึ้นเพื่อให้บริการกับผู้นับถือศาสนาอิสลามเป็นหลักสำคัญและดำเนินกิจการตามหลักกฎหมายอิสลาม ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งเพื่อให้บริการกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก และไม่ให้บริการกับประชาชนทั่วไป 2) ปัญหาสินเชื่อด้อยคุณภาพและปัญหาต้นทุนการดำเนินงานที่สูง ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของทั้งสองธนาคารนั้นต่ำ 3) ธนาคารอิสลามฯ มีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่าในช่วงปี 2552 จนถึง ปี 2554 แต่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่าในปี 2557

คำสำคัญ: ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร

Thesis title: Comparative Analysis of Efficiency between Islamic Bank of Thailand and Small and Medium Enterprise Development Bank

Researcher: Mr. Saman Lesen; **ID:** 2556000467; **Degree:** Master of Economics

Thesis advisors: (1) Dr. Apinya Wanaset, Associate Professor; (2) Dr. Porphant Ouyyanont, Associate Professor; **Academic year:** 2016

Abstract

The objectives of this research were to 1) study background and principles of service of Islamic Bank of Thailand and Small and Medium Enterprise Development Bank 2) study operations performance of Islamic Bank of Thailand and Small and Medium Enterprise Development Bank 3) study performance comparative analysis between Islamic Bank of Thailand and Small and Medium Enterprise Development Bank

This study used secondary data during 2552 to 2557 of Islamic Bank of Thailand and Small and Medium Enterprise Development Bank for analysis of financial ratios and trends. SWOT Analysis was employed.

The results revealed that 1) background and principles of both banks were different from general banks. As Islamic Bank of Thailand had established for services to the Muslims and operated according to the Islamic law. While Small and Medium Enterprise Development Bank had established for services to small and medium-sized enterprises and were not available to the general public. 2) Efficiency analysis of both banks revealed that Islamic Bank of Thailand and Small and Medium and Enterprise Development Bank had the same problems on non-performing loans and high total cost. These problems made both banks lower efficiency. 3) Performance comparison of both banks found that efficiency of Islamic Bank of Thailand was better during 2552 to 2554 but efficiency of Small and Medium Enterprise Development Bank was better in 2557

Keyword: Islamic Bank of Thailand, Small and Medium Enterprise Development Bank, Bank Performance

กิตติกรรมประกาศ

การสรรเสริญทั้งหมดนั้นเป็นสิทธิแต่อัลลอฮ์ผู้ทรงเป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก ด้วยอนุมัติจากอัลลอฮ์การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ผู้ให้โอกาส ให้คำแนะนำและความรู้และชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์เสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อุทยานนท์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลารับเป็นกรรมการสอบในครั้งนี้ ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณครอบครัวของผู้ศึกษา ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้มาโดยตลอด ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และเจ้าหน้าที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ตลอดจนความช่วยเหลือต่างๆตลอดช่วงระยะเวลาที่ศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษาและเป็นสหายที่ดีต่อกันตลอดมา

ประโยชน์ใดๆที่จะได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ ขอมอบให้แก่ผู้มีส่วนสนับสนุนทุกท่าน ผู้ที่สนใจความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์และผู้สนใจทั่วไป หากการศึกษานี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้ ณ โอกาสนี้

สมาน ละเซ็น

เมษายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 ประวัติ แนวคิด และผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	31
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย	31
ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	46
บทที่ 4 วิธีดำเนินการวิจัย	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
บทที่ 5 ผลการศึกษา	70
อัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	70
การวิเคราะห์ SWOT	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	105
สรุปผลการวิจัย	105
อภิปรายผล	111
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	119
ประวัติผู้วิจัย	129

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 5 ด้าน	93
ตารางที่ 6.1 เปรียบเทียบอัตราส่วนสภาพคล่องและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	105
ตารางที่ 6.2 เปรียบเทียบอัตราส่วนคุณภาพเงินให้สินเชื่อและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	106
ตารางที่ 6.3 เปรียบอัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงานและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	107
ตารางที่ 6.4 เปรียบอัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไรและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	108
ตารางที่ 6.5 เปรียบอัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุนและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	109
ตารางที่ 6.6 เปรียบเทียบจุดที่เหมือนและจุดที่ต่างของการวิเคราะห์ SWOT.....	110

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ภาพที่ 3.1 สินทรัพย์รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	36
ภาพที่ 3.2 เงินให้สินเชื่อของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	37
ภาพที่ 3.3 เงินฝากของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	38
ภาพที่ 3.4 หนี้ค้ำยคุณภาพของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	39
ภาพที่ 3.5 ส่วนทุนของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	40
ภาพที่ 3.6 หนี้สินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	41
ภาพที่ 3.7 รายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	42
ภาพที่ 3.8 ค่าใช้จ่ายรวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	43
ภาพที่ 3.9 กำไรและขาดทุนสุทธิของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	44
ภาพที่ 3.10 เงินกองทุนของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557	45
ภาพที่ 3.11 สินทรัพย์รวมของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	50
ภาพที่ 3.12 เงินให้สินเชื่อของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	51
ภาพที่ 3.13 เงินฝากของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	52
ภาพที่ 3.14 หนี้ค้ำยคุณภาพของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	53
ภาพที่ 3.15 ส่วนทุนของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	54
ภาพที่ 3.16 หนี้สินของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	55
ภาพที่ 3.17 รายได้รวมของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	56
ภาพที่ 3.18 ค่าใช้จ่ายรวมของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	57
ภาพที่ 3.19 กำไรและขาดทุนสุทธิของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	58
ภาพที่ 3.20 เงินกองทุนของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557	59
ภาพที่ 5.1 เปรียบเทียบแนวโน้มของอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก	71

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.2 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	72
ภาพที่ 5.3 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม	73
ภาพที่ 5.4 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ	74
ภาพที่ 5.5 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนหนี้ต่อคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อ	75
ภาพที่ 5.6 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนหนี้ต่อคุณภาพต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	76
ภาพที่ 5.7 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญ	77
ภาพที่ 5.8 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนกำไรสุทธิ	78
ภาพที่ 5.9 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน	79
ภาพที่ 5.10 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน	80
ภาพที่ 5.11 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้รวมต่อจำนวนพนักงาน	81
ภาพที่ 5.12 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุน	82
ภาพที่ 5.13 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	83
ภาพที่ 5.14 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	84
ภาพที่ 5.15 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	85
ภาพที่ 5.16 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	86
ภาพที่ 5.17 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	87
ภาพที่ 5.18 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	88
ภาพที่ 5.19 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ ต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	89
ภาพที่ 5.20 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	90
ภาพที่ 5.21 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	91
ภาพที่ 5.22 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง	92

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ที่มีศรัทธาในศาสนาอิสลามและประชาชนทั่วไปในประเทศไทยเนื่องจากระบบการเงินอิสลามนั้นห้ามเกี่ยวข้องกับระบบดอกเบี้ยซึ่งเป็นระบบที่ใช้อยู่ทั่วไปในสถาบันการเงินต่างๆ เพราะดอกเบี้ยคือระบบที่เอาเปรียบผู้อื่นและเป็นระบบที่ต้องห้ามสำหรับผู้ที่มีศรัทธาในศาสนาอิสลาม ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีความคาดหวังที่จะเป็นสถาบันการเงินที่เป็นสื่อกลางสำหรับผู้ที่มีศรัทธาในศาสนาอิสลามในประเทศไทยและประเทศในแถบตะวันออกกลาง

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้ประสบกับวิกฤตทางการเงินอันเนื่องมาจากหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือสินเชื่อด้อยคุณภาพที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 9,600 ล้านบาท ในปลายปี พ.ศ. 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 24,700 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2555 เพิ่มขึ้นมา 15,100 ล้านบาทจากเงินให้สินเชื่อประมาณ 120,000 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 20 ของเงินให้สินเชื่อ ซึ่งทำให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเริ่มเกิดปัญหาสภาพคล่อง และในช่วงต้นปี พ.ศ. 2556 หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นเป็น 39,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ของเงินให้สินเชื่อประมาณ 120,000 ล้านบาท และประมาณร้อยละ 90 ของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือประมาณ 35,100 ล้านบาท มาจากผู้ขอสินเชื่อและผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ซึ่งยอดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์และภาคอุตสาหกรรม ทำให้ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยต้องตั้งสำรองหนี้เสียประมาณ 22,000 ล้านบาท ณ ปลายปี พ.ศ. 2555 และมีผลขาดทุนสุทธิประมาณ 16,000 ล้านบาท หลังจากมีการปรับปรุงในปี พ.ศ. 2556 (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ 7-14 กุมภาพันธ์ 2556)

ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารอิสลามที่สูงมาก ทำให้เกิดข้อสงสัยในการบริหารของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และประสิทธิภาพการบริหารงานของธนาคาร จึงได้นำธนาคารเฉพาะกิจอีกหนึ่งธนาคารที่ประสบปัญหาด້ายคล้ายกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย คือ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งประสบปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เช่นกัน จนนำไปสู่ปัญหาในช่วงเวลาเดียวกันกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ในต้นปี พ.ศ. 2556 ที่มียอดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูงเท่ากับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยประมาณ 39,000 ล้านบาท

หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ของยอดสินเชื่อรวม จากยอดสินเชื่อทั้งหมด 97,000 ล้านบาท (หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ 9 กุมภาพันธ์ 2556)

จากปัญหาวิกฤตหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ.2555 จนถึงช่วงต้นปี พ.ศ.2556 กับสถาบันการเงินทั้งสองแห่งของรัฐที่ทำให้ยอดรวมหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากถึง 78,000 กว่าล้านบาท (หนังสือพิมพ์ประชาชาติออนไลน์ 7 กุมภาพันธ์ 2556) และทำให้ยอดรวมของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินของรัฐรวมในปี พ.ศ.2556 สูงสุดถึง 219,000 ล้านบาท ในช่วงเดือน กรกฎาคม (หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ออนไลน์ 12 เมษายน 2557) และจากวิกฤตการณ์ทางการเงินข้างต้นของธนาคารของรัฐทั้งสองแห่ง จึงนำไปสู่การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารว่าประสิทธิภาพในแต่ละด้านของธนาคารทั้งสองดังกล่าวนี้แตกต่างกันหรือไม่ เนื่องจากธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีขนาดของธนาคารที่ใกล้เคียงกัน ประสบปัญหาในช่วงเวลาเดียวกัน และเป็นหนึ่งในเครื่องมือของรัฐในการดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจและการช่วยเหลือในระดับล่างและระดับกลางเหมือนกัน อีกทั้งธนาคารทั้งสองเป็นธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ มีบทบาทหน้าที่เฉพาะของตนเองในการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยธนาคารอิสลามฯมีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งเงินทุนของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามหรือที่เรียกว่า มุสลิม เนื่องจากคนมุสลิมนั้นไม่สามารถที่จะกู้ยืมเงินกับแหล่งเงินทุนที่เกี่ยวข้องกับอัตราดอกเบี้ยได้ ดังนั้นการเกิดขึ้นของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยจึงเป็นทางเลือกให้กับประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย และยังสามารถเป็นตัวแทนสถาบันการเงินอิสลามของประเทศไทยในการติดต่อทำการค้าระหว่างประเทศแถบตะวันออกกลาง และประเทศที่มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามรวมถึงในอาเซียนด้วย ในส่วนของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็เป็นธนาคารที่สำคัญสำหรับ ผู้ประกอบการรายใหม่ หรือรายย่อยๆ ที่มีเงินทุนไม่มากนักแต่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจหรือต้องการขยายกิจการให้เติบโตต่อไป เพราะผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในประเทศไทยเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลางเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้ประกอบการเหล่านี้เป็นผู้ที่ทำให้เกิดการจ้างงาน และยังคงเงินจำนวนมหาศาลเข้ามาในประเทศไทยจากการค้าระหว่างประเทศ และทำให้ประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น เติบโตขยายตัวมากขึ้น

ดังนั้นกล่าวได้ว่าธนาคารทั้งสองแห่ง มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การทราบบัญญาและหาทางแก้ไขเพื่อช่วยให้ธนาคารทั้งสองแห่งสามารถดำเนินงานในบทบาทของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้การศึกษาในครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงปัญหาการดำเนินงานและความผิดพลาดของสถาบันการเงินที่นำมาศึกษาเพื่อมา

เป็นบทเรียนสำหรับสถาบันการเงินอื่นมิให้เหตุการณ์เกิดขึ้นซ้ำรอยเดิม โดยการศึกษาจะมุ่งเน้นไปในการวัดประสิทธิภาพในแต่ละด้าน โดยจะพิจารณาประสิทธิภาพในด้านต่างๆจากงบการเงินของธนาคารทั้งสองเป็นสำคัญ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาความเป็นมาและหลักการในการให้บริการของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 2.3 เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้นำแนวทางการวิเคราะห์งบการเงินเข้ามาใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในมุมมองต่างๆดังนี้ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ การวิเคราะห์แนวโน้ม และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาเปรียบเทียบ รวมถึงการวิเคราะห์ SWOT เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค ของทั้งสองธนาคาร

3.1 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

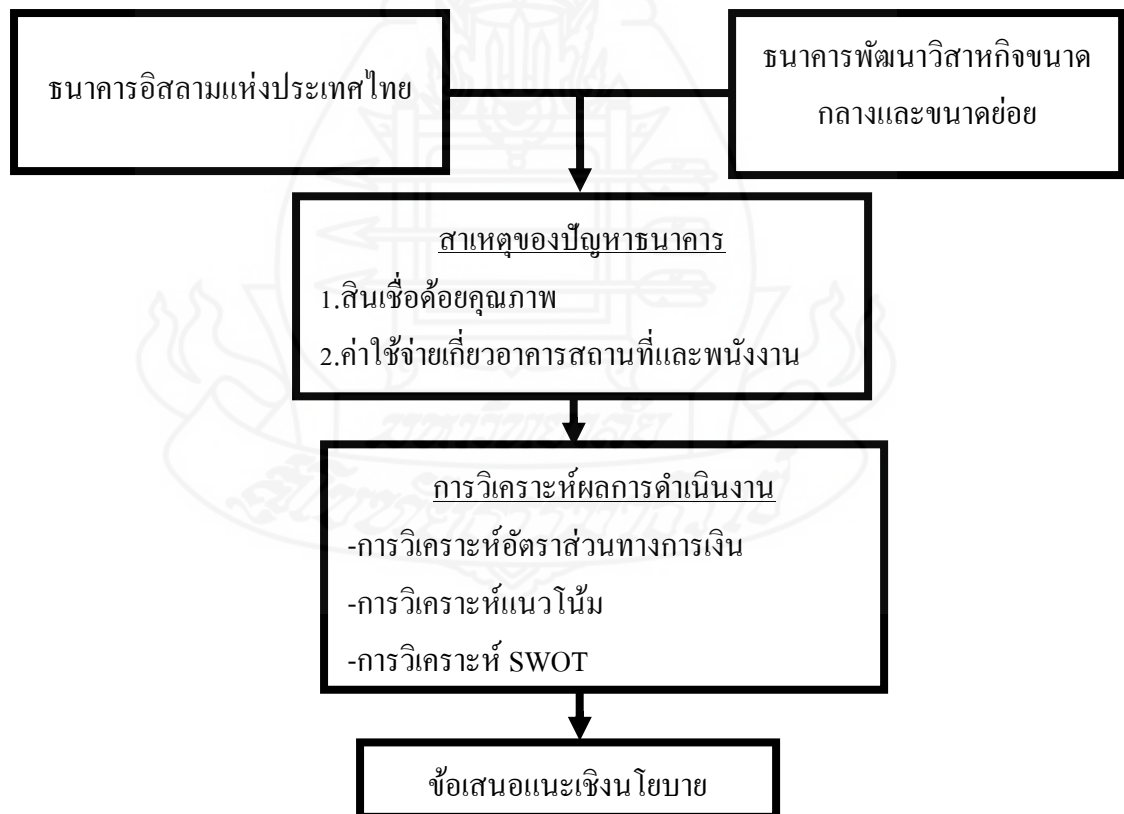
การศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นข้อมูลของงบการเงินตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 ในงบดุลและงบกำไรขาดทุน ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านสภาพคล่อง ด้านคุณภาพเงินให้สินเชื่อ ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านประสิทธิภาพในการทำกำไร และด้านความเพียงพอของเงินกองทุน การวิเคราะห์แนวโน้ม

3.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม

เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 2 ธนาคารมาวิเคราะห์แนวโน้มจากข้อมูลเดิมเพื่อเปรียบเทียบและดูการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนทางการเงินในแต่ละด้าน ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในแต่ละด้าน คือ ด้านสภาพคล่อง ด้านคุณภาพเงินให้สินเชื่อ ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านประสิทธิภาพในการทำกำไร และด้านความเพียงพอของเงินกองทุน จากข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3.3 การวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT เป็นการนำข้อมูลจากแหล่งอื่นๆมาพิจารณา คือ ข้อมูลจาก เว็บไซต์ วารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รายงานประจำปี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ ภาพรวมของธนาคารว่าธนาคารทั้ง 2 แห่ง มีจุดแข็งและจุดอ่อนที่เป็นปัจจัยภายใน และโอกาสและอุปสรรคที่เป็นปัจจัยภายนอก เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการผลจากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้จะศึกษาข้อมูลในงบดุลและงบกำไรขาดทุนจากงบการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้ข้อมูลงบการเงินย้อนหลัง 6 ปีในการพิจารณา ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 และนำผลดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารทั้งสองแห่ง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย คือ ธนาคารที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ โดยธนาคารได้ใช้หลักกฎหมายอิสลาม หรือที่เรียกว่า ชารีอะฮ์ เป็นแบบแผนในการทำธุรกรรมต่างๆ ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้มาจากแหล่งอ้างอิง คือ อัลกุรอาน และอัลชะเคีย

5.2 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ ธนาคารที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ โดยมีเป้าหมายในการจัดตั้งเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ในการประกอบกิจการทั้งขนาดกลางและขนาดเล็กเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

5.3 อัตราส่วนทางการเงิน หมายถึง การนำค่าจากรายการต่างๆของงบการเงินมาหาสัดส่วนระหว่างกันเพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานในอดีต และเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันเพื่อวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน

5.4 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินกิจการที่ทำให้เกิดผลดีแก่องค์กรมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นรายได้ขององค์กรที่มาก ค่าใช้จ่ายขององค์กรที่ต่ำ คุณภาพการทำงานที่ดี สภาพคล่องขององค์กรที่ดี และเงินปันผลที่ให้กับผู้ร่วมทุนที่มาก

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงประวัติ ความเป็นมาในการก่อตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงหลักการทางการเงินอิสลามที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยนำมาให้บริการ

6.2 ทำให้ทราบถึงปัญหา และการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยกับธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสามารถทราบว่าปัญหาในการดำเนินงานของทั้งสองธนาคารนั้นเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

6.3 ทำให้ทราบถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

6.4 ทำให้สามารถทราบปัญหาในการดำเนินงานของธนาคารทั้งสองว่าเกิดจากสาเหตุใด และวางแนวทางในการป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำซ้อนเหมือนที่เคยเกิดขึ้นเพื่อไม่ให้ธนาคารทั้งสองต้องประสบปัญหาการขาดทุนจากการดำเนินงานอีก และปัญหาดังกล่าวอาจนำไปสู่การปิดดำเนินงานของธนาคารในอนาคตได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำเป็นจะต้องทราบข้อมูลเกี่ยวกับงบการเงิน อัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์แนวโน้ม การวิเคราะห์ SWOT และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสามารถที่จะเข้าใจเครื่องที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 งบการเงิน

โดยทั่วไปในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการเครื่องมือที่นิยมนำมาใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์งบการเงิน ซึ่งตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ได้ให้ความหมายของงบการเงิน ไว้ดังนี้ “งบการเงิน หมายความว่า รายงานผลการดำเนินงาน สถานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ไม่ว่าจะรายงานโดยบุคคล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบ หรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบายอื่นซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน” งบการเงินเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดทำบัญชี ข้อมูลทางการเงินจึงเป็นประโยชน์ต่อบุคคลหลายฝ่าย การจัดทำงบการเงิน ต้องอาศัยหลักการ และวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ การให้ข้อมูลทางการเงินแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารของกิจการ และกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการโดยตรง ได้แก่ นักลงทุน หน่วยงานของรัฐบาล เจ้าหนี้ พนักงานลูกจ้าง และผู้สนใจทั่วไป (เฉลิมขวัญ คุรุท บุญยงค์ 2554)

นอกจากนี้ เพชรี ชุมทรัพย์ (2554) ได้ให้ความหมายของงบการเงินไว้ว่า งบการเงินเป็นรายงานทางการเงินของกิจการที่นักบัญชีเป็นผู้ทำขึ้นมาซึ่งต้องจัดทำขึ้นอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดทำงบการเงินก็เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงิน

ระหว่างช่วงเวลาที่กำหนดไว้ รายงานนี้จะแสดงเกี่ยวกับฐานะการลงทุน การจัดหาเงินทุน เงินทุน หมุนเวียน ของกิจการ และผลที่ได้รับระหว่างช่วงเวลารายไตรมาสหรือรายปี

งบการเงินมีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ที่อยู่หลายประการ ดังนี้

- 1) ใช้เป็นเครื่องมือคัดกรองเบื้องต้นเพื่อเลือกลงทุนหรือวิเคราะห์เพื่อรวมกิจการ
- 2) ใช้เป็นเครื่องมือพยากรณ์ฐานะการเงินในอนาคตและผลที่จะเกิดขึ้น
- 3) เพื่อวินิจฉัยปัญหาการบริหารงานการดำเนินงานและปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น
- 4) ใช้เป็นเครื่องมือประเมินการบริหารงานของฝ่ายบริหาร

ลักษณะเชิงคุณภาพของการจัดทำงบการเงิน

ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน คือ มลตัวเลขทางการเงินที่แสดงออกมา เพื่อที่จะนำตัวเลขการเงินดังกล่าวมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลของกิจการต่างๆ ซึ่งมี 4 ลักษณะสำคัญ อังครันน์ เปรียบจริยวัฒน์ (2551) ดังนี้

1) ความเข้าใจ ข้อมูลที่แสดงออกมาจากงบการเงินต้องเป็นข้อมูลที่สามารถเข้าใจได้ในทันที แต่ผู้ที่สามารถเข้าใจได้ดั้นนั้นต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของงบการเงิน กิจกรรมเชิงเศรษฐกิจ และการบัญชี รวมถึงความตั้งใจในการศึกษาทำความเข้าใจแม้ข้อมูลจะมีความซับซ้อน

2) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่งบการเงินแสดงออกมานั้น มีทั้งที่เป็นปัจจุบัน อดีต และสะท้อนแนวโน้มในอนาคตออกมา เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจการหรือใช้ในการประเมินกิจการ ดังนั้นผู้จัดทำงบการเงินต้องทำออกมาให้ทันกับความต้องการของการใช้ข้อมูล และมีความเหมาะสมกับเวลาที่ต้องจัดทำออกมา

3) ความเชื่อถือได้ ข้อมูลที่ออกมานั้นจะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง ไม่มีความผิดพลาดแบบที่จงใจทำขึ้นมา ไม่มีความคลาดเคลื่อนที่แสดงออกมามากไปหรือต่ำไปกว่าความเป็นจริง เป็นข้อมูลที่ไม่ลำเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง และเป็นข้อมูลที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในการจัดทำงบการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินมีความมั่นใจและเชื่อถือต่อข้อมูลในการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้

4) ความเปรียบเทียบกันได้ ข้อมูลที่แสดงออกมานั้นต้องสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้กับกิจการเดียวกัน ในเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถที่จะคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตของกิจการได้

ข้อจำกัดของงบการเงิน

งบการเงินสามารถเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ หากมีคุณลักษณะเชิงคุณภาพครบถ้วน แม้ว่าจะจัดทำขึ้นภายใต้ข้อจำกัด ซึ่งข้อจำกัดของข้อมูลในงบการเงินมี 3 ประการ คือ ทันต่อเวลา ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป และความสมดุลของคุณลักษณะเชิงคุณภาพ (เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์ 2554)

1) ทันต่อเวลา งบการเงินจำเป็นต้องนำเสนอภายในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ดังนั้น กิจการอาจต้องเสนอรายงานก่อนที่จะรู้เกี่ยวกับข้อมูลในทุกลักษณะ และอาจต้องอาศัยการประมาณการในการจัดทำข้อมูล

2) ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป ผู้จัดทำงบการเงินอาจจำเป็นต้องคำนึงถึงประโยชน์ของข้อมูลที่นำเสนอว่า คู่กับต้นทุนที่เสียไปหรือไม่ หากประโยชน์ที่จะได้รับจากข้อมูลเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ในขณะที่ผู้จัดทำงบการเงิน ต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมาก เพื่อเพิ่มประโยชน์ให้กับข้อมูล ก็ไม่สมควรที่ผู้จัดทำงบการเงินต้องสูญเสีย ทรัพยากรดังกล่าวเพื่อจัดทำข้อมูลนั้น

3) ความสมดุลของคุณลักษณะเชิงคุณภาพ ในการจัดทำงบการเงิน กิจการอาจยอมลดคุณภาพในด้านหนึ่งเพื่อเพิ่มคุณภาพอีกด้านหนึ่ง เช่น กิจการต้องประมาณค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อนำเสนอ งบการเงินให้ทันต่อเวลา เนื่องจากค่าใช้จ่ายดังกล่าว ควรแสดงอยู่ในงบการเงิน การปฏิบัติ ดังกล่าวทำให้ความเชื่อถือได้ของข้อมูลลดลง เนื่องจากการประมาณการ แต่ทำให้ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเพิ่มขึ้น เนื่องจากค่าใช้จ่ายนั้นปรากฏอยู่ในงบการเงิน

ส่วนประกอบของงบการเงิน

งบการเงินประกอบด้วย 5 ส่วน คือ 1. งบดุล 2. งบกำไรขาดทุน 3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ 4. งบกระแสเงินสด 5. หมายเหตุประกอบงบการเงิน และมีรายละเอียด อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์ (2551) ดังนี้

งบดุล

งบดุล เป็นส่วนที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินของกิจการ หนี้สินที่กิจการได้ก่อขึ้นจากเหตุการณ์ดำเนินงาน และทุนที่เป็นส่วนของเจ้าของจากการเริ่มกิจการ และการดำเนินงานของกิจการ ดังนั้น งบดุลจึงเป็นรูปแบบ $\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน}$

1. สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรในอนาคต

2. หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาระผูกพันดังกล่าว เป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากร ที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

3. ส่วนของเจ้าของ หมายถึง ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลัก จากหักหนี้สินทั้งสิ้นออกแล้ว

ตีปภาส พรสุขสว่าง (2553) กล่าวว่า งบดุลของธนาคาร บัญชีงบดุลของ ธนาคารเป็นรายการแสดงแหล่งที่มาของเงินทุน (หนี้สิน) และการใช้ไปของเงินทุน (สินทรัพย์) ของธนาคาร ธนาคารได้รับเงินทุนมาจากการกู้ยืม และการออกตราสารหนี้อื่นๆ เช่น เงินฝาก ธนาคารใช้เงินทุนเหล่านี้ในการหามาได้ซึ่งสินทรัพย์ เช่น หลักทรัพย์ทางการเงินและสินเชื่อ ธนาคารทำกำไรจากการคิดอัตราดอกเบี้ย ในการถือครองสินทรัพย์ในหลักทรัพย์ทางการเงินและสินเชื่อโดยที่อัตราดอกเบี้ยในการถือครองสินทรัพย์เหล่านี้ สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในหนี้สิน

หนี้สิน เป็นส่วนที่ธนาคารได้รับทุนโดยการออก(ขาย)หนี้สิน เช่น เงินฝาก ซึ่ง เป็นแหล่งที่มาของเงินทุน เงินทุนที่ได้รับนี้ ธนาคารใช้ในการซื้อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้

1. เงินรับฝากกระแสรายวัน เป็นบัญชีเงินฝากธนาคารที่เจ้าของบัญชีสามารถ เขียนเช็คสั่งจ่ายให้แก่บุคคลที่สาม เงินรับฝากกระแสรายวันเป็นการสั่งจ่ายตามความต้องการ ถ้าผู้ฝากเงินแสดงตนที่ธนาคารและสั่งจ่ายโดยการถอนเงิน ธนาคารจะต้องจ่ายเงินให้กับผู้ฝากเงินนั้นทันที ในทำนองเดียวกัน ถ้าบุคคลใดได้รับเช็คที่เขียนสั่งจ่ายเงินในบัญชีของธนาคารแห่งหนึ่ง (และบุคคลนั้นแสดงเช็คที่ได้รับที่ธนาคาร) ธนาคารจะต้องจ่ายเงินในทันที(หรือเครดิตเข้าในบัญชีของบุคคลนั้น)

2. เงินรับฝากออมทรัพย์ และเงินรับฝากประจำ เป็นแหล่งเงินทุนเบื้องต้นของธนาคาร เจ้าของบัญชีไม่สามารถเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินในบัญชีนี้ แต่จะได้รับดอกเบี้ย เงินรับฝากออมทรัพย์เป็นบัญชีเงินฝากประเภทสามัญที่สุด ในบัญชีนี้ ผู้ฝากสามารถเพิ่มจำนวนเงินฝาก หรือถอนเงินในบัญชี ณ เวลาใดก็ได้ เงินรับฝากประจำเป็นบัญชีเงินฝากที่มีระยะเวลาการไถ่ถอนที่คงที่ ตั้งแต่ 1 เดือนถึงมากกว่า 1 ปี

3. เงินกู้ยืม นอกจากเงินรับฝาก ธนาคารยังได้รับเงินทุนจากการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารและสถาบันการเงินอื่น รวมทั้งภาครัฐกิจและภาคครัวเรือน นอกจากนี้ ธนาคารยังกู้ยืมเงินสำรองข้ามคืนในตลาดเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร

4. ส่วนของทุน คือ ส่วนต่างระหว่างสินทรัพย์รวมและหนี้สินรวม ส่วนของทุนของธนาคารมาจากการออกหุ้นสามัญใหม่ หรือจากกำไรสะสม ส่วนของทุนนี้เป็นกันชนป้องกันการลดลงในมูลค่าของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นแรงกดดันที่ทำให้ธนาคารต้องล้มละลาย (การมีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์ ซึ่งหมายความว่า ธนาคารถูกบีบให้ต้องขายสินทรัพย์ที่มีอยู่)

ทรัพย์สิน เป็นส่วนของธนาคารที่ใช้เงินทุนที่หาได้โดยการออกหนี้ เพื่อซื้อสินทรัพย์ที่มีรายได้ ดังนั้น โดยธรรมชาติสินทรัพย์ของธนาคารจึงหมายถึง การใช้ไปของเงินทุน และดอกเบี้ยที่ได้รับจากการใช้ไปของเงินทุนนี้ คือ สิ่งที่ทำให้ธนาคารสามารถทำกำไร

1. เงินสำรอง ธนาคารทุกแห่ง จะดำรงบางส่วนของเงินทุนที่ได้มา และนำไปฝากไว้ในบัญชีที่ธนาคารกลาง เงินสำรอง คือ เงินฝากที่ธนาคารกลาง บวกด้วยธนบัตรและเหรียญกษาปณ์(ทางกายภาพ)ที่ดำรงไว้โดยธนาคารในตู้നിറภัย ถึงแม้ว่า เงินสำรองจะไม่มีดอกเบี้ยใดๆแต่ธนาคารต้องดำรงไว้ด้วยเหตุ 2 ประการ คือ ประการแรก ธนาคารดำรงเงินสำรองบางส่วน(ที่เรียกว่าเงินสำรองตามความต้องการ)เพราะว่าเป็นการสำรองตามกฎหมาย ซึ่งเป็นไปตามมาตรการที่ธนาคารทุกแห่งจะต้องดำรงเงินสำรองจากเงินรับฝากทุกๆบาทในสัดส่วนที่คงที่ เช่น 10 สตางค์ สัดส่วนนี้ เรียกว่า อัตราการสำรองเงินตามกฎหมาย ประการที่สอง ธนาคารดำรงเงินในส่วนเพิ่มหรือที่เรียกว่า เงินสำรองส่วนเกิน เพราะเงินสำรองส่วนนี้ มีสภาพคล่องมากที่สุดในบรรดาสินทรัพย์ทั้งหมดของธนาคาร และธนาคารสามารถใช้เงินสำรองส่วนนี้ ชำระหนี้คืนเมื่อมีการถอนเงิน ไม่ว่าจะเป็นการถอนเงินโดยตรงจากผู้ฝากเงิน หรือเป็นการถอนเงินโดยทางอ้อมจากการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินในบัญชี

2. รายการระหว่างธนาคาร สมมุติว่า มีเช็คที่สั่งจ่ายในบัญชีที่ธนาคารอื่น ถูกนำมาฝากไว้ในธนาคารของคุณ และเงินสำหรับเช็คนี้ยังไม่ได้รับ(เรียกเก็บ)จากธนาคารอื่น เช็คนี้จัดอยู่ในรายการระหว่างธนาคารของคุณ เพราะว่าเช็คนี้ถือว่าเป็นสิทธิที่จะได้รับเงินจากธนาคารอื่นซึ่งจะได้รับการชำระภายใน 2-3 วัน

3. เงินฝากที่ธนาคารอื่น ธนาคารขนาดเล็กหลายแห่ง ฝากเงินไว้กับธนาคารที่มีขนาดใหญ่กว่า เพื่อแลกกับการได้รับการบริการหลายๆประเภท เช่น การเรียกเก็บเช็ค การซื้อ-ขายปริวรรตเงินตรา และช่วยเหลือในการซื้อขายหลักทรัพย์ ในมุมมองนี้ของระบบการธนาคาร เรียกว่า การธนาคารตัวแทน

4. หลักทรัพย์ การลงทุนในหลักทรัพย์ของธนาคาร เป็นสินทรัพย์ที่มีรายได้ที่สำคัญ หลักทรัพย์ที่ธนาคารลงทุนนั้น จะประกอบด้วยตราสารหนี้รัฐบาลและหน่วยงานรัฐบาล (พันธบัตรรัฐบาล) ตราสารหนี้รัฐวิสาหกิจ(พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ) และหลักทรัพย์อื่น(รวมตราสารทุน) การลงทุนในหลักทรัพย์นี้สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 ประเภท คือ หนึ่ง หลักทรัพย์รัฐบาลและ

หน่วยงานรัฐบาล สอง หลักทรัพย์รัฐวิสาหกิจ และสาม หลักทรัพย์อื่นๆ หลักทรัพย์รัฐบาลจะมีสภาพคล่องสูงสุด เพราะว่าหลักทรัพย์เหล่านี้สามารถซื้อ-ขายได้ง่าย และเปลี่ยนเป็นเงินสดด้วยต้นทุนต่ำ

5. เงินให้กู้ยืม ธนาคารได้รับกำไรเบื้องต้นจากการให้เงินกู้ยืม จะเห็นได้ว่าสินทรัพย์ของธนาคารมีส่วนของเงินให้กู้ยืมมากที่สุด ในจำนวนนี้ ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยเงินให้กู้ยืมแก่ภาคธุรกิจมากที่สุด และรองลงมาเงินให้กู้ยืมแก่ภาครัฐวิสาหกิจ และนอกจากนี้ ธนาคารยังให้เงินกู้ยืมในตลาดซื้อคืนพันธบัตร และให้เงินกู้ยืมแก่สถาบันการเงินอื่นอีก

6. สินทรัพย์อื่นๆ ธนาคารจะมีสินทรัพย์อื่นๆที่เป็นทุนที่มีลักษณะทางกายภาพ ซึ่งจะอยู่ในรายการที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน เช่น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ธุรกรรมนอกงบดุล เป็นส่วนที่แสดงรายการที่ธนาคารใช้หารายได้ให้กับธนาคารที่อยู่นอกงบดุลของธนาคาร อันเนื่องมาจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาแม้ว่าธนาคารจะให้ความสนใจเป็นอย่างมากในการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินแต่จากสภาพแวดล้อมของการแข่งขันที่สูงขึ้นในปัจจุบัน ธนาคารพยายามอย่างยิ่งในการทำกำไร โดยการทำธุรกรรมนอกงบดุล ซึ่งเกี่ยวข้องกับการซื้อ-ขายตราสารการเงิน และการสร้างรายได้จากค่าธรรมเนียมและจากการขายสินเชื่อ ธุรกรรมนอกงบดุลนี้ส่งผลกระทบต่อกำไรของธนาคารที่ไม่ปรากฏในงบดุลของธนาคาร ในปัจจุบันธุรกรรมนอกงบดุลมีความสำคัญต่อธนาคารอย่างมาก

1. การขายสินเชื่อ การขายสินเชื่อเกี่ยวข้องกับสัญญาในการขายทั้งหมดหรือบางส่วนของกระแสเงินสดที่มาจากสินเชื่อเฉพาะประเภท ดังนั้นจึงเป็นการนำสินเชื่อออกจากงบดุลของธนาคาร โดยธนาคารได้รับกำไรจากการขายสินเชื่อในจำนวนที่มากกว่าเพียงเล็กน้อยของจำนวนสินเชื่อเดิมแรกเริ่ม เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่สูงของสินเชื่อ ทำให้สถาบันการเงินมีความสนใจและซื้อสินเชื่อเหล่านี้

2. การสร้างรายได้จากค่าธรรมเนียม การสร้างรายได้จากค่าธรรมเนียมเป็นธุรกรรมนอกงบดุลอีกประเภทหนึ่ง ที่ธนาคารได้รับจากการให้บริการพิเศษแก่ลูกค้า เช่น ธนาคารทำการแทนลูกค้า ในการซื้อ-ขายปริวรรตเงินตรา การให้การค้ำประกันในตราสารหนี้ และการให้การสนับสนุนด้านสินเชื่อ เป็นต้น ธุรกรรมนอกงบดุลที่เกี่ยวข้องกับการค้ำประกันของหลักทรัพย์ และการให้การสนับสนุนด้านสินเชื่อนั้น ทำให้ธนาคารรับภาระความเสี่ยงสูงขึ้น ถึงแม้ว่าหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันไม่ได้ปรากฏอยู่ในงบดุลธนาคาร แต่หลักทรัพย์ที่ค้ำประกันนั้นทำให้ธนาคารมีความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ ถ้าหากผู้ที่ออกหลักทรัพย์ผิดนัดชำระหนี้ ธนาคารจะต้องแบกรับภาระแทนในการชำระหนี้คืนให้กับเจ้าของหลักทรัพย์ การสนับสนุนด้านสินเชื่อทำ

ให้ธนาคารเกิดความเสี่ยงด้วยเช่นกันเพราะว่า ธนาคารอาจถูกบังคับให้ปล่อยสินเชื่อ เมื่อธนาคารไม่มีสภาพคล่องเพียงพอ หรือเมื่อผู้กู้ยืมมีความเสี่ยงของเครดิตที่เลวร้ายมาก

3. **ธุรกรรมการค้าและวิธีการบริหารความเสี่ยง** ความพยายามของธนาคารในการบริหารความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ย ทำให้ธนาคารเข้าสู่ธุรกรรมการค้าซื้อ-ขายในฟิวเจอร์ส และオプションของตราสารหนี้ รวมทั้งสวอปของอัตราดอกเบี้ย นอกจากนี้ ธนาคารที่เข้าทำธุรกรรมการค้าธนาคารระหว่างประเทศ ยังมีการซื้อ-ขายในตลาดปริวรรตเงินตราต่างประเทศ การซื้อ-ขายในตลาดเหล่านี้ เพื่อลดความเสี่ยง หรือช่วยเหลือธุรกิจของธนาคารอื่น แต่ธนาคารอาจพยายามเอาชนะตลาดโดยการเดาตลาด และเข้าสู่การเก็งกำไรในตลาด การเก็งกำไรเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูงมาก และสามารถทำให้ธนาคารล้มละลายได้

งบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน เป็นงบที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งเป็นผลมาจากกิจกรรมดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม งบกำไรขาดทุนให้ข้อมูลเพียงบางส่วนไม่ใช่ทั้งหมดของการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ ที่เกิดขึ้นในระหว่างวันที่ในงบดุลสองงวดติดต่อกัน การบันทึกรายการตามเกณฑ์คงค้างมีผลให้กำไรและงบดุลมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งงบกำไรขาดทุน เป็นงบที่ประกอบจาก 2 ส่วนคือรายได้และค่าใช้จ่าย

1. **รายได้** หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสเข้าหรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สินอันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น

2. **ค่าใช้จ่าย** หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสออกหรือการลดค่าของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มค่าของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของลดลง

นอกจาก ส่วนของรายได้ ที่เป็นส่วนเพิ่มให้กับส่วนของเจ้าของ และค่าใช้จ่ายที่เป็นส่วนลดลงในส่วนของเจ้าของแล้ว ยังมีผลประกอบการที่ออกมาไม่ว่าจะเป็นในด้านกำไรในกรณีที่กิจการมีผลการดำเนินงานเป็นบวก หรือขาดทุนในกรณีที่กิจการมีผลการดำเนินงานที่ติดลบ งบกำไรขาดทุนของธนาคารเป็นการอธิบายแหล่งที่มาของรายได้และรายจ่าย ที่มีผลกระทบต่อกำไรของธนาคาร (สิปปภาส พรสุขสว่าง 2553) ดังนี้

1. **รายได้จากการดำเนินงาน** เป็นรายได้ที่มาจากการทำงานของธนาคารซึ่งส่วนมากมาจากดอกเบี้ยในสินทรัพย์ (โดยเฉพาะสินเชื่อ) ซึ่งรายได้จากดอกเบี้ยเป็นรายได้ที่มากที่สุดประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ทั้งหมด รายได้จากดอกเบี้ยจะผันผวนไปกับระดับของอัตราดอกเบี้ย ดังนั้น อัตราส่วนของรายได้จากดอกเบี้ยจะสูงสุด เมื่ออัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูงสุด

รายได้ที่ไม่ได้เกิดจากดอกเบี้ยเป็นรายได้ส่วนที่เหลือจากสัดส่วนของรายได้ทั้งหมดประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ส่วนหนึ่งมาจากค่าบริการในบัญชีเงินฝาก แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมาจากธุรกรรมนอกงบดุล ซึ่งสร้างรายได้ในค่าธรรมเนียม และกำไรให้กับธนาคาร

2. รายจ่ายจากการดำเนินงาน เป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของธนาคาร องค์ประกอบที่สำคัญของค่าใช้จ่ายของธนาคาร คือ การจ่ายดอกเบี้ยให้กับหนี้สิน (โดยเฉพาะเงินฝาก) เช่นเดียวกับรายได้จากดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายในดอกเบี้ยจะผันผวนไปตามระดับของอัตราดอกเบี้ย รายจ่ายที่ไม่ได้เกิดจากดอกเบี้ย ประกอบด้วย ต้นทุนของการดำเนินธุรกิจธนาคาร เช่น เงินเดือนพนักงาน ค่าเช่าอาคาร และค่าใช้จ่ายอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น รายการสุดท้ายของรายจ่ายจากการดำเนินงาน คือ สำรองหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ เมื่อธนาคารมีหนี้สูญ หรือหนี้สงสัยจะสูญในอนาคต ธนาคารจะลงบัญชีหนี้สูญนี้เป็นค่าใช้จ่ายในปัจจุบันภายใต้รายการ “สำรองหนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญ”

3. รายได้ เมื่อหักรายจ่ายจากการดำเนินงานทั้งหมด ออกจากรายได้จากการดำเนินงานทั้งหมด เราจะได้รายได้สุทธิจากการดำเนินงาน รายได้สุทธิจากการดำเนินงาน เป็นสิ่งที่ผู้บริหารธนาคาร ผู้ถือหุ้น และผู้กำหนดมาตรการทางการเงิน ให้ความสนใจและจับตามองอย่างใกล้ชิด เพราะรายได้สุทธิจากการดำเนินงาน เป็นเครื่องชี้ว่าธนาคารมีการดำเนินงานที่ดีหรือไม่อย่างไร(กำไรหรือขาดทุน)

งบกระแสเงินสด

งบกระแสเงินสด เป็นงบที่แสดงการหมุนเวียนของเงินในรูปแบบของกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายในระหว่างงวดในการจัดทำงบการเงิน ข้อมูลในงบกระแสเงินสดช่วยอธิบายการเปลี่ยนแปลงในงบดุลของกิจการ ณ วันต้นงวด และ ณ วันปลายงวด และให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากงบกำไรขาดทุนทั้งนี้ กิจการต้องแยกการแสดงรายการเงินสดรับและเงินสดจ่ายที่เกิดจากแต่ละกิจกรรมของการลงทุนและจัดหาเงินทุน โดยไม่แสดงรวมเป็นยอดสุทธิ เว้นแต่จะเข้าใจเนื่องใจการทำบัญชีเป็นกรณีไป

งบการแสดงผลการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น

งบการแสดงผลการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นงบที่แสดงจำนวนเงินทุนและแหล่งที่มาของการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นจากรายการที่เกิดกับผู้เป็นเจ้าของกิจการ เช่น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ กำไรสะสม ส่วนเกินมูลค่าหุ้น เป็นต้น รายการและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับส่วนของทุนจะถูกรับรู้เมื่อรายการนั้นเกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วย คำอธิบาย และการวิเคราะห์รายละเอียดของจำนวนเงินที่แสดงในงบอื่น ๆ รวมทั้งข้อมูลเพิ่มเติม ข้อมูลที่มาตรฐาน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นงบทที่ช่วยอธิบายข้อมูลที่สรุปในงบการเงิน โดยให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่อง ส่วนทางธุรกิจ ฐานะการเงินของแผนกวัยอายุพนักงาน และภาวะผูกพันที่เป็นรายการนอกงบดุล เป็นต้น

1.2 อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน เป็นการแสดงข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าของรายการแต่ละรายการที่รายงานในงบการเงินซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป อัตราส่วนทางการเงินสามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภทและการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินสามารถทำได้หลายแบบ โดยคำนวณจากมูลค่าของรายการที่รายงานในงบการเงินในบทเรียนนี้จะจัดประเภทอัตราส่วนทางการเงินออกตามการแสดงลักษณะทางเศรษฐกิจที่สำคัญของข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินนั้น (อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์ 2551)

ส่วนเพชร ชุมทรัพย์ (2554) ได้อธิบายอัตราส่วนทางการเงินไว้ว่า เป็นเครื่องมืออีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งแสดงออกมาในรูปของความสัมพัทธ์ระหว่างรายการ รายทางการเงินเหล่านี้เป็นรายการที่ปรากฏในงบการเงิน ซึ่งได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกำไรสะสม ความสัมพันธ์ระหว่างรายการ อาจเป็นรายการในงบเดียวกัน เช่น จากงบกำไรขาดทุนเหมือนกัน หรือเป็นรายการต่างงบกัน เช่น จากงบกำไรขาดทุนและจากงบดุลก็ได้

อัตราส่วนทางการเงินนั้นจะถูกนำมาแปลความหมายและใช้ประโยชน์โดยการเปรียบเทียบซึ่งกระทำได้ 3 รูปแบบ คือ

- 1) เปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน
- 2) เปรียบเทียบกับกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน
- 3) เปรียบเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินในช่วงเวลาที่แตกต่างกันของบริษัทเดียวกัน

งบการเงินของสถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์นั้นมีความแตกต่างจากงบการเงินของสถาบันหรืออุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ซึ่งต้องเข้าใจข้อมูลพื้นฐานหลักที่มีอยู่ในงบการเงินของกลุ่มสถาบันการเงิน โดยเฉพาะในงบดุลและงบกำไรขาดทุน ในการวิเคราะห์ทั้งงบการเงินของสถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์จะแบ่งการวิเคราะห์เป็นด้านต่างๆ ดังนี้ (ผู้เขียน : สมาน)

กฤษฎา เสกตระกูล (2556) ได้แบ่งอัตราส่วนทางการเงิน สำหรับสถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์ มีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

- 1) อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)
- 2) อัตราส่วนด้านคุณภาพสินเชื่อ (Loan Asset Quality Ratios)
- 3) อัตราส่วนด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Management Efficiency Ratios)
- 4) อัตราส่วนด้านความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)
- 5) อัตราส่วนด้านความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy Ratios)

1.2.1 อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ความสามารถในการชำระหนี้หรือภาระผูกพันกับลูกค้าหรือเจ้าหนี้ได้ ซึ่งรายการที่สำคัญคือ เงินฝากประเภทออมทรัพย์ และกระแสรายวัน ที่สามารถเบิกถอนได้เมื่อต้องการ และธนาคารต้องการคืนเมื่อถูกทวงถาม เงินฝากที่ลูกค้านำมาฝากกับธนาคารหรือเงินฝากที่ธนาคารได้จากลูกค้ามักจะถูกกระจายไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่างๆ โดยเฉพาะรายการเงินให้กู้ยืมหรือการปล่อยสินเชื่อ การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์อยู่บนสมมติฐานว่า ลูกค้าเงินฝากของธนาคารจะไม่เรียกหรือถอนเงินฝากกลับคืนพร้อมๆ กัน (ถ้าธนาคารมีความมั่นคงปกติ) ดังนั้น ในระยะสั้นๆ เมื่อลูกค้าโดยทั่วไปมาถอนเงินฝากธนาคาร ธนาคารควรมีสภาพคล่องเพียงพอที่จะให้ลูกค้าถอนเงินได้ อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ชี้วัดด้านสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์สามารถพิจารณาได้จาก ดังต่อไปนี้

- 1) อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก
- 2) อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก
- 3) อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม

1.2.2 อัตราส่วนด้านคุณภาพสินเชื่อ (Loan Asset Quality Ratios)

สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ หมายถึง การให้เงินกู้ยืมแก่ลูกค้าหรือผู้ขอยืม เพื่อนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้ยืม โดยจะคิดค่าบริการเป็นอัตราดอกเบี้ย เป็นที่ทราบกันดีว่า การปล่อยสินเชื่อเป็นกิจกรรมหลักในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน การสร้างรายได้และการทำกำไรของธนาคาร จะมาจากรายการสินเชื่อเป็นสำคัญ การตรวจสอบคุณภาพสินเชื่อของธนาคารจะทำให้เกิดความมั่นใจในการบริหารงานเพื่อสร้างรายได้และกำไรของธนาคาร และเนื่องจากสัดส่วนของเงินทุนที่จมอยู่ในสินเชื่อนี้ยังสัมพันธ์กับสภาพคล่องของธนาคาร การทราบสภาพของคุณภาพสินเชื่อจะช่วยให้ประเมินได้ว่า ควรวิตกกังวลเกี่ยวกับสภาพคล่องของธนาคารมากน้อยเพียงใด การทราบคุณภาพของสินเชื่อจะช่วยให้ประเมินได้ว่า การบริหารสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์จะเกิดปัญหามากน้อยเพียงใด สามารถพิจารณาได้จาก

- 1) อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ
- 2) อัตราส่วนหนี้ค้ำยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อ
- 3) อัตราส่วนหนี้ค้ำยคุณภาพต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
- 4) อัตราส่วนหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อ
- 5) ความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญ

1.2.3 อัตราส่วนด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Management Efficiency Ratios)

ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ความสามารถ ศักยภาพ การบริหารและการจัดการ ที่ทำให้องค์กรสามารถดำเนินต่อไปได้ และสามารถที่จะเติบโตต่อไปได้ ดังนั้นประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารนั้นต้องพิจารณาหลายองค์ประกอบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของสถาบันการเงิน หรือในด้านของบุคคลภายในสถาบันการเงินเอง สามารถบ่งชี้ได้จาก อัตราส่วนทางการเงินต่อไปนี้

- 1) อัตราส่วนกำไรสุทธิ
- 2) อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน
- 3) อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อพนักงาน 1 คน
- 4) อัตราส่วนรายได้รวมต่อพนักงาน 1 คน

1.2.4 อัตราส่วนด้านความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ที่ได้จากการดำเนินงานและทำให้เกิดกำไร ดังนั้นการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จึงมีหลายช่องทาง ซึ่งแต่ละช่องทางก็จะนำซึ่งผลกำไรที่เกิดจากส่วนต่างของรายได้และค่าใช้จ่าย เช่น ส่วนต่างจากเงินฝากกับสินเชื่อ หรือ ส่วนต่างจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกับรายได้จากการดำเนินงาน และในส่วนอื่นๆที่สร้างกำไรให้กับสถาบันการเงิน สามารถพิจารณาประสิทธิภาพดังกล่าวได้จาก

- 1) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุน
- 2) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
- 3) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
- 4) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
- 5) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
- 6) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
- 7) อัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

- 8) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
- 9) อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

1.2.5 อัตราส่วนด้านความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy Ratios)

เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ หมายถึง เงินที่มีไว้สำหรับรองรับความเสี่ยงภัยที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เช่น การให้สินเชื่อ การลงทุน หรือการก่อภาระผูกพันต่างๆ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้ดำรงไว้ 8.5 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งหมด เงินกองทุนของธนาคารแสดงถึงความแข็งแกร่งและความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์โดยตรง เพราะช่วยทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ของธนาคาร โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์ เช่น มูลค่าของสินทรัพย์ของธนาคารลดลงโดยเฉพาะจากลูกหนี้สินเชื่อหรือเมื่อธนาคารเกิดการขาดทุนมากๆ โดยพิจารณาตัวชี้วัดได้ ดังนี้

- 1) อัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย
- 2) อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

ประโยชน์ของการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงินก็เพื่อให้ผู้วิเคราะห์เกิดความเข้าใจการดำเนินงาน กลยุทธ์และโครงสร้างทางการเงินของกิจการ ทำให้นักวิเคราะห์สามารถประเมินผลกระทบของเหตุการณ์ในอนาคตที่มีต่อกระแสเงินสดของกิจการ การวิเคราะห์และสร้างความเข้าใจภาระผูกพันด้านการดำเนินงานและภาระผูกพันด้านการเงินของกิจการ ก็เพื่อประเมินความเสี่ยงและกระแสเงินสดที่คาดหวังของกิจการ เมื่อรวมความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์ ภาระผูกพันด้านการดำเนินงานและภาระผูกพันด้านการเงินของกิจการ และภาพเศรษฐกิจทั้งจุลภาคและมหภาคที่จะเป็นไปได้ในอนาคตจะช่วยในการกำหนดราคาตลาดที่เหมาะสมของหุ้นของกิจการได้ รวมทั้งประเมินผลตอบแทนที่คาดหวังตามความเสี่ยงที่กิจการจะต้องเผชิญ และในท้ายที่สุดคือ การกำหนดมูลค่าของกิจการในปัจจุบันจากกระแสเงินสดที่คาดหวังและอัตราลดค่าที่เหมาะสม (สถาบันพัฒนาความรู้ ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2549)

ข้อจำกัดของอัตราส่วนทางการเงิน

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจะต้องนำไปเปรียบเทียบกับกิจการอื่นๆในธุรกิจเดียวกัน และเปรียบเทียบกับภาวะในตลาดโดยรวม จึงควรทราบถึงปัญหาและข้อจำกัดของอัตราส่วนทางการเงินที่มี (สถาบันพัฒนาความรู้ ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2549) ดังนี้

1) ความแตกต่างของนโยบายการบัญชีของกิจการที่นำมาเปรียบเทียบ เนื่องจากการบัญชีเปิดโอกาสให้เลือกใช้นโยบายการบัญชีและการบันทึกบัญชีที่แตกต่างกันตาม ลักษณะและความเหมาะสมของกิจการ จึงต้องตรวจสอบวิธีการบัญชีของกิจการที่นำมาเปรียบเทียบ และปรับค่าในส่วนที่แตกต่างก่อนการวิเคราะห์

ความแตกต่างภายในกิจการ บริษัทจำนวนมากมีหลายส่วนงานที่ดำเนินงานอยู่ในหลายธุรกิจ จึงเป็นอุปสรรคในการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทในธุรกิจเดียวกัน

2) ความไม่สอดคล้องของอัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์จะต้องประเมิน ในลักษณะภาพรวมทั้งกิจการ มิใช่การพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินตัวใดตัวหนึ่งเพียงตัวเดียว เช่น กิจการที่มีอัตราส่วนสภาพคล่องในระยะสั้นที่ต่ำแต่เป็นกิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรดี มาก ซึ่งความสามารถในการทำกำไรนี้ จะช่วยบรรเทาปัญหาสภาพคล่องในระยะสั้นได้ เป็นต้น

3) อัตราส่วนอยู่ในช่วงที่เหมาะสมหรือไม่ อัตราส่วนควรอยู่ในช่วงที่เหมาะสมเพราะอัตราส่วนทางการเงินที่สูงหรือต่ำเกินไปเป็นสิ่งบอกเหตุที่ต้องระวัง

1.3 การวิเคราะห์แนวโน้ม

การวิเคราะห์แนวโน้ม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการวิเคราะห์แนวโน้ม เป็นการเปรียบเทียบตัวเลขรายการในงบการเงินของงวดบัญชีหนึ่งกับอีกงวดบัญชีหนึ่งหรือหลายบัญชี เพื่อ ดูแนวโน้มของรายการต่างๆว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดลงหรือไม่เปลี่ยนแปลง การวิเคราะห์ต้องใช้ ตัวเลขในงบการเงินตั้งแต่ 2 งวดบัญชีขึ้นไป การวิเคราะห์แนวโน้มในงบการเงินหลายงวดปี ต่อเนื่องกันจะทำให้ผู้วิเคราะห์สามารถมองเห็นแนวโน้มได้ชัดเจนและตีความได้ง่ายขึ้น สามารถสรุปได้ว่าธุรกิจมีแนวโน้มเจริญขึ้นหรือตกต่ำลง นอกจากนี้การวิเคราะห์ แนวโน้มยังให้ประโยชน์ ในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ด้วย (วามิ คำดี 2541)

เพชร ชุมทรัพย์ (2554) ได้กล่าวว่า ตัวเลขที่ได้จะชี้ให้เห็นว่า รายการนั้นๆ มีแนวโน้ม สูงขึ้นหรือยังคงอยู่ในลักษณะเดิมหรือมีแนวโน้มลดลง และผลจากการวิเคราะห์นี้ผู้วิเคราะห์ สามารถสรุปเป็นข้อคิดเห็นของตนเองว่าแนวโน้มทางการเงินและการดำเนินงานของธุรกิจนี้ น่าพอใจหรือไม่ การวิเคราะห์ด้วยอัตราร้อยละของแนวโน้มตั้งแต่ 2 รายการ ภายในช่วงเวลาเดียวกัน จะบอกให้ทราบถึงแนวโน้มของอัตราส่วนอย่างคร่าวๆของช่วงเวลานั้น การศึกษาแนวโน้มต้อง อาศัยข้อมูลทางการเงินต่อเนื่องกันเป็นเวลาหลายๆปี เป็นต้น 10 ปี หรือ 5 ปี แนวโน้มที่ได้จะชัดเจน และตีความง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังใช้ประโยชน์ในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ อีกด้วย

การวิเคราะห์แนวโน้มมี 2 ลักษณะ คือ 1.การวิเคราะห์แนวโน้มจากข้อมูลเดิม 2. การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม

1.3.1 การวิเคราะห์แนวโน้มจากข้อมูลเดิม เป็นการศึกษาแนวโน้มจากข้อมูลที่ให้มาโดยตรง เช่น จำนวนเงินมีหน่วยเป็นบาท น้ำหนักมีหน่วยเป็นกิโลกรัม เป็นต้น เป็นรายปีหรือรายเดือน หรือช่วงฤดูกาล แล้วแต่ต้องการดูแนวโน้ม แล้วสรุปว่ารายการดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดลง และการที่มีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดลงเป็นผลดีหรือผลเสียอย่างไร

1.3.2 การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม แบ่งออกเป็น 2 วิธี

1) อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ คือ อัตราการเพิ่มลด ซึ่งคำนวณเป็นอัตราร้อยละของการเพิ่มหรือลดของรายการนั้นๆ ในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านม เช่น จากปี 2552 ถึง 2556

อัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่

ต้องการทราบ ปี 2553 = $(\text{ปี}2553 - \text{ปี}2552) / (\text{ปี}2552) = \text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการทราบ}$

ต้องการทราบ ปี 2554 = $(\text{ปี}2554 - \text{ปี}2553) / (\text{ปี}2553) = \text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการทราบ}$

ต้องการทราบ ปี 2555 = $(\text{ปี}2555 - \text{ปี}2554) / (\text{ปี}2554) = \text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการทราบ}$

ข้อดีของการวิเคราะห์แบบปีฐานเคลื่อนที่

1. การวิเคราะห์ดังกล่าวไม่ได้เจาะจงปีใดปีหนึ่งเป็นหลัก ซึ่งขึ้นอยู่กับช่วงระยะเวลาที่นำมาใช้เปรียบเทียบ อาจจะเป็น ปี หรือ เดือน ที่มากกว่า 2 รายการ ทำให้เห็นการเพิ่มหรือลดได้อย่างชัดเจน และสามารถวิเคราะห์ตามแต่วัตถุประสงค์ของผู้วิเคราะห์

2. สามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้คู่ประกอบกับการวิเคราะห์แนวโน้มแบบอัตราร้อยละของปีฐานในจุดที่สงสัยได้

2) อัตราร้อยละของปีฐาน ตามวิธีนี้จะใช้ปีใดปีหนึ่งเป็นฐานเพียงปีเดียว เทียบปีดังกล่าวให้เป็นร้อย แล้วนำข้อมูลของปีอื่นๆ ซึ่งเป็นรายการเดียวกันเทียบกลับมาสู่ปีฐานทุกปี ตลอดช่วงเวลาที่ต้องการวิเคราะห์ จะได้แนวโน้มอีกรูปแบบหนึ่ง และเป็นวิธีที่จะศึกษารายละเอียดของรายการต่างๆ ซึ่งหากพิจารณาแล้วจะเหมือนวิธีการวิเคราะห์ตามแนวตั้ง เพียงแต่จะไปคนละทิศทางในการวิเคราะห์เท่านั้นและต่างก็ให้ความหมายที่แตกต่างกัน

อัตราร้อยละของปีฐาน

ต้องการทราบ ปี 2553 = $(\text{ปี}2553 \times 100) / (\text{ปี}2552) = \text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการทราบ}$

ต้องการทราบ ปี 2554 = $(\text{ปี}2554 \times 100) / (\text{ปี}2552) = \text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการทราบ}$

ต้องการทราบ ปี 2555 = $(\text{ปี}2555 \times 100) / (\text{ปี}2552) = \text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการทราบ}$

ข้อเสียของการวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐาน

1. ปีฐานที่ใช้เป็นปกติหรือไม่ หากปีฐานมียอดที่สูงมากหรือต่ำมาก แต่ปีถัดๆมากลับต่ำกว่าหรือสูงกว่าในหลายๆรายการแสดงว่าปีฐานต้องมีสาเหตุของการผิดปกติของปีฐาน เช่น เศรษฐกิจตกต่ำ หรือ ช่วงนโยบายที่สอดคล้องกับธุรกิจ

2. ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับตัวเลขและรายการ

2.1 การเปลี่ยนแปลงตัวเลข ขึ้นอยู่กับขนาดของตัวเลข ถ้าเปลี่ยนจาก 10 เป็น 20 เท่ากับเพิ่ม 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าจาก 100,000 เป็น 200,000 บาท เท่ากับเพิ่ม 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ยอกระหว่าง 10 เป็น 20 เท่ากับ 10 หน่วย แต่ 100,000 เป็น 200,000 เท่ากับ 100,000 หน่วย

2.2 การเปลี่ยนแปลงตัวเลขขึ้นอยู่กับความสำคัญของรายการ เช่น รายการค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น 100 เปอร์เซ็นต์ อาจจะไม่สำคัญเท่ารายการสินค้าเพิ่มเพียง 10 เปอร์เซ็นต์

สรุป การวิเคราะห์แนวโน้มแต่ละแบบจะให้ภาพที่แตกต่างกัน การวิเคราะห์ด้วยปีฐานจำเป็นจะต้องเข้าใจข้อมูลของปีที่น่ามาเป็นปีฐานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้วิเคราะห์จะต้องทราบเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในการวิเคราะห์มากขึ้น การวิเคราะห์แบบอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่มักจะใช้กับการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิเคราะห์ยอดขายและใช้เป็นฐานในการพยากรณ์ยอดขายได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังใช้เป็นตัวเสริมการวิเคราะห์ตามวิธีอัตราร้อยละของปีฐานในกรณีที่ไม่แน่ใจในข้อมูลเพื่อให้เห็นภาพ ณ จุดที่สงสัยชัดเจนขึ้น การวิเคราะห์ ส่วนการวิเคราะห์ด้วยวิธีอัตราร้อยละของปีฐานใช้ในกรณีที่มีการเปรียบเทียบรายการที่มีความสัมพันธ์ทางการเงินระหว่าง 2 รายการจะให้ประโยชน์ดังนี้ คือ 1. จะทราบแนวโน้มของอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องอย่างคร่าวๆ 2. กรณีวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนจะให้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ด้วยวิธีย้อนส่วนตามแนวคิดเพียงแต่ข้อมูลไม่ชัดเจนเท่า

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้การวิเคราะห์แนวโน้มแบบข้อมูลเดิมในการนำมาประกอบการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อให้เห็นภาพของการเปลี่ยนแปลงในอัตราส่วนทางการเงินที่เกิดขึ้นชัดเจน และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

1.4 การวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT คือ หลักการวิเคราะห์จากปัจจัยต่างๆขององค์กรหรือสถาบัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายใน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่มีอยู่ภายในองค์กรหรือสถาบัน โดยมองในด้านของจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรหรือสถาบันนั้น และปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากปัจจัยต่างๆ ที่อยู่ภายนอกหรือเป็นสภาพแวดล้อมขององค์กรหรือสถาบัน โดย

มองในด้านของโอกาสและอุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆทั้งภายนอกและภายในองค์กร จะช่วยให้ทราบถึงสภาพขององค์กรหรือสถาบันที่เป็นอยู่ ณ ขณะนั้น และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้ว รวมทั้งผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดแผน กลยุทธ์ และวิธีการที่จะดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

ความเป็นมาแนวคิดการวิเคราะห์ SWOT

แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT ถูกคิดขึ้น โดย Albert Humphrey ได้นำเสนอเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT ในงานสัมมนาที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ในช่วงปี 1960-1970 เป็นการนำเสนอแนวคิด แบบ 2 ด้าน คือ จากด้าน และจากด้านนอก โดยแบ่งออกเป็น ด้านจากข้างในหรือปัจจัยภายใน เป็น จุดแข็ง และจุดอ่อนเพื่อให้รู้จักตนเอง และจากด้านนอกหรือปัจจัยภายนอก คือ โอกาส และอุปสรรคเพื่อให้รู้จักสภาพแวดล้อมในการทำธุรกิจ (โกลม วงศ์อนันต์และอภิชา ประกอบเส็ง 2555)

ความหมายของ SWOT

SWOT เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของกิจการมีการนำมาใช้มากในวงการธุรกิจโดย นันทิยา หุตานวัตร และณรงค์ หุตานวัตร (2545) ได้ให้ความหมายของ SWOT ว่าเป็นคำย่อมาจากคำว่า Strengths Weaknesses Opportunities และ Threats โดย

Strengths คือ จุดแข็ง หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ซึ่งองค์กรนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ดี

Weaknesses คือ จุดอ่อน หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบและด้อยความสามารถ ซึ่งองค์กรไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ไม่ดี

Opportunities คือ โอกาส หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร

Threats คืออุปสรรค หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร

อย่างไรก็ตามบางครั้งการจำแนกโอกาสและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็น

โอกาสกลับกลายเป็นอุปสรรคได้ และในทางกลับกัน อุปสรรคอาจกลับกลายเป็นโอกาสได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้องค์กรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์แวดล้อม

กรอบการวิเคราะห์ SWOT

ในการวิเคราะห์ SWOT การกำหนดเรื่อง หัวข้อ หรือประเด็น (Area) เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึง เพราะว่า การกำหนดประเด็นทำให้การวิเคราะห์และประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคได้ถูกต้อง โดยเฉพาะการกำหนดประเด็นหลัก (key area) ได้ถูกต้องจะทำให้การวิเคราะห์ถูกต้องยิ่งขึ้น การกำหนดกรอบการวิเคราะห์ SWOT ใด ๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะธุรกิจ และธรรมชาติขององค์กรนั้น ๆ ในวงการธุรกิจเอกชนมีการคิดค้นกรอบการวิเคราะห์ SWOT ที่มีความหลากหลายรูปแบบ อาทิเช่น

MacMillan (ค.ศ. 1986) เสนอ 5 ประเด็นสำหรับกรอบการวิเคราะห์ SWOT คือ 1) เอกลักษณะขององค์กร 2) ขอบเขตปัจจุบันของธุรกิจ 3) แนวโน้มสภาพแวดล้อมที่จะเป็นโอกาสและอุปสรรค 4) โครงสร้างของธุรกิจ และ 5) รูปแบบการเติบโตที่คาดหวัง

Goodstein et al (ค.ศ. 1993) เสนอ 5 ประเด็นที่ต้องวิเคราะห์ SWOT คือ 1) ความสำเร็จของแต่ละประเภทธุรกิจขององค์กรและทรัพยากรขององค์กรที่ยังไม่ถูกใช้ 2) ระบบติดตามประเมินผลสำหรับธุรกิจแต่ละประเภท 3) กลยุทธ์ขององค์กรในแง่ความคิดริเริ่ม การเผชิญกับความเสี่ยง และการจับเกี่ยวทางการแข่งขัน 4) โครงสร้างและระบบการบริหารขององค์กรที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติแผนกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าหมาย และ 5) วัฒนธรรมองค์กรและวิธีการทำธุรกิจ

Piercy and Giles (1998) เสนอ 4 ประเด็นในการวิเคราะห์ SWOT คือ 1) ความเฉพาะเจาะจงของตลาดผลิตภัณฑ์ 2) ความเฉพาะเจาะจงของกลุ่มลูกค้า 3) นโยบายราคาในตลาดที่เกี่ยวข้อง และ 4) การสื่อสารทางการตลาดสำหรับลูกค้าที่แตกต่างกัน

Edwards (1994) เสนอปัจจัยภายนอก 9 ประการในการวิเคราะห์ SWOT คือ การเมือง เศรษฐกิจ นิเวศวิทยา การแข่งขัน กฎหมาย โครงสร้างพื้นฐาน สังคม เทคโนโลยี และประชากร

ข้อที่ควรคำนึง 4 ประการ ในการทำกระบวนการวิเคราะห์ SWOT (Boseman et al, 1986)

- 1) องค์กรต้องกำหนดก่อนว่า องค์กรต้องการที่จะทำอะไร
- 2) การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคต้องกระทำในช่วงเวลาขณะนั้น
- 3) องค์กรต้องกำหนดปัจจัยหลักที่เกี่ยวกับการดำเนินงานให้ถูกต้อง
- 4) องค์กรต้องประเมินความสามารถของตนให้ถูกต้อง

นอกจากข้อที่ควรคำนึงแล้ว ยังมีปัญหาที่ควรระวัง (Goodstein et al., 1993) ดังนี้

- 1) การระบุจุดอ่อนต้องกระทำอย่างซื่อสัตย์ และบางครั้งจุดอ่อนเฉพาะอย่าง
เป็นของเฉพาะบุคคล
- 2) การจัดการกับกลไกการป้องกันตนเองต้องกระทำอย่างรอบคอบ
- 3) แนวโน้มการขยายจุดแข็งที่เกินความเป็นจริง
- 4) ความใกล้ชิดกับสถานการณ์ทำให้มอง สถานการณ์ขององค์กรไม่ชัดเจน
- 5) การกำหนดบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลต้องระบุให้ชัดเจน
- 6) ข้อมูลไม่เพียงพอ และข้อมูลสิ่งแวดล้อม ภายนอกเบี่ยงเบนนอกจากนี้
การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมภายนอกอาจเป็น โอกาสหรืออุปสรรคก็ได้

ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้แต่ละอย่างจะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างไร จุดแข็งขององค์กรจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนขององค์กรจะเป็นคุณลักษณะภายใน ที่อาจจะทำลายผลการดำเนินงาน โอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรในทางกลับกันอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผลจากการวิเคราะห์ SWOT นี้จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม (ชูเพ็ญ วิบูลสันติ 2556)

ขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ SWOT

แนวทางการวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้างด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์กร ทำให้มีข้อมูล ในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาจากจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถ กำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มีน้อยที่สุดได้ ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT นั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร จะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กร ทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรแห่งที่มาจากเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือระบบข้อมูลเพื่อการบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงานและทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรเพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกลยุทธ์ก่อนหน้านี้ด้วย

- จุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั่นเองว่า ปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการ เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

- จุดอ่อนขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในจากมุมมอง ของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั้น ๆ เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2) การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้น สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบาย การเงิน การงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ระดับการศึกษาและอัตรารู้หนังสือของประชาชน การตั้งถิ่นฐานและการอพยพของประชาชน ลักษณะชุมชนขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึงกรรมวิธีใหม่ๆและพัฒนาการทางด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและให้บริการ

- โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถถกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

- อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบต่อในระดับมหภาคในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องหลีกเลี่ยง หรือปรับสภาพองค์กรให้มี ความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระทบดังกล่าวได้

3) ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-อุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว ให้นำจุดแข็ง-จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส-อุปสรรค จากภายนอกเพื่อดูว่าองค์กรกำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใดและภายใต้สถานการณ์ เช่นนั้น องค์กรควรจะทำอย่างไร โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ SWOT ดังกล่าวนี้ องค์กร จะอยู่ในสถานการณ์ 4 รูปแบบดังนี้

สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุด เนื่องจากองค์กรค่อนข้างจะมีหลายอย่าง ดังนั้น ผู้บริหารขององค์กรควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุกเพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน-ภัยอุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการ ดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดคือกลยุทธ์ การตั้งรับหรือป้องกันตัวเพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรค ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด

สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์องค์กรมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้น ทางออกคือกลยุทธ์การพลิกตัวเพื่อจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้

สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้น แทนที่จะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัว หรือขยายขอบข่ายกิจการเพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่นๆ แทน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารในการศึกษาครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

สุธารัตน์ รัตนอุดม (2551) ศึกษาการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย โดยการศึกษาจากข้อมูล งบการเงินของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ย้อนหลัง 5 ปี คือตั้งแต่ พ.ศ. 2546-2550 โดยใช้วิธีการวัดประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์ ความสามารถในการทำกำไร และการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยการใช้อัตราส่วนทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาในประเด็นที่หนึ่ง การดำเนินงานของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ.2546-2550 มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อปี 2,193.99 ล้านบาท มีค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อปี 2,088.25 ล้านบาท โดยมีผลขาดทุนเฉลี่ยต่อปี 703.58 ล้านบาท สินเชื่อเฉลี่ยต่อปี 28,715.4 ล้านบาท มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยต่อปี 11,991.59 ล้านบาท การศึกษาในประเด็นที่สอง ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในทางเศรษฐศาสตร์ พบว่า ค่าอัตราส่วนรายได้ ต่อค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปี มีค่าเท่ากับร้อยละ 1.17 แสดงว่ามีประสิทธิภาพในทางเศรษฐศาสตร์ การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร เมื่อพิจารณาจากอัตรากำไรสุทธิเฉลี่ยต่อปี มีค่าเท่ากับร้อยละ 62 แสดงว่ามีความสามารถในการทำกำไร แต่ถ้าพิจารณาจากอัตรากำไรสุทธิเฉลี่ยต่อปีมีค่าเท่ากับร้อยละ -13 จะไม่มีความสามารถในการทำกำไร การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาจากอัตรากำไรหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม เฉลี่ยต่อปีมีค่าเท่ากับ 0.06 จะไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน แต่ถ้าพิจารณาจาก อัตรากำไรหมุนเวียนของเงินลงทุนเฉลี่ยต่อปีมีค่าเท่ากับ 2.09 และอัตราส่วนรายได้ต่อค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีมีค่าเท่ากับ 2.16 จะมีความสามารถในการดำเนินงานสำหรับการศึกษาในประเด็นที่สาม ปัญหาที่พบคือปัญหาการขาดทุนปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และปัญหาระยะเวลาพิจารณาปล่อยสินเชื่อนานเกินไป อุปสรรคที่สำคัญคือ ผู้กู้ไม่มีคุณสมบัติ การแข่งขันของธนาคารอื่น ผู้กู้ไม่มีประสบการณ์ในการประกอบกิจการและนโยบายรัฐบาลไม่ต่อเนื่อง

ชยากร อนุวัตคุณธรรม (2552) ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยการศึกษาครั้งนี้จะใช้วิธี Stochastic Frontier Analysis(SFA) ในการหาค่าประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เงินฝากและเงินกู้ยืมสินทรัพย์ถาวรและค่าใช้จ่ายพนักงาน โดยใช้การวัดค่าความไม่มีประสิทธิภาพมาเป็นตัววัดธนาคารที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานมากที่สุดจะเป็นธนาคารที่มีค่าความไม่มีประสิทธิภาพต่ำที่สุด โดยจะนำค่าความไม่มีประสิทธิภาพที่น้อยที่สุดในแต่ละครั้งปีหารด้วยค่าความไม่มี

ประสิทธิภาพของแต่ละธนาคารในแต่ละครั้งปี และนำมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อหาธนาคารที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานดีที่สุดในช่วง พ.ศ. 2545-2552 โดยที่ธนาคารที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานดีที่สุดจะมีค่าประสิทธิภาพเข้าใกล้ 1 และธนาคารที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานน้อยที่สุดจะมีค่าประสิทธิภาพเข้าใกล้ 0 ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นที่หนึ่ง ธนาคารที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีที่สุดคือ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งวัดค่าประสิทธิภาพได้ 0.48209675 โดยเป็นผลมาจากการปรับใช้กลยุทธ์การดำเนินงานของธนาคารตั้งแต่ พ.ศ.2550 ซึ่งทางธนาคารได้ให้ความสำคัญกับการปรับเพิ่มต้นทุนทางด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน เพื่อเป็นการรองรับการให้บริการประชาชนให้ได้หลากหลายมากขึ้น ซึ่งมีส่วนทำให้รายได้ของธนาคารในส่วนของรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยของธนาคารเพิ่มขึ้นไปด้วย ในขณะที่ธนาคารที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานทางด้านต้นทุนต่ำที่สุดคือ ธนาคารซีไอเอ็มบีไทย จำกัด (มหาชน) หรือในชื่อเดิมคือ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งวัดค่าประสิทธิภาพการดำเนินงานทางด้านต้นทุนได้เพียง 0.20334099 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากงบการเงินของธนาคารแล้วพบว่าธนาคารประสบผลขาดทุนการเงินลงทุน และในส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยของธนาคารมีความผันผวนค่อนข้างสูง ซึ่งสวนทางกับต้นทุนของธนาคารที่เพิ่มขึ้นทุกปี ประเด็นที่สอง ทางด้านการศึกษาถึงความสัมพันธ์กันของค่าประสิทธิภาพการดำเนินงานกับโครงสร้างเงินทุนของธนาคารพบว่าทั้งสองส่วนไม่มีความสัมพันธ์กันนั้น ทั้งนี้ อาจจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากข้อจำกัดบางประการของธนาคารพาณิชย์ เรื่องของการต้องมีการสำรองเงินสดขั้นต่ำตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาในส่วนอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ของทุกธนาคารแล้วพบว่า แต่ละธนาคารแทบไม่มีความแตกต่างกัน คือ เงินทุนส่วนของธนาคารพาณิชย์มาจากการรับฝากเงิน ซึ่งอยู่ประมาณร้อยละ 85-90 ของสินทรัพย์ทั้งหมด

สิทธิชัย เลียงภักย์ (2552) ศึกษาการประเมินมูลค่า ธ.อิสลามแห่งประเทศไทยกับการดำเนินงานตามหลักศาสนา (ซารีอะห์) โดยวิธีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 3 วิธี 1.วิธีคิดลดกระแสเงินสด 2.ราคาต่อกำไรสุทธิ (P/E) 3.มูลค่าตามบัญชี (P/BV) ผลการศึกษาพบว่า ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีความสำคัญในการระดมทุนของชาวมุสลิมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทางด้านความแตกต่างกับธนาคารพาณิชย์นั้น ธนาคารจะมีบอร์ดบริหารที่เป็นแบบอิสลามเข้ามาเป็นที่ปรึกษาในธุรกรรมต่างๆ ซึ่งแตกต่างจากธนาคารพาณิชย์ ส่วนทางด้านการทำธุรกรรมธนาคารอิสลามจะไม่มีดอกเบี้ยเงินฝาก แต่จะมีการแบ่งกำไรขาดทุนแทน การปล่อยสินเชื่อธนาคารจะคิดกำไรบวกเข้าไปในต้นทุน ส่วนทางด้านความแตกต่างกับธนาคารอิสลามในต่างประเทศนั้น ระบบการเงินแบบอิสลามจะเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกประเทศ เพราะใช้หลักการของธนาคารอิสลามเข้ามาควบคุม ส่วนการประเมินมูลค่าธนาคารอิสลามทำการประมาณงบดุล งบกำไรขาดทุน และกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับ โดยวิธี FCFF ได้ราคาหุ้นธนาคารอิสลามระหว่าง 36.15-39.25 บาท

วิธี P/E ได้ค่าที่มากกว่าอุตสาหกรรมหลายเท่าจึงไม่เหมาะสมในการนำมาเปรียบเทียบ วิธีสุดท้ายมูลค่าตามบัญชี P/BV จะได้ค่าที่เท่ากับวิธี FCFF เนื่องจากมูลค่าตามบัญชีเท่ากับ 1 เท่า ราคาหุ้นอยู่ระหว่าง 36.15-39.29 บาท

นิลรัตน์ เฟื่องนคร (2555) ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของสถาบันการเงิน กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารพาณิชย์ กับสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยวิธีวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และการวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อในภาพรวม ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยศึกษาธนาคารทั้งสิ้น 7 ธนาคาร และกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 1,380 สหกรณ์ ประจำปี 2554 เก็บรวบรวมข้อมูลทุกิติภูมิ ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ ด้านประเภทการให้สินเชื่อ ผู้มีอำนาจอนุมัติและการพิจารณาให้สินเชื่อรวมถึงในด้านการพิจารณาให้สินเชื่อระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่า ทั้งความแตกต่างกันและความเหมือนกัน คือ ธนาคารพาณิชย์ จะพิจารณาให้สินเชื่อ โดยดูจากระดับคะแนนของเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าเป็นสำคัญซึ่ง แตกต่างกับสหกรณ์ออมทรัพย์จะพิจารณาการให้สินเชื่อ โดยดูจากข้อบังคับและระเบียบการให้กู้ในแต่ละประเภทเป็นสำคัญ ธนาคาร ส่วนที่เหมือนกัน คือ การพิจารณาวัตถุประสงค์ในการกู้ ความสามารถในการชำระหนี้สินคืน สำหรับการใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงด้านสินเชื่อ พบว่า อัตราส่วนหนี้สูญสุทธิต่อเงินให้สินเชื่อ และอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงสูงกว่าสหกรณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อกับบุคคลทั่วไปและนิติบุคคลที่หลากหลายถึงแม้จะมีเครื่องมือมาช่วยในการประเมินความเสี่ยงแต่ก็ถูกจำกัดโดยความถูกต้องของเอกสารที่ใช้ในการประกอบการกู้ที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงด้วย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์สหกรณ์จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงเพื่อใช้ในการพิจารณาการให้กู้แก่สมาชิกมากกว่าเพราะเป็นแหล่งข้อมูลภายในของสมาชิกที่อยู่ภายในหน่วยงาน แต่อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อ และอัตราส่วนของการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ สหกรณ์มีทุนสำรองต่อการป้องกันความสูญเสียกว่าธนาคารพาณิชย์ รวมถึงการขยายตัวจากการให้สินเชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์มีการขยายตัวมากกว่าเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสหกรณ์มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์เพราะอัตราดอกเบี้ยเป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนแปลงธุรกิจสินเชื่อ

ศิววรรณ ลีสมบัตินันต์ (2556) ศึกษาการวิเคราะห์งบการเงิน บริษัท เบตเตอร์ เวิลด์ กรีน จำกัด (มหาชน) ระหว่าง พ.ศ.2551-2555 โดยใช้งบการเงินในช่วงระหว่าง พ.ศ.2551-2555 ในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์แนวโน้ม ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาข้อมูลในแนวดิ่งและแนวนอนพบว่า มีแนวโน้มในการทำรายได้และกำไรเพิ่มขึ้นจากสภาพเศรษฐกิจที่การ

ส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการลงทุนสินทรัพย์เพิ่มในส่วนที่หลุมกลบขยะ ส่วนการวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัทฯ อยู่ในเกณฑ์ปกติ แต่มีระยะเวลาในการเก็บหนี้ มีจำนวนมากกว่าระยะเวลาการชำระหนี้ อาจมีผลกระทบต่อสภาพคล่องของบริษัทฯ ในภายหลังได้ อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการหากำไรของบริษัทฯ เป็นอัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการใช้เงินทุนทั้งหมด หรือเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้น สำหรับบริษัทฯ นี้ ผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

ภณิดา สมบัติชัย (2555) การวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐและธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงิน รายงานประจำปี และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐจำนวน 6 แห่ง และธนาคารพาณิชย์จำนวน 14 แห่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2550-2554 เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร ได้แก่ การค้นหาสัญญาณเตือนภัย การประเมินผลกระทบจากนโยบายบัญชีที่กิจการใช้อยู่ การประเมินฝ่ายบริหาร การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน การใช้อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด และวัดความแปรปรวนของกำไรและความเสี่ยงจากการลงทุน ส่วนประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิเคราะห์จากอัตราส่วนทางการเงิน สำหรับสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ Paired Samples t-test ผลการวิจัยจากประชากรทั้ง 2 กลุ่มพบว่า ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรมี 3 เทคนิคส่งผลทางบวกต่อคุณภาพกำไร ได้แก่ การประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและการวัดความแปรปรวนของกำไรและความเสี่ยงต่อการลงทุน ในขณะที่อีก 3 เทคนิคให้ผลขัดแย้งโดยส่งผลทางลบต่อคุณภาพกำไร ได้แก่ การค้นหาสัญญาณเตือนภัย การประเมินฝ่ายบริหาร และการใช้อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด ส่วนการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานพบว่า โดยรวมธนาคารมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ดีแสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความสามารถในการหาเงินสดจากการดำเนินงานได้มากเมื่อเทียบกับรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลและการลงทุนจากสินทรัพย์ ยกเว้นบางธนาคารในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็กเท่านั้นที่มีแนวโน้มต่ำลง ส่วนค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายที่มีต่อกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่มีแนวโน้มในด้านการลงทุนต่อลดลง นอกจากนี้ยังพบว่าคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานแตกต่างกันตามขนาดของธนาคารพาณิชย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

บทที่ 3

ประวัติ แนวคิด และผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ประวัติและแนวคิดการก่อตั้ง

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้เริ่มมีแนวคิดที่ชัดเจนในการก่อตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2537 มีการนำเสนอแนวความคิดการจัดตั้งธนาคารอิสลามขึ้นอย่างเป็นทางการครั้งแรก ในการลงนามในโครงการพัฒนาสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ ระหว่าง ประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย โดยการนำเสนอโครงการดังกล่าวมานำร่องใน 5 จังหวัดทางภาคใต้ตอนล่าง เนื่องจากในเขตพื้นที่ดังกล่าวมีประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามอยู่เป็นจำนวนมากหรือเป็นส่วนมากของพื้นที่ดังกล่าว ใน พ.ศ. 2540 ธนาคารศรีนคร ได้ตอบรับนโยบายของรัฐบาลในการนำร่องเปิดช่องบริการทางการเงินอิสลาม แต่หลังจากนั้นธนาคารศรีนครต้องประสบปัญหาวิกฤตทางการเงินจนต้องปิดตัวลง หลังจากนั้นธนาคารออมสินได้ดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลในการนำการให้บริการทางการเงินอิสลามใน 5 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยได้เปิดที่จังหวัดสตูลเป็นสาขาแรก หลังจากนั้นก็เปิด อีก 5 สาขา คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา 2 อำเภอ คือ อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอหาดใหญ่ และในกรุงเทพฯ เขตหนองจอก นอกจากนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมถึงธนาคารกรุงไทยก็ได้จัดตั้ง กองทุนธนาคารอิสลาม ในหลายสาขา หลายแห่งที่เป็นชุมชนมุสลิม ในที่สุดกระทรวงการคลังได้เสนอหลักการของร่างพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยให้กับคณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อขออนุมัติหลักการร่างดังกล่าวใน พ.ศ. 2544 ซึ่งจะนำไปสู่การจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอย่างเป็นทางการ และใน พ.ศ. 2546 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยได้ถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเทพฯ เขต คลองตันเป็นสาขาแรก และเปิดอีก 5 สาขาหลังจากเปิดสาขาแรก คือ สาขา กรุงเทพฯ เขตทุ่งครุ สาขา จังหวัดสตูล สาขา จังหวัดปัตตานี สาขา จังหวัดยะลา สาขาจังหวัดนราธิวาส

ใน พ.ศ.2556 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีสาขาทั้งสิ้น 110 สาขา ทั่วประเทศ ไทย แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนแรกอยู่ในเขตภาคใต้จำนวน 41 สาขา ส่วนที่สองอยู่ในเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑล ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก จำนวน 46 สาขา ส่วนที่สามอยู่ในเขต

ภาคเหนือ จำนวน 14 สาขา และส่วนสุดท้ายอยู่ในเขตภาคตะวันออก จำนวน 9 สาขา มีจำนวนเงินฝากทั้งสิ้นรวม 111,581.46 ล้านบาท จำนวนลูกค้าเงินฝากทั้งหมดรวม 573,827 ราย เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 36 และผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 64 มีจำนวนสินเชื่อทั้งสิ้นรวม 107,693.86 ล้านบาท จำนวนลูกค้าสินเชื่อทั้งหมดรวม 125,982 ราย เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 39 และผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 61 (รายงานประจำปี 2556 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย)

วิสัยทัศน์

เป็นธนาคารที่ได้รับความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการให้บริการอย่างถูกต้องตามหลักชาริอะฮ์เพื่อเป็นธนาคารหลักของลูกค้ามุสลิม ลูกค้าทั่วไปที่ทำธุรกิจกับมุสลิม ตลอดจนเป็นหนึ่งในทางเลือกของลูกค้าทั่วไป

พันธกิจ

- 1) มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ระบบได้มาตรฐาน บุคลากรมีคุณภาพ และดำเนินธุรกิจอย่างมืออาชีพ
- 2) มีความโปร่งใสในการดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดี
- 3) สถานะมั่นคง มีเสถียรภาพ และเติบโตอย่างยั่งยืน รวมทั้งสามารถดูแลผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างสมดุล
- 4) สนับสนุนและเชื่อมโยงการทำธุรกิจของกลุ่มมุสลิมและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 5) มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคง พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์และวิสัยทัศน์ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์และวิสัยทัศน์ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (กฎญา สังกมณี 2552)

- 1) ให้บริการทางการเงินต่าหลักศาสนาอิสลาม อย่างครบวงจรแก่ผู้ลงทุนที่ต้องการฝากเงิน ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไป
- 2) ส่งเสริมให้มีการระดมเงินออม ซึ่งจะเป็นแหล่งเงินทุนทางธุรกิจที่มีต้นทุนต่ำ ซึ่งจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการลงทุนในภาคเศรษฐกิจ
- 3) เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงในด้านการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศ
- 4) เป็นธนาคารเพื่อสังคมและชุมชน

การดำเนินการของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ดำเนินกิจการภายใต้พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2545 โดยมีบัญญัติไว้ในมาตรา 12 วรรคแรก คือ ให้ธนาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ผูกพันกับดอกเบี้ย และการดำเนินการของธนาคารจะต้องไม่ขัดกับหลักการของ ศาสนาอิสลาม โดยบทบัญญัติการห้ามในเรื่องดอกเบี้ยมาจากพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน อัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า “บรรดาผู้เป็นอริกับธรรมะต่างพากันกล่าวว่า แท้จริงการค้ำที่พระเจ้าทรงอนุญาตนั้นก็เช่นเดียวกับการกินดอกเบี้ย(ริบา)(หามีอะไรต่างกันไป) แต่พึงตระหนักเถิดว่า อัลลอฮ์นั้นทรงอนุมัติการค้าขายและทรงห้ามการเอาดอกเบี้ย(ริบา)” บทที่ 2 วรรคที่ 275 และจากท่านศาสดา มุฮัมมัด(ซ.ล.) ได้กล่าวไว้ว่า “อัลลอฮ์ทรงสาปแช่งผู้กินริบา(ดอกเบี้ย) ผู้ให้(ผู้อื่น)กินริบา(ดอกเบี้ย) ผู้บันทึก และผู้เป็นสักขีพยาน(ในสัญญาที่มีดอกเบี้ย) ทั้งหมดอยู่ในสภาพเดียวกันบันทึกโดย อิหม่ามมุสลิม จากหลักฐานข้างต้นที่กล่าวมา จึงทำให้ทราบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยได้อย่างเด็ดขาด เนื่องจากขัดกับหลักศาสนา และพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยด้วย

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยดำเนินการที่ธนาคารทั่วไปสามารถดำเนินการได้ โดยที่การทำธุรกรรมต่าง ๆ นั้นจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยโดยเด็ดขาด แต่อยู่บนหลักที่มีความเสี่ยงร่วมกันในรูปของการทำการค้า และการร่วมลงทุนเป็นหลักที่สำคัญในการทำธุรกรรมต่าง ๆ และมีหลักอื่น ๆ มาประกอบ โดยธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมุ่งเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการให้สอดคล้องความต้องการของลูกค้าและให้บริการโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของลูกค้า ภายใต้หลักคุณธรรมที่ใส่ใจ ห่วงใยทุกกลุ่มสังคม เคร่งครัดในหลักการศาสนาอิสลาม และยึดมั่นการบริหารงานด้วยความโปร่งใส

การดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยอยู่บนพื้นฐานของ ศาสนศาสตร์ ยึดหลักคุณธรรม และจริยธรรมอิสลามเป็นรากฐานในการทำงาน โดยมีองค์ประกอบ คือ

- 1) เป็นคนดีไม่ว่าคุณจะทำกับศาสนาใด
- 2) มีความมุ่งมั่น ซื่อสัตย์ และประกอบอาชีพสุจริต
- 3) ให้โอกาสกับทุกคน ไม่ว่าคนนั้นๆจะมีฐานะทางสังคมเป็นเช่นไร
- 4) การเกื้อกูลกันและกัน

ดังนั้น ธนาคารอิสลามจึงเป็นธนาคารคุณธรรม เนื่องจากธนาคารอิสลามจะไม่ข้องเกี่ยวกับการดำเนินการที่ขัดกับบทบัญญัติอิสลาม ซึ่งสิ่งต้องห้ามตามหลักศาสนาบัญญัติมีอยู่ 2 ประเภทหลักๆ คือ

- 1) สิ่งที่ต้องห้ามที่เป็นวัตถุ เช่น ซากสัตว์ เลือด เนื้อสุกร สิ่งที่น่ารังเกียจ สุรา รูปปั้นเพื่อการกราบไว้บูชา และสิ่งสกปรกต่างๆตามหลักการศาสนาที่ได้ระบุไว้ว่าสกปรก
- 2) สิ่งที่ต้องห้ามที่เป็นการปฏิบัติ โดยแบ่งเป็น การปฏิบัติ และการไม่ปฏิบัติ เช่น ห้ามยุ่งเกี่ยวกับ ดอกเบียร์ ห้ามดื่มสุรา ห้ามเสียดังโศก ห้ามการพนัน และการห้ามละทิ้งการปฏิบัติ เช่น การละหมาด การจ่ายซะกาต(ทานบังกัป) การถือศีลอด

ประโยชน์จากการก่อตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ประโยชน์จากการก่อตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (กฤษฎา สังขมณี 2552)

- 1) เป็นการส่งเสริมให้ชาวไทยเชื้อสายมุสลิม สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามในธุรกรรมทางการเงิน
- 2) เป็นการส่งเสริมให้มีการระดมเงินออมจากผู้ที่มีเงินออม และจะนำไปสู่การลงทุนโดยตรง เนื่องจากการฝากเงินในบัญชีเพื่อการลงทุนของธนาคารอิสลาม จะเป็นการนำเงินออมไปลงทุนร่วมกันกับผู้ประกอบการธุรกิจ เงินทุนจากบัญชีดังกล่าวและส่งเสริมให้มีการออมทรัพย์เพื่อประโยชน์ของผู้ออมโดยเฉพาะการออมทรัพย์เพื่อประกอบพิธีฮัจญ์
- 3) เป็นแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนการเงินต่ำ เนื่องจากการดำเนินธุรกรรมของธนาคารอิสลามไม่ผูกพันกับดอกเบี้ย แต่เป็นการช่วยส่งเสริมการลงทุน โครงการเศรษฐกิจต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ต้องการแหล่งเงินทุนเพิ่ม เพื่อรองรับการลงทุนในโครงการในอนาคต
- 4) เป็นการกระตุ้นให้มีการเคลื่อนย้ายแหล่งเงินออม ของชาวไทยเชื้อสายมุสลิมที่กระจัดกระจายอยู่นอกระบบ และที่ฝากไว้กับธนาคารอิสลามในต่างประเทศ ให้ไหลกลับเข้ามาในประเทศไทย
- 5) การมีระบบธนาคารอิสลามในประเทศไทย จะทำให้มีการเปรียบเทียบ และมีการแข่งขันกับระบบธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการของธนาคารไม่เฉพาะแต่ชาวไทยมุสลิมเท่านั้น แต่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการที่เป็นประชาชนทั่วไปด้วย

กลุ่มเป้าหมายหลักของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามในประเทศไทยจากข้อมูลวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2558) ในปี 2557 ประชากรของประเทศไทยมีทั้งหมด 65,124,716 ล้านคน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 94.6 หรือประมาณ 40.1 ล้านคน และรองลงมาศาสนาอิสลามร้อยละ 4.2 หรือประมาณ 2.7 ล้านคน และส่วนมากของประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามจะอาศัยอยู่ทาง

ภาคใต้ของประเทศไทยโดยเฉพาะใน 4 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ สตูล

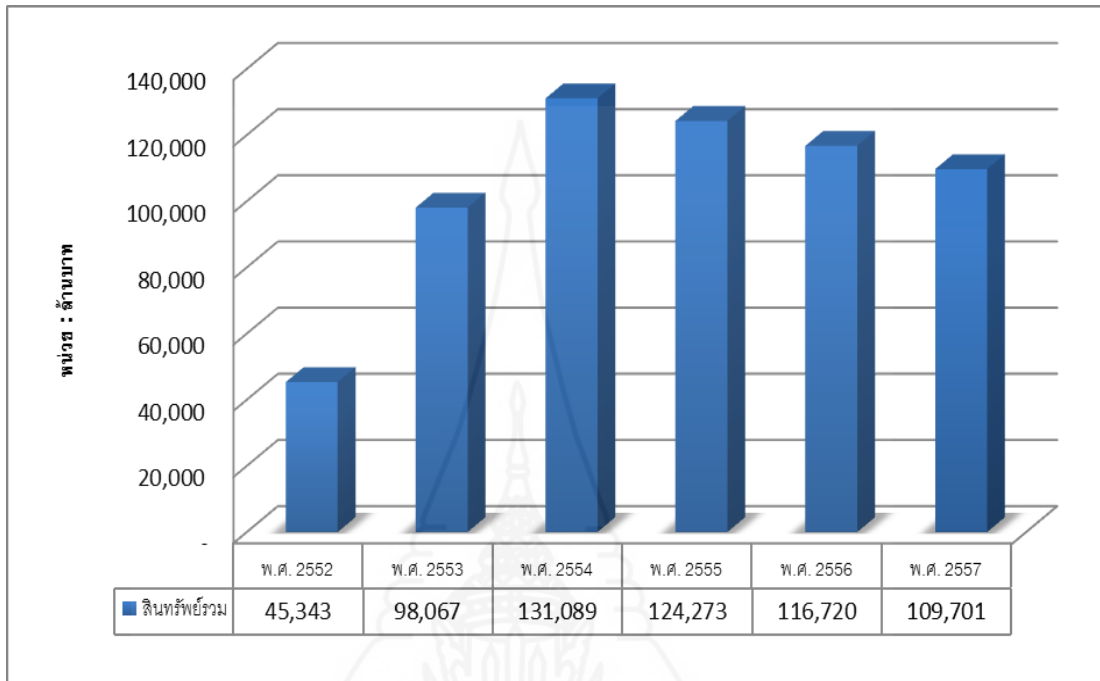
จากรายงานประจำปีธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ปี 2557 ธนาคารมีสินเชื่อบริการทั้งสิ้น 109,843 ล้านบาท แบ่งเป็นลูกค้าที่นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ 38 และเป็นลูกค้าที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 62 ลูกค้าของธนาคารที่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามที่ขอสินเชื่อกับธนาคารคิดเป็นร้อยละ 50.85 ของมุสลิมทั่วประเทศ และมีจำนวนเงินขอสินเชื่อคิดเป็นร้อยละ 11.04 ของมุสลิมทั่วประเทศ จำนวนลูกค้าส่วนใหญ่อยู่ทางภาคใต้ของประเทศคิดเป็นร้อยละ 41.49 ของมุสลิมทั่วประเทศ ธนาคารมีเงินฝากรวมทั้งสิ้น 111,855 ล้านบาท แบ่งเป็นลูกค้าที่นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ 51 และเป็นลูกค้าที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 49 ลูกค้าของธนาคารที่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามที่ฝากเงินกับธนาคารคิดเป็นร้อยละ 38.44 ของมุสลิมทั่วประเทศ และมีจำนวนเงินฝากคิดเป็นร้อยละ 7.59 ของมุสลิมทั่วประเทศ จำนวนลูกค้าส่วนใหญ่อยู่ทางภาคใต้ของประเทศคิดเป็นร้อยละ 33.16 ของมุสลิมทั่วประเทศ

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจฮาลาล

จาก ผู้อำนวยการสถาบันอาหาร นายขจรวิทย์ เสาวพฤกษ์ ได้กล่าวว่า โดยปัจจุบันมีบริษัทที่ได้รับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลกว่า 5,000 บริษัท และประมาณการว่ามีผลิตภัณฑ์ที่ขอรับการรับรองฮาลาลมากกว่า 100,000 รายการ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ขอรับการรับรองฮาลาลส่วนใหญ่เป็นสินค้าอาหารร้อยละ 90 ของผลิตภัณฑ์ที่ขอรับรองฮาลาลทั้งหมด ซึ่งใน พ.ศ.2557 ประเทศไทยส่งออกสินค้าฮาลาลไปยังประเทศมุสลิมเป็นอันดับที่ 10 ของโลก มูลค่าจำนวน 200,000 ล้านบาท หรือประมาณ 6,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 22 ของมูลค่าส่งออกอาหารโดยรวมของประเทศไทย (หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ : 2558)

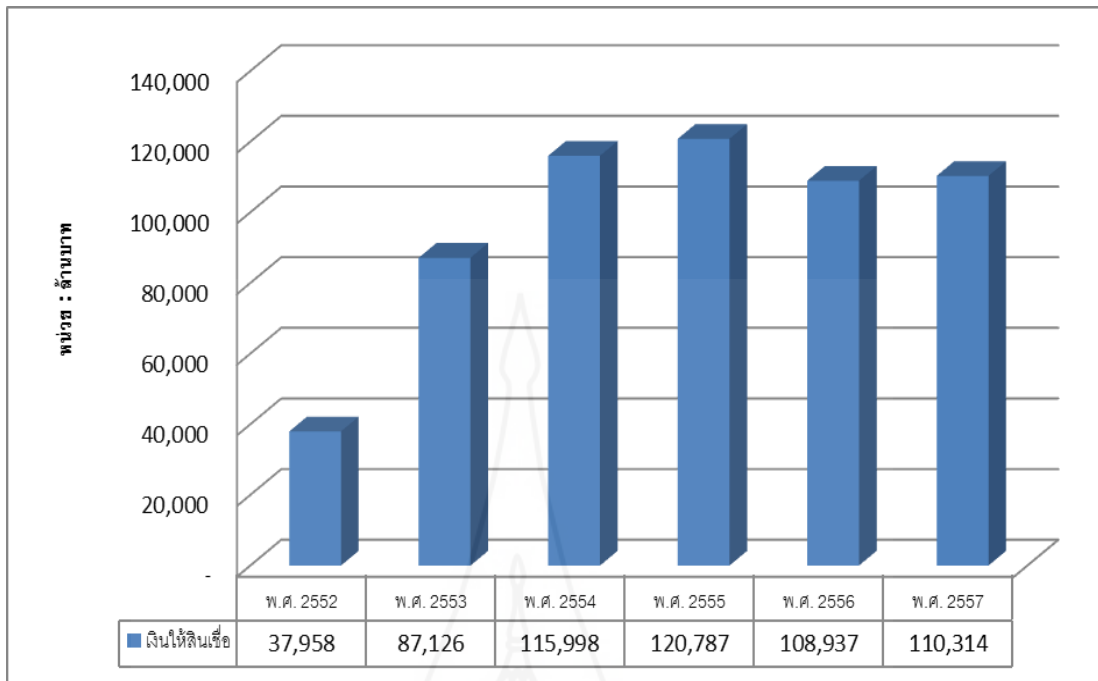
ปัจจุบันประชากรมุสลิมทั่วโลกเกือบ 2,000 ล้านคน หรือประมาณ 1 ใน 4 ของประชากรโลก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศมุสลิม OIC (Organization of Islamic Cooperation : OIC) ที่มีจำนวนสมาชิก 57 ประเทศ มีการนำเข้าอาหารมูลค่าสูงถึง 164,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าสินค้าฮาลาลโลกประมาณ 23 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และสัดส่วนอาหารฮาลาล คิดเป็นร้อยละ 20 ของมูลค่าการค้าอาหารโลก หรือประมาณ 1.1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และคาดว่าในปี 2561 มูลค่าจะเติบโตขึ้นเป็น 1.6 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ผู้จัดการออนไลน์ 2558) และในอาเซียน 10 ประเทศ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 636,512,723 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 8.85 ของประชากรโลก และคาดว่าน่าจะมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 300 ล้านคน ซึ่งมีประเทศอินโดนีเซียที่มี

ประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุดประมาณ 220 ล้านคน และรองมาประเทศมาเลเซีย ประมาณ 13 ล้านคน (เกร็ดความรู้.net : 2557)

ภาพที่ 3.1 สินทรัพย์รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

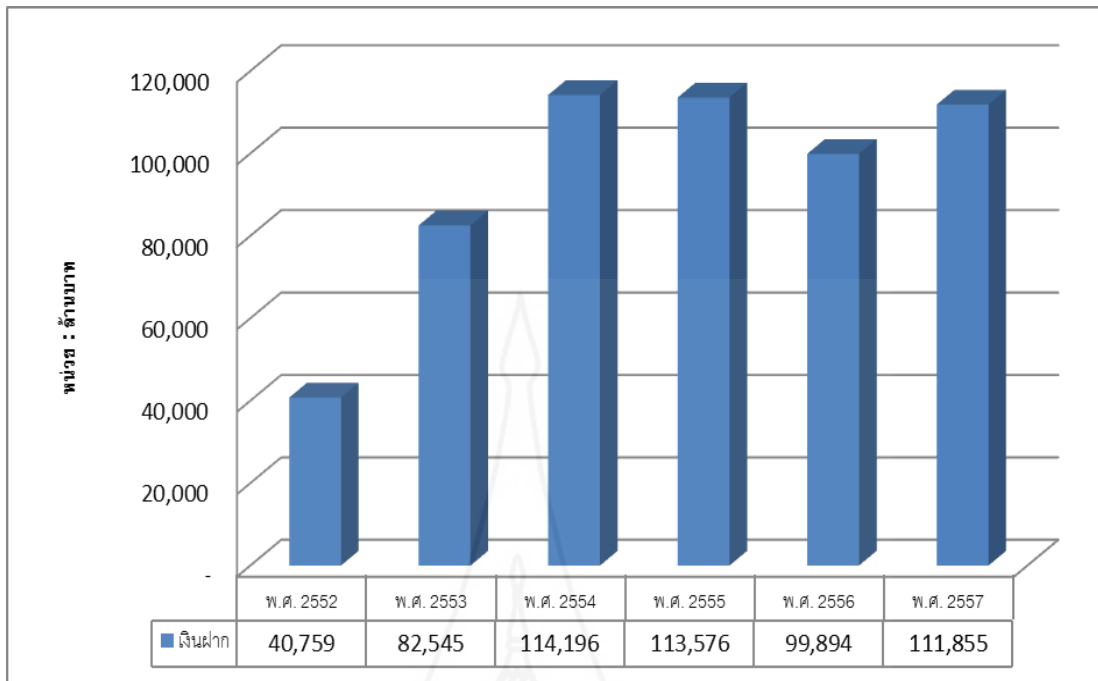
จากภาพที่ 3.1 จำนวนสินทรัพย์รวมของธนาคารเติบโตขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2552 ที่มีสินทรัพย์รวมอยู่ที่ 45,343 ล้านบาท จนถึง พ.ศ.2554 ที่มีสินทรัพย์รวมอยู่ที่ 131,089 ล้านบาท เกิดจากธนาคารเพิ่มการปล่อยสินเชื่อขึ้น และเพิ่มเงินฝากระหว่างธนาคารและการลงทุนในตรา และเป็นครั้งแรกที่ธนาคารมีสินทรัพย์รวมในระดับแสนล้านบาท ใน พ.ศ.2555 ปริมาณสินทรัพย์ลดลงมาอยู่ที่ 124,273 ลดลงมาจาก พ.ศ.2554 จำนวน 6,816 ล้านบาท เนื่องจากธนาคารมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นจากสินเชื่อคุณภาพที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการลดลงของสินเชื่อจากการจัดการหนี้คุณภาพจนทำให้สินทรัพย์ลดลงมาที่ 109,701 ล้านบาท ใน พ.ศ.2557

ภาพที่ 3.2 เงินให้สินเชื่อของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

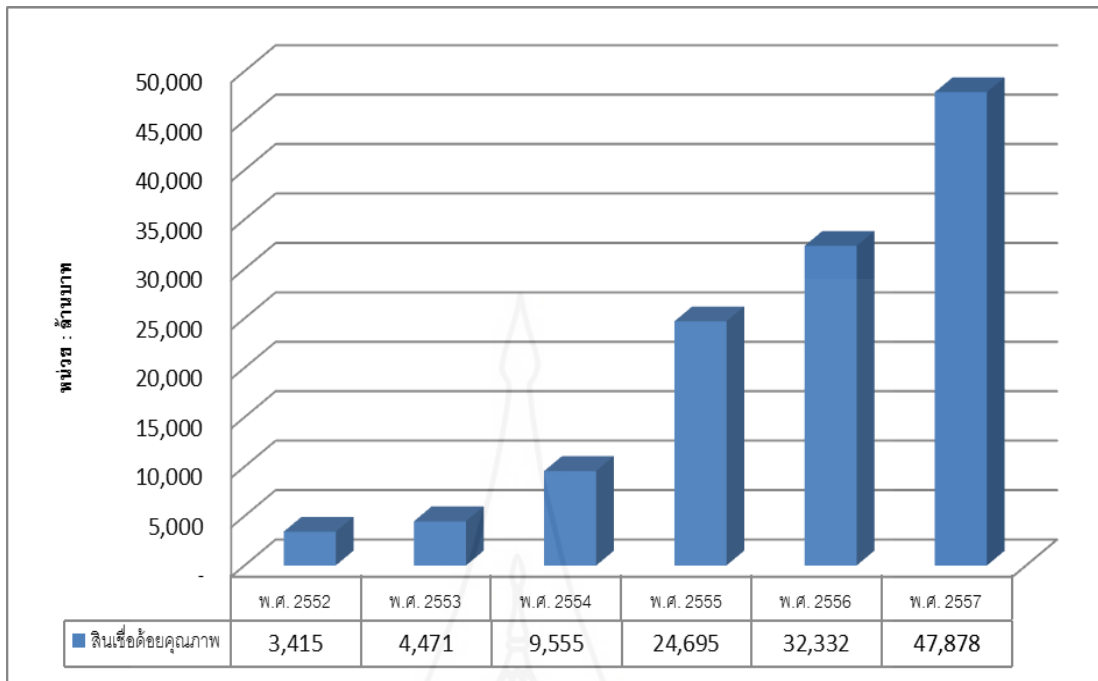
จากภาพที่ 3.2 เงินให้สินเชื่อของธนาคารมีการเติบโตขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2554 ตั้งแต่ 37,958 ล้านบาท จนถึง 115,998 ล้านบาท จากการเพิ่มการปล่อยสินทั้งรายใหญ่และรายย่อย ซึ่งสัดส่วนเงินให้สินเชื่อส่วนใหญ่เป็นวงเงินมากกว่า 20 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 68 ของเงินให้สินเชื่อทั้งหมด ใน พ.ศ.2555 ธนาคารมีเงินให้สินเชื่อจำนวน 120,787 ล้านบาท มีการเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากสินเชื่อโครงการรัฐ และเงินให้สินเชื่อลดลงมาใน พ.ศ.2556 อยู่ที่ 108,937 ล้านบาท จากการจัดการสินเชื่อด้วยคุณภาพ ถึงแม้จะมีการปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นบ้างแต่การปล่อยเพิ่มขึ้นยังน้อยกว่าสินเชื่อที่ลดลง และใน พ.ศ.2557 เงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นมาเล็กน้อยอยู่ที่ 110,314 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนประมาณ 1,300 ล้านบาท และมีสัดส่วนเงินให้สินเชื่อส่วนใหญ่วงเงินมากกว่า 50 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 60 รองมาวงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 19 และร้อยละ 14 วงเงินตั้งแต่ 20 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท

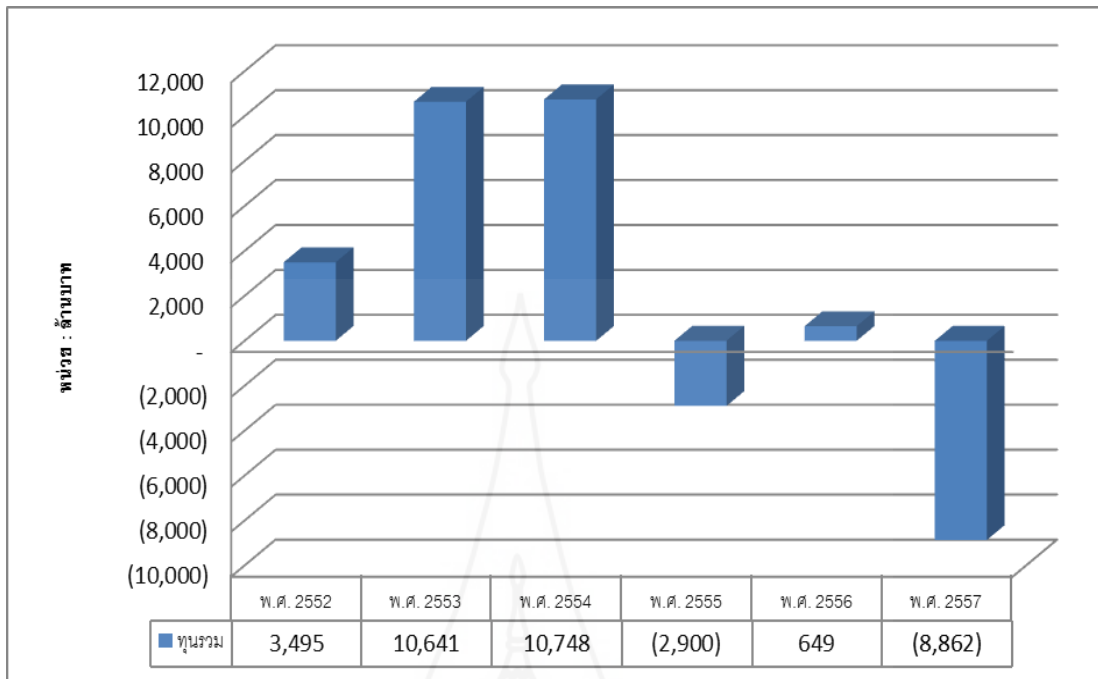
ภาพที่ 3.3 เงินฝากของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.3 เงินรับฝากของธนาคารใน พ.ศ.2552 เท่ากับ 40,759 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2553 ถึง พ.ศ.2554 ตั้งแต่ 82,545 ล้านบาท จนถึง 114,196 ล้านบาท เพราะธนาคารได้เริ่มการขยายฐานลูกค้าเงินฝากรายย่อยและรายใหญ่ ซึ่งรายย่อยวงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 24 และรายใหญ่วงเงินตั้งแต่ 20 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 76 ซึ่งส่วนมากยังคงเป็นลูกค้ารายใหญ่ที่มีสัดส่วนมากกว่า แต่ใน พ.ศ.2555 เงินฝากลดลงเล็กน้อยอยู่ที่ 113,576 ล้านบาท และลดลงอีกใน พ.ศ.2556 ทำให้มีเงินฝากอยู่ที่ 99,894 ล้านบาท เนื่องจากมีเงินฝากประจำครบกำหนดจำนวนมาก และไม่ต้องการฝากต่อ ใน พ.ศ.2557 เงินฝากกลับมาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 111,855 ล้านบาท เพิ่มจาก พ.ศ.2556 จำนวน 11,961 ล้านบาท จากการระดมเงินฝากเพื่อใช้ในการปล่อยสินเชื่อ และธนาคารสัดส่วนเงินฝากวงเงินมากกว่า 50 ล้านบาท มากที่สุดประมาณร้อยละ 48 รองมาเป็นเงินฝากวงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 32 และประมาณร้อยละ 20 เป็นวงเงินฝากตั้งแต่ 20 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท

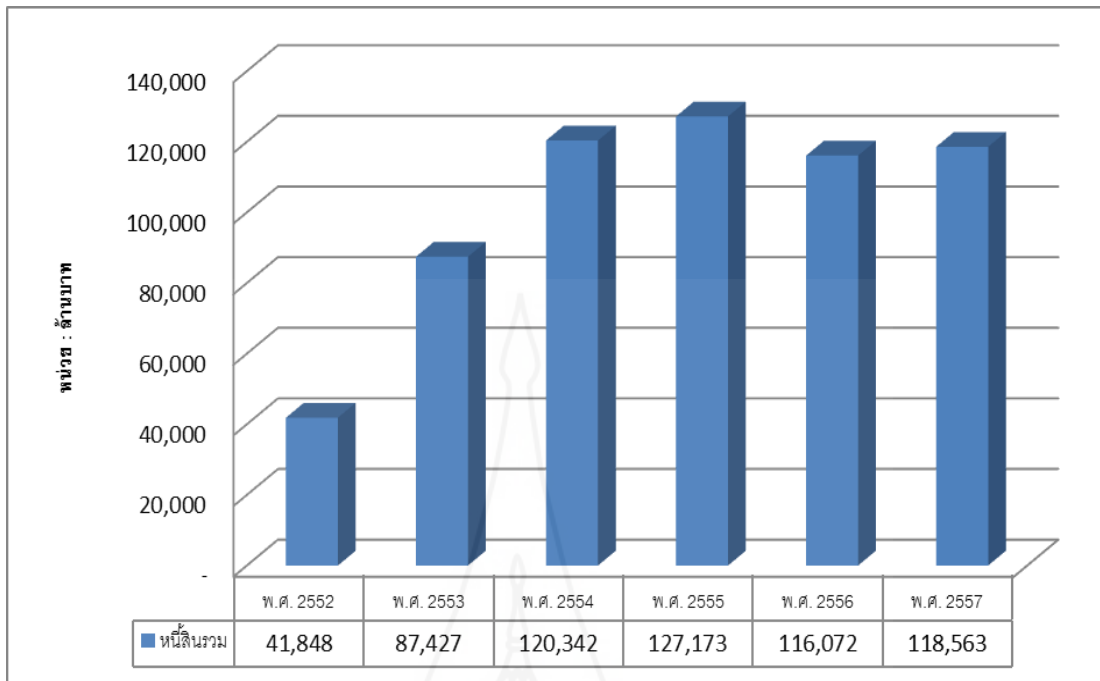
ภาพที่ 3.4 สินเชื่อด้อยคุณภาพของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.4 สินเชื่อด้อยคุณภาพ (Non-performing loan : NPL) ของธนาคารใน พ.ศ. 2552 มีจำนวน 3,415 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยใน พ.ศ.2553 เท่ากับ 4,471 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นมาเท่าตัวใน พ.ศ.2554 เท่ากับ 9,555 ล้านบาท จากการปล่อยสินเชื่อที่เพิ่มมากขึ้นซึ่งมีส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่ออยู่ในระดับไม่เกินร้อยละ 10 แต่ในพ.ศ.2555 ถึง พ.ศ.2557 สินเชื่อด้อยคุณภาพของธนาคารเพิ่มขึ้นมากเท่ากับ 24,695 ล้านบาท ถึง 47,878 ล้านบาท ตามลำดับ อันเนื่องมาจากสินเชื่อด้อยคุณภาพที่เพิ่มขึ้นใหม่มีจำนวนมากกว่าสินเชื่อด้อยคุณภาพที่ถูกแก้ไขแล้วจึงทำให้สินเชื่อด้อยคุณภาพของธนาคารยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเป็นสินเชื่อยาวใหญ่วงเงินมากกว่า 50 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 67 รองมาเป็นสินเชื่อวงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาทประมาณร้อยละ 19 และประมาณร้อยละ 14 เป็นสินเชื่อวงเงินตั้งแต่ 20 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท และมีสัดส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อประมาณร้อยละ 43 ของเงินให้สินเชื่อทั้งหมด

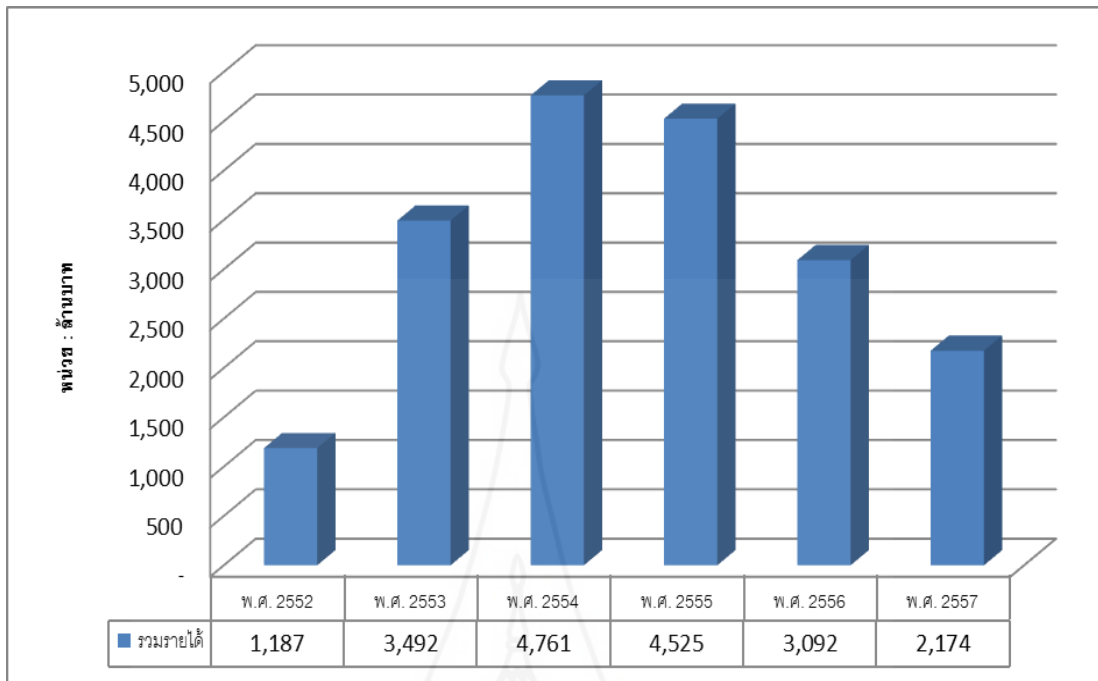
ภาพที่ 3.5 ส่วนทุนของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.5 ส่วนทุนของธนาคารอิสลามมีจำนวน 3,945 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 ถึง พ.ศ.2554 จำนวน 10,641 ล้านบาท และ 10,748 ล้านบาท เพราะใน พ.ศ.2553 กระทรวงการคลังได้เพิ่มทุนให้กับธนาคาร และมีการระดมทุนจากภาคเอกชนเพิ่มขึ้น รวมเป็นเงินจำนวน 6,000 ล้านบาท แต่ในพ.ศ.2555 ส่วนของทุนติดลบจำนวน -2,900 ล้านบาท เนื่องมาจากการขาดทุนสะสมเพิ่มขึ้น และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 เท่ากับ 649 ล้านบาท จากการเพิ่มทุนของกระทรวงการคลังจำนวน 450 ล้านบาทและผลประโยชน์มีกำไร ต่อมาใน พ.ศ.2557 ส่วนของทุนกลับมาติดลบอีกครั้งจำนวน -8,862 ล้านบาท เพราะผลประโยชน์ขาดทุน

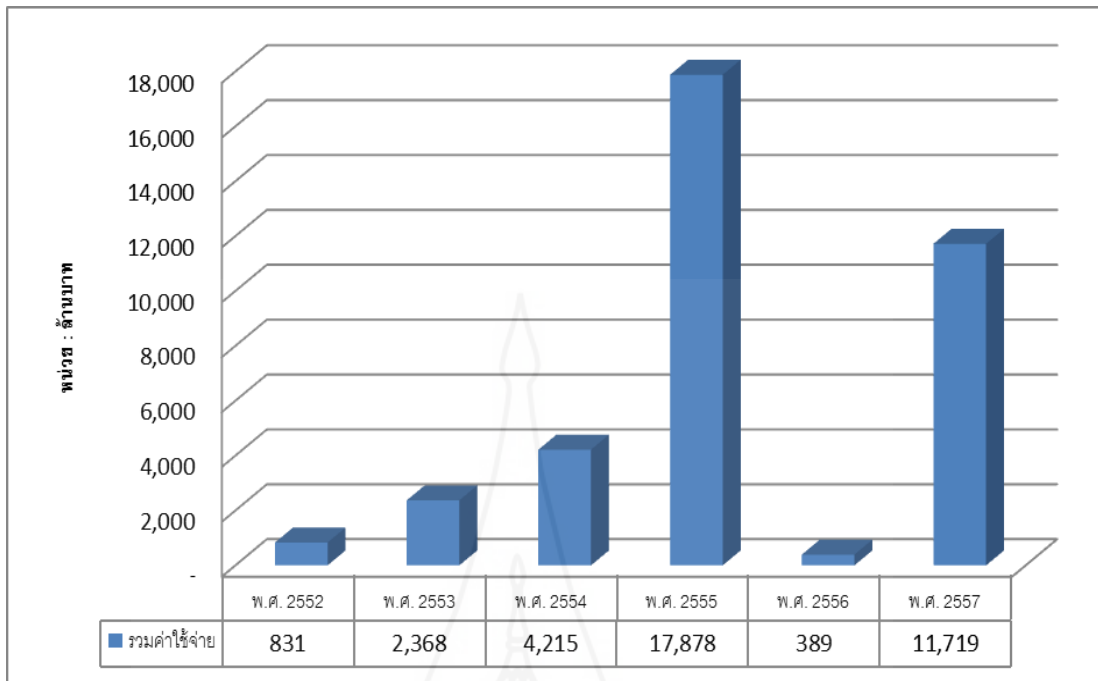
ภาพที่ 3.6 หนี้สินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.6 หนี้สินรวมของธนาคารใน พ.ศ.2552 เท่ากับ 41,848 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2553 ถึง พ.ศ.2554 ตั้งแต่ 87,427 ล้านบาท ถึง 120,342 ล้านบาท เพราะเงินฝากของธนาคารเพิ่มขึ้นอย่างมากจากแผนการขยายฐานลูกค้าเงินและการขยายสาขา และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยใน พ.ศ.2555 จำนวน 127,173 ล้านบาท แต่ใน พ.ศ.2556 ธนาคารมีหนี้สินรวมลดลงเท่ากับ 116,072 เพราะเงินฝากของธนาคารลดลงส่วนใหญ่มาจากเงินฝากประจำที่ครบกำหนด และใน พ.ศ. 2557 หนี้สินรวมเพิ่มขึ้นอีกครั้งอยู่ที่ 118,563 ล้านบาท จากเงินฝากที่เพิ่มขึ้นทั้งจากรายใหญ่และรายย่อย

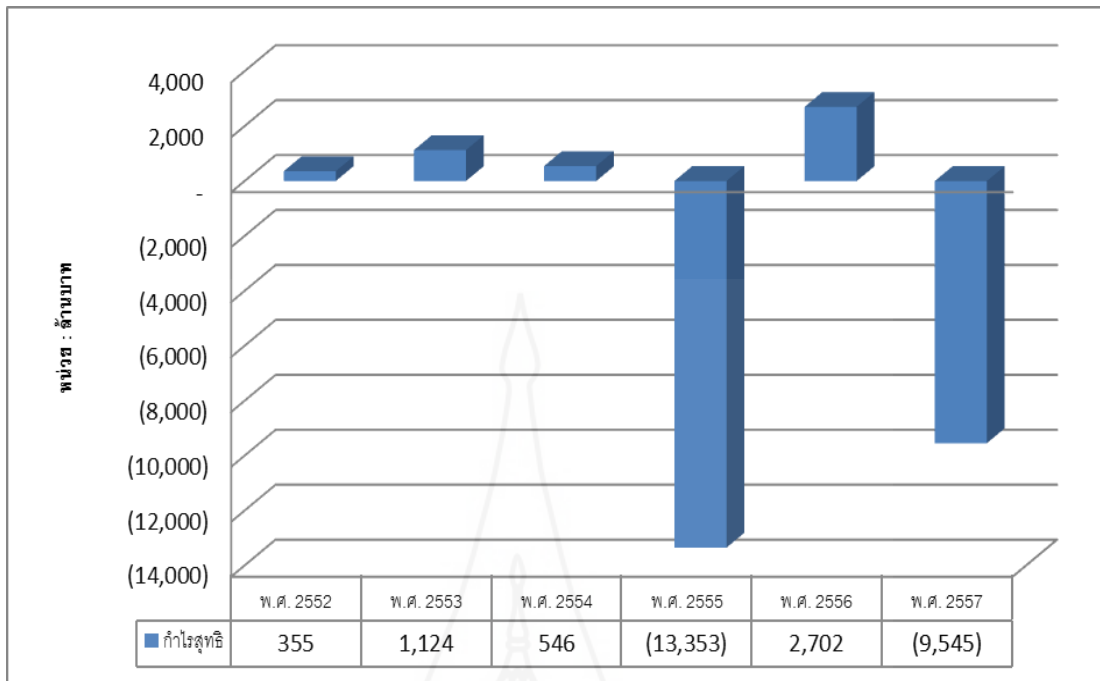
ภาพที่ 3.7 รายได้รวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.7 รายได้รวมของธนาคารตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2554 มีการเติบโตของรายได้สูงมาก ตั้งแต่ 1,187 ล้านบาท เป็น 3,492 ล้านบาท และสูงสุดที่ 4,761 ล้านบาท ตามลำดับ อันเนื่องมาจากการปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นอย่างมากซึ่งจากการปล่อยสินเชื่อประมาณร้อยละ 92 ของรายได้ทั้งหมด ใน พ.ศ.2555 รายได้รวมลดลงเล็กน้อยอยู่ที่ 4,525 ล้านบาท จากรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการที่ลดลงจากการปล่อยสินเชื่อที่ลดลง และใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 รายได้ของธนาคารลดลงอย่างมากอยู่ที่ 3,092 ล้านบาท และ 2,174 ล้านบาท ตามลำดับ อันเนื่องจากรายได้ทั้งหมดของธนาคารลดลงจากการปล่อยสินเชื่อน้อยลงและเรียกเก็บเงินจากเงินให้สินเชื่อไม่ได้

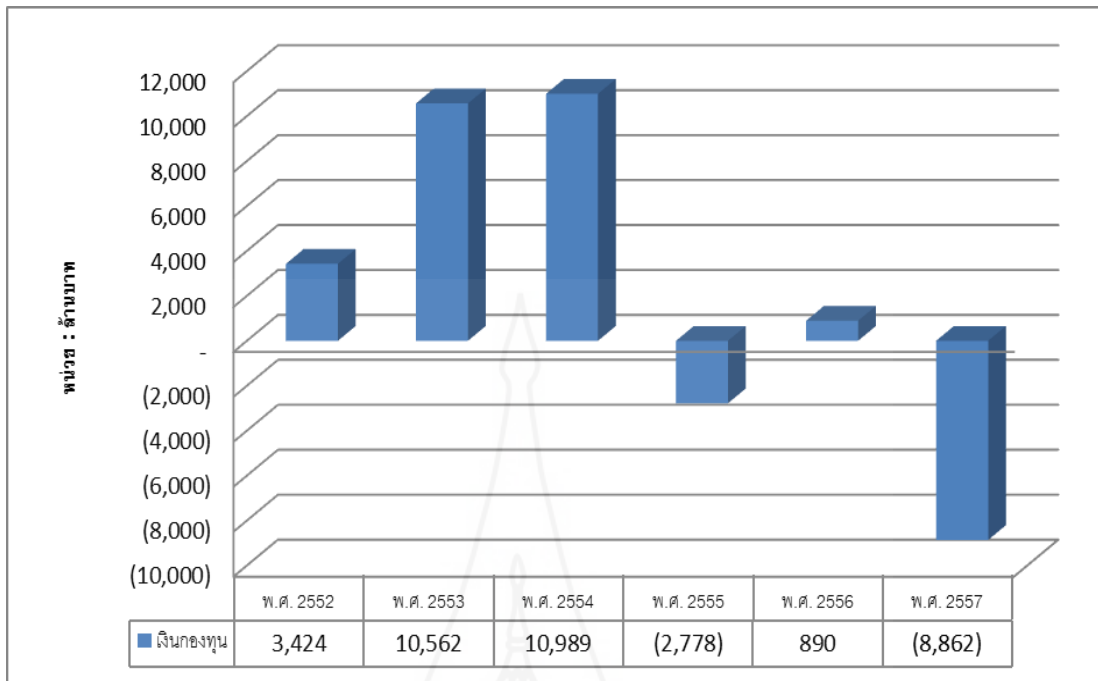
ภาพที่ 3.8 ค่าใช้จ่ายรวมของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.8 ค่าใช้จ่ายรวมของธนาคารมีการเพิ่มขึ้นจากการเติบโตของธนาคาร ตั้งแต่ พ.ศ.2552 จำนวน 831 ล้านบาท ขึ้นมาที่ 4,215 ล้านบาท ใน พ.ศ.2554 ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ พนักงาน และอาคารสถานที่ประมาณร้อยละ 33 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และค่าใช้จ่ายเงินฝากประมาณร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด แต่ใน พ.ศ.2555 ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอย่างมากอยู่ที่ 17,878 ล้านบาท อันเนื่องมาจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินเชื่อคุณภาพประมาณร้อยละ 80 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และกลับมาลดลงอย่างมากใน พ.ศ.2556 เหลือเพียง 389 ล้านบาท อันเนื่องมาจากการกลับค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญประมาณ 2,329 ล้านบาท จากการตั้งเงินมาใน พ.ศ.2555 แต่ใน พ.ศ.2557 ค่าใช้จ่ายกลับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 11,719 ล้านบาท มาจากค่าใช้จ่ายในการจัดการสินเชื่อคุณภาพคิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ภาพที่ 3.9 กำไรและขาดทุนสุทธิของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.9 กำไรและขาดทุนสุทธิของธนาคารตั้งแต่ พ.ศ.2552 จนถึง พ.ศ.2554 ธนาคารมีกำไรสุทธิจำนวน 355 ล้านบาท ,1,124 ล้านบาท และ 546 ล้านบาท ตามลำดับ อันเนื่องมาจากธนาคารมีรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้นมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น แต่ใน พ.ศ.2555 ธนาคารขาดทุนสุทธิ -13,353 ล้านบาท การขาดทุนของธนาคารมาจากค่าใช้จ่ายในการจัดการสินเชื่อด้วยคุณภาพประมาณ 14,924 ล้านบาท ซึ่งเป็นปีที่ธนาคารขาดทุนมากที่สุด หลังจากนั้น พ.ศ.2556 ธนาคารกลับมามีกำไรสุทธิ 2,702 ล้านบาท เพราะธนาคารกลับค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งเกินใน พ.ศ.2555 ประมาณ 2,329 ล้านบาท แต่ใน พ.ศ.2557 ธนาคารกลับมาขาดทุนสุทธิอีก อยู่ที่ -9,545 ล้านบาท เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดการสินเชื่อด้วยคุณภาพประมาณ 9,383 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายรวมมากกว่ารายได้รวมของธนาคาร

ภาพที่ 3.10 เงินกองทุนของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.10 เงินกองทุนของธนาคารมีจำนวน 3,424 ล้านบาท ใน พ.ศ.2552 และเพิ่มขึ้นเป็น 10,562 ล้านบาท และ 10,989 ล้านบาท ใน พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 ตามลำดับ เพราะธนาคารมีการเพิ่มทุนจากรัฐบาลและภาคเอกชนรวม 6,000 ล้านบาท แต่ใน พ.ศ.2555 เงินกองทุนติดลบจำนวน -2,778 ล้านบาท เพราะการขาดสุทธิจำนวน -13,353 ล้านบาท จากค่าใช้จ่ายในการจัดการสินเชื่อด้อยคุณภาพที่เพิ่มขึ้น และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 จำนวน 890 ล้านบาท เพราะเงินอุดหนุนจำนวน 450 ล้านบาท และผลประกอบการมีกำไรจำนวน 2,702 ล้านบาท แต่ใน พ.ศ. 2557 เงินกองทุนติดลบอีกจำนวน - 8,862 ล้านบาท สาเหตุมาจากการขาดทุนในการดำเนินงานจำนวน -9,545 ล้านบาท มากกว่าค่าใช้จ่ายในการจัดการสินเชื่อด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้น

2. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประวัติและแนวคิดการก่อตั้ง

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกับโครงการเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมใน พ.ศ.2506 ซึ่งเป็นโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 จึงจัดตั้ง สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม(สกอ) ในเดือนมีนาคม พ.ศ.2507 ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อทำหน้าที่ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม และในเวลาต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม(สชอ)

รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมและปรับสถานะของสำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม(สชอ)เป็นบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม(บอย) ใน พ.ศ. 2534 และมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 300 ล้านบาท และให้ บริษัทสามารถระดมทุนและเงินกู้ได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศใน พ.ศ.2543 รัฐบาลมีนโยบายให้บริษัทเป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อันเป็นรากฐานของระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงได้เพิ่มทุนจากกระทรวงการคลังให้กับบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม อีก 2,500 ล้านบาท

ต่อมาปี พ.ศ.2545 ได้มีพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2545 และปรับสถานะของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม(บอย)เป็นธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ชพว หรือ SME BANK) ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรมในวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ.2545 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการพัฒนา ส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การขยาย หรือการปรับปรุงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการให้สินเชื่อค้ำประกันร่วมลงทุนให้คำปรึกษาแนะนำหรือให้บริการที่จำเป็นอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการคลังเรื่อยมา และในปัจจุบัน ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีทุนเรือนหุ้นทั้งหมด 12,755 ล้านบาท (รายงานประจำปี 2556 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม)

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันการเงินที่มั่นคงแข็งแรงเพื่อการพัฒนาของรัฐที่ช่วยเหลือและสนับสนุน SME

พันธกิจ

1) สนับสนุนนโยบายภาครัฐในการช่วยเหลือและส่งเสริม SMEs โดยให้บริการทางการเงินและบริการอื่นๆ ที่ตอบสนองความต้องการของ SMEs ไทย และส่งเสริมและพัฒนา SMEs ไทย ให้มีศักยภาพ

2) พัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมรองรับการเติบโตของลูกค้าธนาคารเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบบริหารจัดการขององค์กรให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์ เป้าประสงค์

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งตามมาตราที่ 11 ความว่า ให้ธนาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการพัฒนาส่งเสริมช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การขยายหรือการปรับปรุงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการให้สินเชื่อ ค้ำประกัน ร่วมลงทุน ให้คำปรึกษา แนะนำหรือให้บริการที่จำเป็นอื่น

ค่านิยมองค์กร “FIRST”

F: Friend เราเป็นเพื่อนที่ดีของ STAKEHOLDER

I: Integrity ดำเนินธุรกิจถูกต้อง เชื่อถือได้

R: Resourcefulness เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

S: Service ระบบการให้บริการที่ดี และมีคุณภาพ

T: Team & Transparency สร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล

กลุ่มเป้าหมายของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2557) ได้ให้ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในปี 2557 พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ทั่วประเทศมีจำนวนถึง 2.74 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 99.7 ของจำนวนวิสาหกิจทั้งหมด มีจำนวนแรงงาน 10.5 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 80.3 ของการจ้างงานทั่วประเทศ และจากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2558) ในปี 2557 ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกโดยรวมทั้งสิ้นประมาณ 7.3 ล้านล้านบาท ขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 5.75 โดยเป็นการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อมประมาณ 1.9 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.25 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด และขยายตัวจากปี 2556 ร้อยละ 8.26 สำหรับการนำเข้าของประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งสิ้น 7.4 ล้านล้านบาท หดตัวจากปี 2556 ร้อยละ 3.32 เป็นการนำเข้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2.2 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.05 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด หดตัวจากปี 2556 ร้อยละ 6.86 หากพิจารณาสัดส่วนของการส่งออกต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) จะเห็นว่า เศรษฐกิจของประเทศต้องพึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก เพราะมูลค่าการส่งออกมีสัดส่วนถึงร้อยละ 55.56 ของ GDP ประเทศในปี 2557 ขณะที่มูลค่าการส่งออกของ SMEs นั้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.80 ของ GDP สำหรับ SMEs มีสัดส่วนร้อยละ 26.25 ของการส่งออกทั้งหมดของประเทศ

ภาพรวมการค้าของ SMEs ใน 20 ประเทศคู่ค้าอันดับแรก

ภาพรวมการส่งออกของ SMEs ใน 20 ประเทศคู่ค้าอันดับแรก ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกถึงร้อยละ 79.88 ของการส่งออกทั้งหมด ขยายตัวร้อยละ 7.30 ในขณะที่ภาพรวมการส่งออกของประเทศใน 20 ประเทศคู่ค้าอันดับแรก มีการขยายตัวร้อยละ 5.62 เมื่อพิจารณาการส่งออกเป็นรายประเทศ จะเห็นได้ว่า ตลาดหลักที่สำคัญของไทยทั้งภาพรวมและ SMEs ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา มีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 11.04, 9.56 และ 10.51 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในปี 2557 ตามลำดับ สำหรับ SMEs มีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 12.21, 9.63 และ 7.75 ตามลำดับ โดยมูลค่าการส่งออกขยายตัวในทุกตลาดทั้งตลาดหลัก อย่างจีน ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา รวมทั้งตลาด EU และตลาดอาเซียนในหลายๆประเทศ เหตุผลของการขยายตัว เนื่องจากฐานในปี 2556 ที่มีการหดตัวในหลายตลาดรวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่ยังขยายตัวได้ดีอยู่อย่าง อาเซียน และจีน ส่วนประเทศอย่างสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวดีขึ้น

ภาพรวมการนำเข้าของ SMEs จาก 20 ประเทศอันดับแรก ซึ่งมีสัดส่วนการนำเข้าถึง ร้อยละ 88.72 ของการนำเข้าทั้งหมด มีมูลค่าการนำเข้าหดตัวร้อยละ 7.92 ในขณะที่ภาพรวมการนำเข้าของประเทศจาก 20 ประเทศอันดับแรกมีการหดตัวลงร้อยละ 2.79 เมื่อพิจารณาการนำเข้าเป็นรายประเทศ จะเห็นได้ว่า ตลาดนำเข้าหลักที่สำคัญของไทยและ SMEs ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา มีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 16.90, 15.60 และ 6.40 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดในปี 2557 สำหรับ SMEs มีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 27.90, 14.80 และ 6.49 ตามลำดับ โดยจีนยังมีการขยายตัวที่ร้อยละ 10.14 ส่วนญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกามีการนำเข้าหดตัวที่ ร้อยละ 1.6 และ 3.34 ตามลำดับ

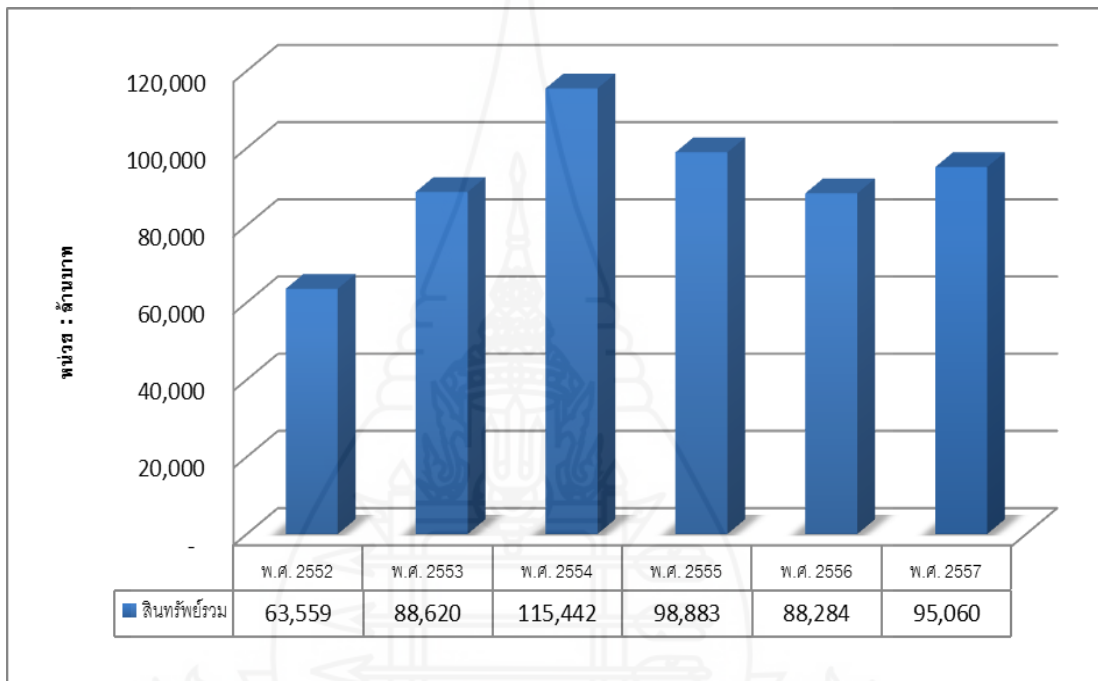
ภาพรวมการค้าของ SMEs กับกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ประกอบด้วย ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม โดยในปี 2559 จะมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งคาดว่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในตลาดโลก ในปี 2557 ประเทศไทยส่งออกไปในกลุ่มประเทศอาเซียนรวม 1.9 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 6.39 จากปี 2556 สำหรับการส่งออกของ SMEs มีมูลค่า 5.1 แสนล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.99 เมื่อเทียบกับปี 2556 ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยในกลุ่มอาเซียน คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย สำหรับ SMEs นั้น ประเทศที่ SMEs ไทยส่งออกไปในสัดส่วนสูงสุดที่สุด คือ มาเลเซีย มีมูลค่าประมาณ 9.7 หมื่นล้านบาท หรือมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 18.92 ของมูลค่าการส่งออกของ SMEs ไปอาเซียนทั้งหมด โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 8.02 รองลงมาคือ อินโดนีเซีย เวียดนาม และพม่า มีสัดส่วนการค้าร้อยละ 15.95, 14.98 และ 12.98 ตามลำดับ สำหรับอินโดนีเซียมีการส่งออกลดลงร้อยละ 5.62 ส่วนเวียดนามและพม่า มีการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.33 และ 15.47 ในด้านการนำเข้า ไทยมีการนำเข้าสินค้าจากกลุ่มประเทศอาเซียนรวม 1.3 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.38 ส่วนการนำเข้าของ SMEs มีมูลค่ารวม 2.8 แสนล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 4.46 แหล่งนำเข้าสูงสุดในกลุ่มประเทศอาเซียน คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย มีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 31.07, 19.20 และ 17.76 ตามลำดับ สำหรับ SMEs ไทยมีการนำเข้าในสัดส่วนสูงสุดคือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ โดยมีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 34.91, 21.55 และ 17.43 ตามลำดับ โดยตลาดมาเลเซียมีการนำเข้าขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 5.85 ขณะที่ตลาดอินโดนีเซีย และสิงคโปร์ มูลค่านำเข้าหดตัวลง ร้อยละ 3.55 และ 10.42

ภาพรวมการค้าของ SMEs กับสหภาพยุโรป

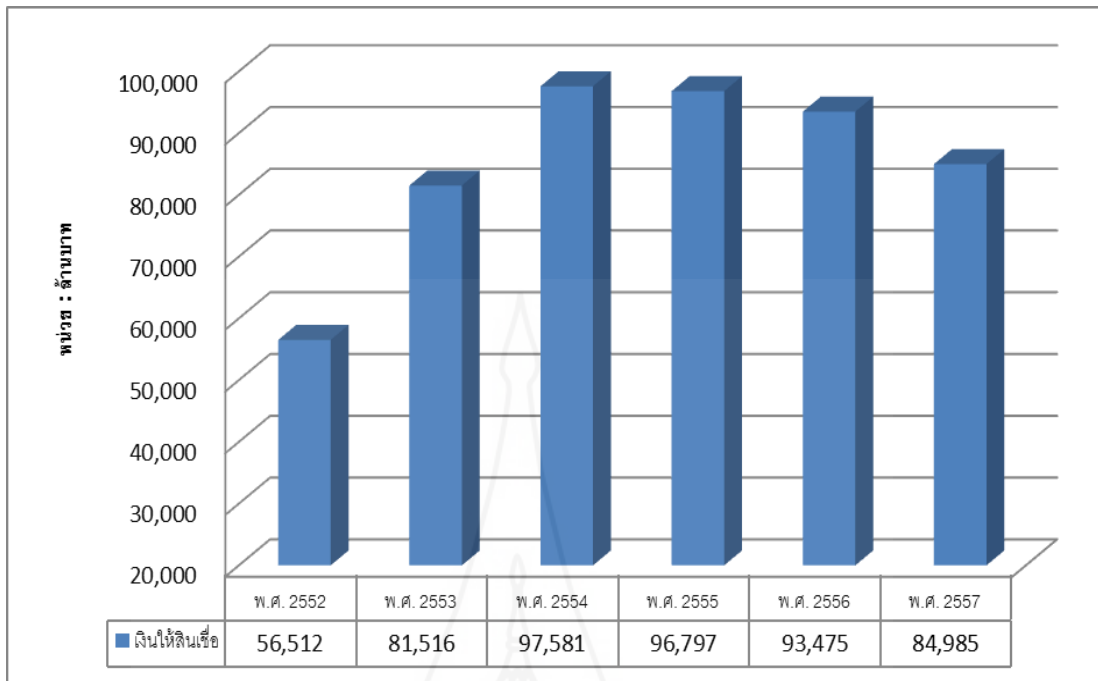
สหภาพยุโรปปัจจุบันมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 28 ประเทศ อันได้แก่ AUSTRIA BELGIUM BULGARIA CROATIA CYPRUS CZECH REPUBLIC GERMANY DENMARK ESTONIA SPAIN FINLAND FRANCE UNITED KINGDOM GREECE HUNGARY IRELAND ITALY LITHUANIA LUXEMBOURG LATVIA MALTA NETHERLANDS POLAND PORTUGAL ROMANIA SWEDEN SLOVENIA SLOVAKIA โดยประเทศเหล่านี้เป็นกลุ่มคู่ค้าที่สำคัญของไทยมาแต่ในอดีต และมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกอยู่ในลำดับต้นๆ ของการส่งออกทั้งหมดของไทย

ในปี 2557 ประเทศไทยส่งออกไปสหภาพยุโรปรวม 7.5 แสนล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.69 จากปี 2557 โดยเป็นการส่งออกของ SMEs รวมมูลค่า 1.9 แสนล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 14.49 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.38 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ด้านการนำเข้ามีการนำเข้าสินค้าจากสหภาพยุโรปรวม 6.3 แสนล้านบาท หดตัวร้อยละ 6.10 เป็นการนำเข้าของ SMEs รวม 2.6 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.26 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ขยายตัวจากปีก่อนหน้าร้อยละ 4.99

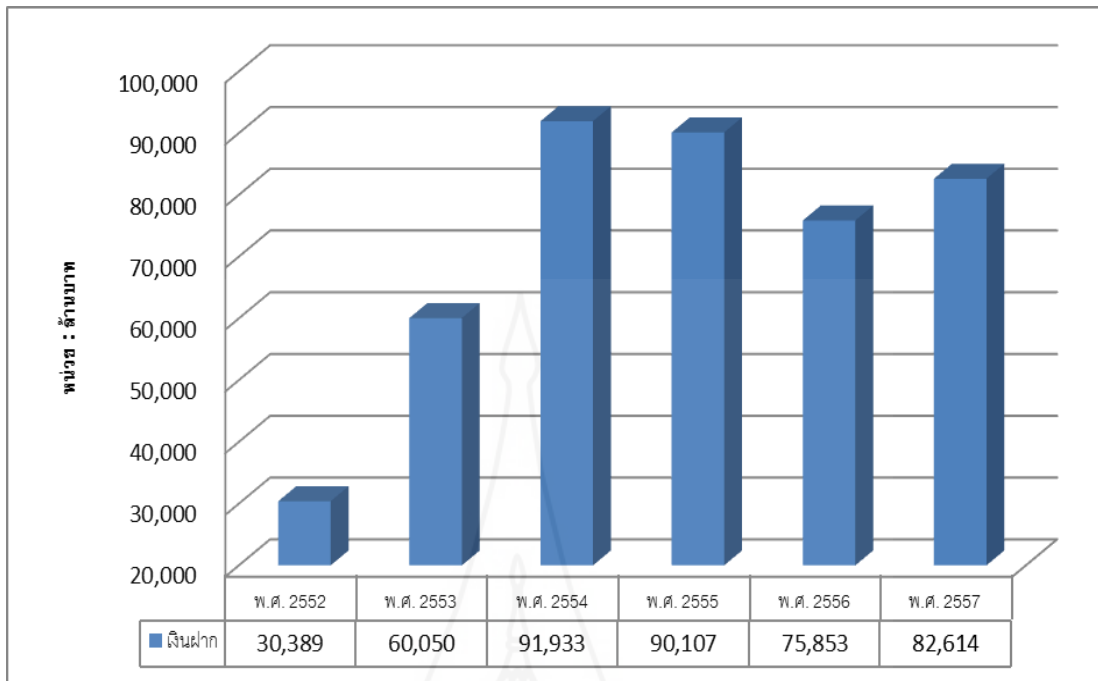
ภาพที่ 3.11 สินทรัพย์รวมของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.11 สินทรัพย์รวมของธนาคารใน พ.ศ.2552 มีจำนวน 63,559 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 เท่ากับ 88,620 ล้านบาท และ 115,442 ล้านบาท ตามลำดับ อันเนื่องมาจากเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้นอย่างมากจากทั้งสินเชื่อโครงการรัฐและสินเชื่อทั่วไป แต่ใน พ.ศ.2555 สินทรัพย์รวมลดลงเท่ากับ 98,883 ล้านบาท และลดลงอีกใน พ.ศ.2556 เท่ากับ 88,284 ล้านบาท เพราะสินเชื่อของธนาคารลดลงจากการจัดการสินเชื่อด้วยคุณภาพ และลดเงินฝากระหว่างธนาคารลง รวมถึงการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น ใน พ.ศ.2557 สินทรัพย์กลับมาเพิ่มขึ้นเท่ากับ 95,060 ล้านบาท เนื่องจากธนาคารมีเงินฝากระหว่างธนาคารทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้น

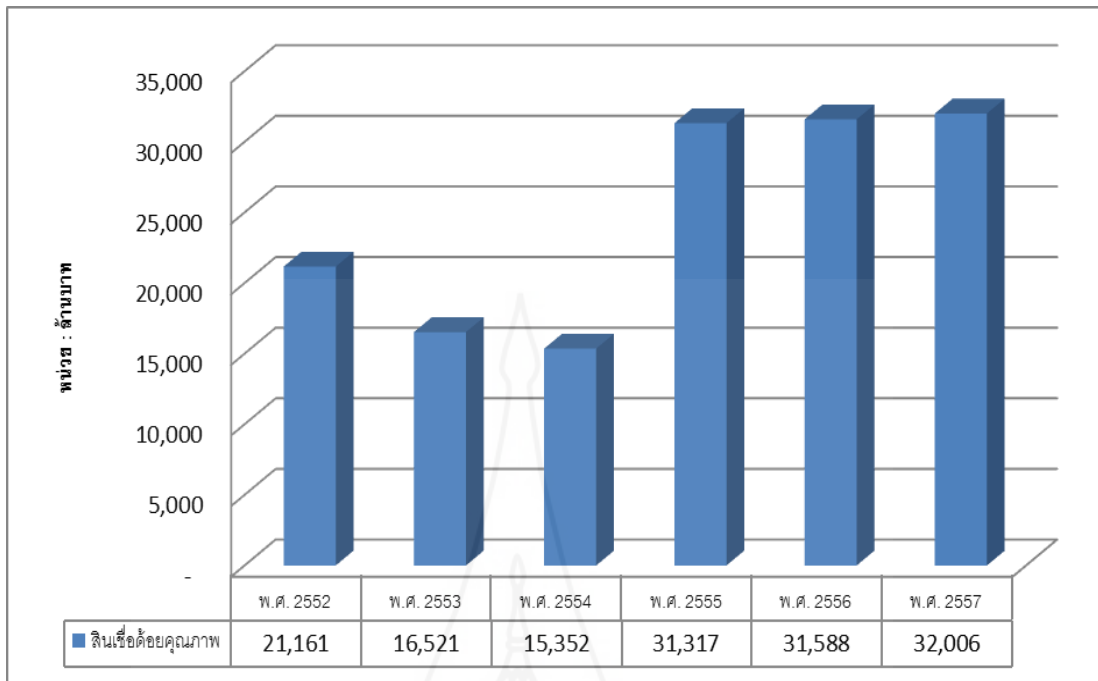
ภาพที่ 3.12 เงินให้สินเชื่อของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.12 เงินให้สินเชื่อของธนาคารใน พ.ศ.2552 มีจำนวน 56,512 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นจนถึง พ.ศ.2554 เท่ากับ 97,797 ล้านบาท อันเนื่องมาจากรัฐบาลให้การสนับสนุนแก่ธนาคารในการปล่อยสินเชื่อให้กับภาคประชาชนตามโครงการของรัฐซึ่งสัดส่วนสินเชื่อโครงการรัฐใน พ.ศ.2552 ประมาณร้อยละ 30 และเพิ่มขึ้นจนถึงประมาณร้อยละ 61 ใน พ.ศ.2554 แต่ใน พ.ศ. 2555 เงินให้สินเชื่อของธนาคารเริ่มลดลงจากการจัดการสินเชื่อด้วยคุณภาพที่เพิ่มขึ้น และการปล่อยสินเชื่อใหม่ลดลงตามไปด้วย และเงินให้สินเชื่อยังคงลดลงจนถึง พ.ศ.2557 เงินให้สินเชื่อเท่ากับ 84,985 ล้านบาท ธนาคารมีสินเชื่อส่วนใหญ่วงเงินไม่เกิน 5 ล้านบาทประมาณร้อยละ 41 ของสินเชื่อทั้งหมด รองมาวงเงินมากกว่า 5 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 26 ของสินเชื่อทั้งหมด และประมาณร้อยละ 23 ของสินเชื่อทั้งหมด เป็นวงเงินตั้งแต่ 5 ล้าน ไม่เกิน 50 ล้านบาท

ภาพที่ 3.13 เงินฝากของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

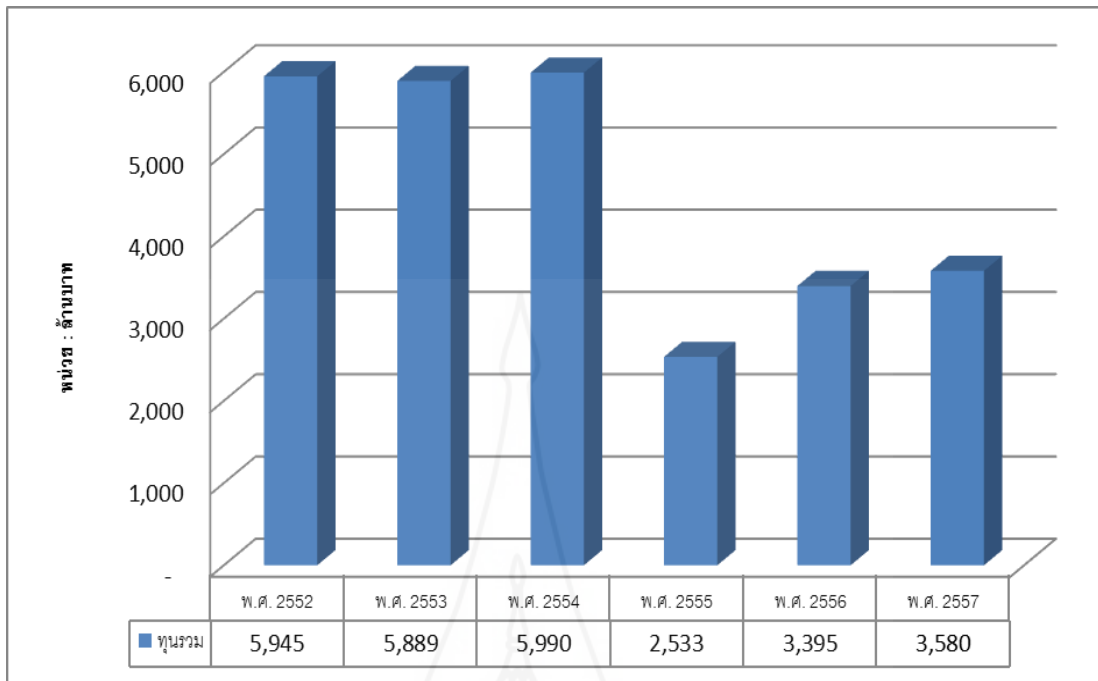
จากภาพที่ 3.13 เงินฝากของธนาคารใน พ.ศ.2552 มีจำนวน 30,389 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับ 60,050 ล้านบาท และพ.ศ.2554 เท่ากับ 91,933 ล้านบาท เพราะธนาคารได้รับการเพิ่มเงินฝากเพื่อใช้ในการปล่อยสินเชื่อตามโครงการของรัฐซึ่งเงินฝากส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจประมาณร้อยละ 40 ของเงินฝากทั้งหมด และเป็นเงินฝากประจำร้อยละ 97 ของเงินฝากทั้งหมด แต่ใน พ.ศ.2555 เงินฝากลดลงเท่ากับ 90,107 และลดลงอีกใน พ.ศ. 2556 เท่ากับ 75,853 ล้านบาท เนื่องมาจากเงินฝากประจำที่ครบกำหนดไถ่ถอน และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2557 เท่ากับ 82,614 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินฝากประจำจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจเป็นส่วนใหญ่ และธนาคารมีเงินฝากประจำคิดเป็นร้อยละ 97 ของเงินฝากทั้งหมด

ภาพที่ 3.14 สินเชื่อด้อยคุณภาพของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

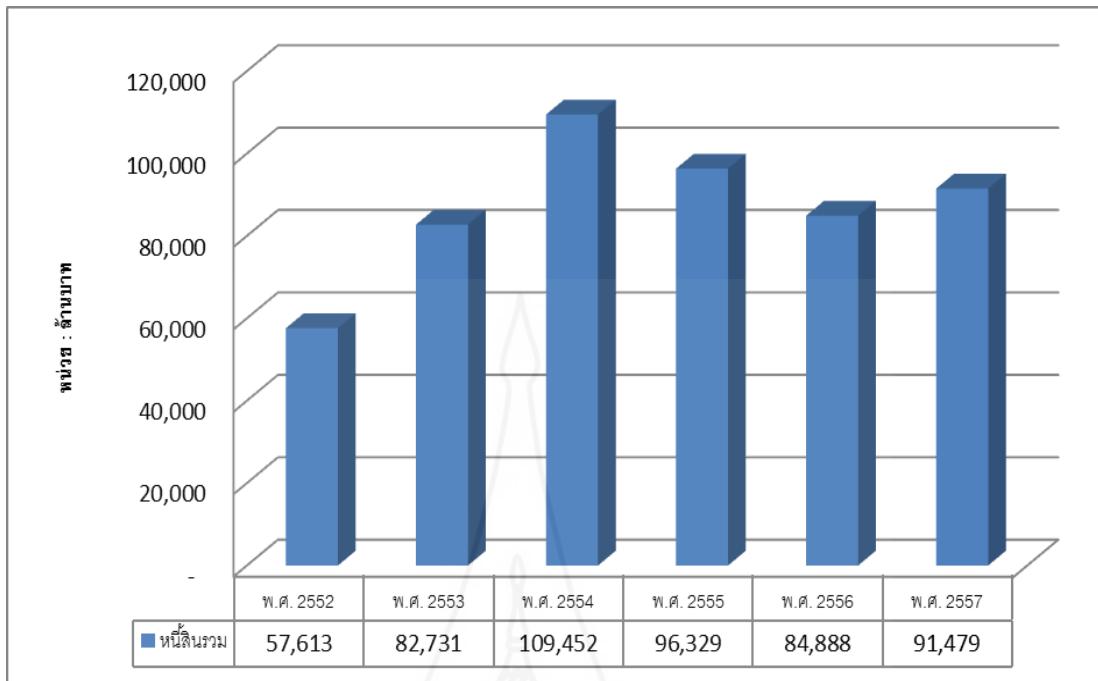
จากภาพที่ 3.14 สินเชื่อด้อยคุณภาพ (Non- performing loan : NPL) ของธนาคารใน พ.ศ.2552 มีจำนวน 21,161 ล้านบาท และลดลงมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับ 16,521 ล้านบาท และพ.ศ. 2554 เท่ากับ 15,352 ล้านบาท เพราะธนาคารสามารถแก้ไขปัญหาสินเชื่อด้อยคุณภาพเดิมได้มาก และสินเชื่อด้อยคุณภาพใหม่เพิ่มขึ้นไม่มาก แต่ใน พ.ศ.2555 สินเชื่อด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้นมากเท่ากับ 31,317 ล้านบาท เป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพใหม่ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ. 2557 สินเชื่อด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่ากับ 31,588 ล้านบาท และ 32,006 ล้านบาท ตามลำดับ สาเหตุที่สินเชื่อด้อยคุณภาพของธนาคารเพิ่มขึ้นไม่มากในระยะเวลา 2 ปี เนื่องจากธนาคารสามารถแก้ไขปัญหาสินเชื่อด้อยคุณภาพได้น้อยกว่าสินเชื่อด้อยคุณภาพใหม่เล็กน้อย และสินเชื่อด้อยคุณภาพส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อรายย่อย

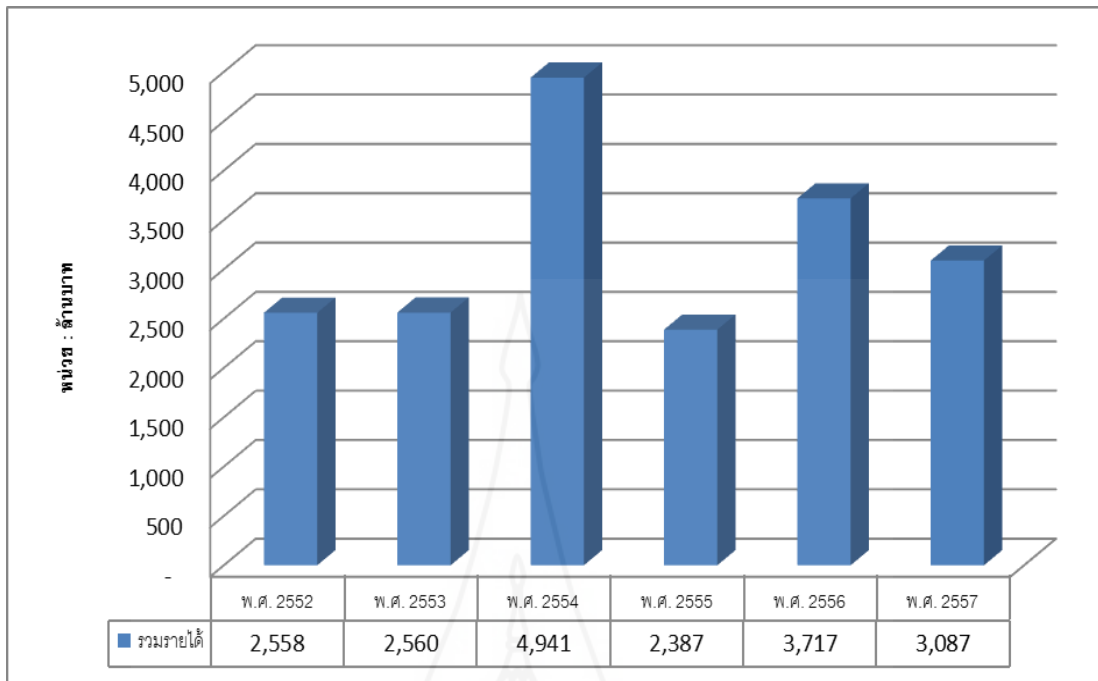
ภาพที่ 3.15 ส่วนทุนของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.15 ส่วนทุนของธนาคารใน พ.ศ.2552 เท่ากับ 5,945 ล้านบาท และยังคงอยู่ในระดับเกือบ 6,000 ล้านบาท จนถึง พ.ศ.2554 ธนาคารมีส่วนของทุนเท่ากับ 5,990 ล้านบาท เนื่องจากธนาคารได้รับการเพิ่มทุนจากกระทรวงการคลังใน พ.ศ.2552 จำนวน 2,500 ล้านบาท แต่ใน พ.ศ.2555 ส่วนทุนของธนาคารได้ลดลงอย่างมากเหลือเพียง 2,533 ล้านบาท เพราะการขาดทุนสะสมเพิ่มขึ้นจากผลประกอบการขาดทุน 4,039 ล้านบาท ในปีนี้ ใน พ.ศ.2556 ธนาคารมีส่วนของทุนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 3,395 ล้าน มาจากเงินอุดหนุนจำนวน 12 ล้านบาท และการรับชำระหุ้นที่ออกจำหน่ายแล้ว รวมหุ้นที่ธนาคารมีทั้งหมด 127.55 ล้านหุ้น และใน พ.ศ.2557 เพิ่มขึ้นเท่ากับ 3,580 ล้านบาท เนื่องจากธนาคารได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงการคลังใน จำนวน 98 ล้านบาท และการขาดทุนสะสมลดลงจากผลประกอบการมีกำไร

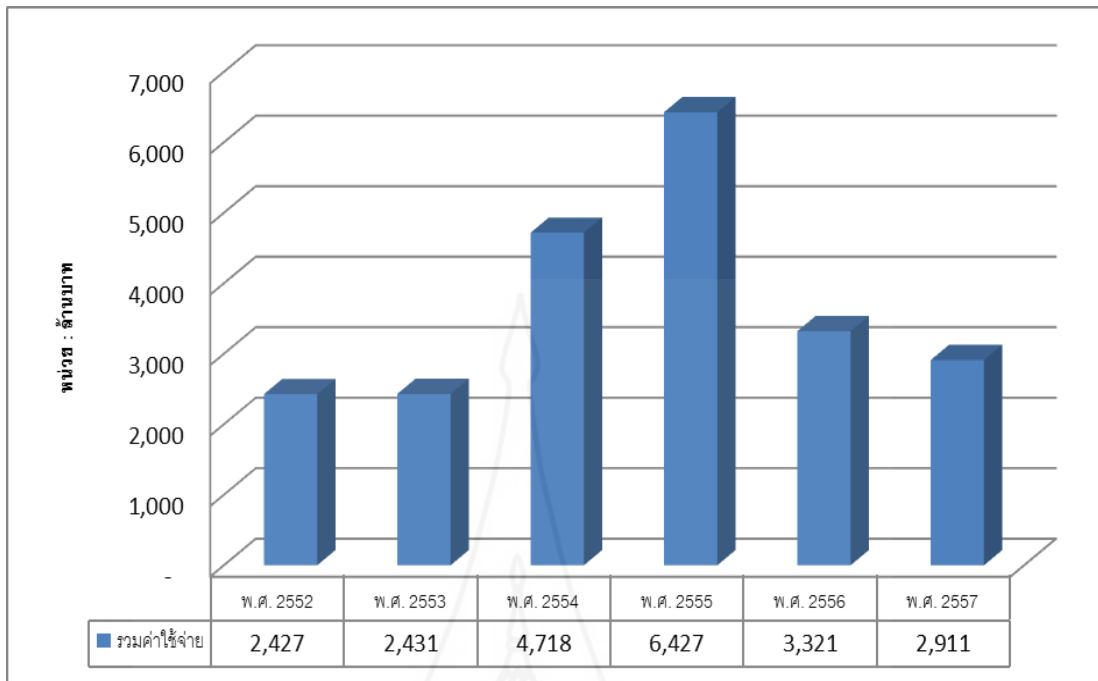
ภาพที่ 3.16 หนี้สินของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.16 หนี้สินของธนาคารใน พ.ศ.2552 มีจำนวน 57,613 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 และพ.ศ.2554 เท่ากับ 82,731 ล้านบาท และเท่ากับ 109,452 ล้านบาท ตามลำดับอันเนื่องมาจากธนาคารมีเงินฝากเพิ่มขึ้น และมีเงินกู้ยืมทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพิ่มขึ้น โดยเงินฝากส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานรัฐและรัฐวิสาหกิจ ใน พ.ศ.2555 หนี้สินของธนาคารลดลง เท่ากับ 96,329 ล้านบาท เพราะเงินกู้ยืมระยะสั้นของธนาคารครบกำหนด และลดลงอีกใน พ.ศ.2556 และเท่ากับ 84,888 ล้านบาท เพราะงานฝากประจำบางส่วนครบกำหนด และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ. 2557 เท่ากับ 91,479 ล้านบาท เนื่องมาจากเงินฝากที่เพิ่มขึ้นจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจเป็นหลัก

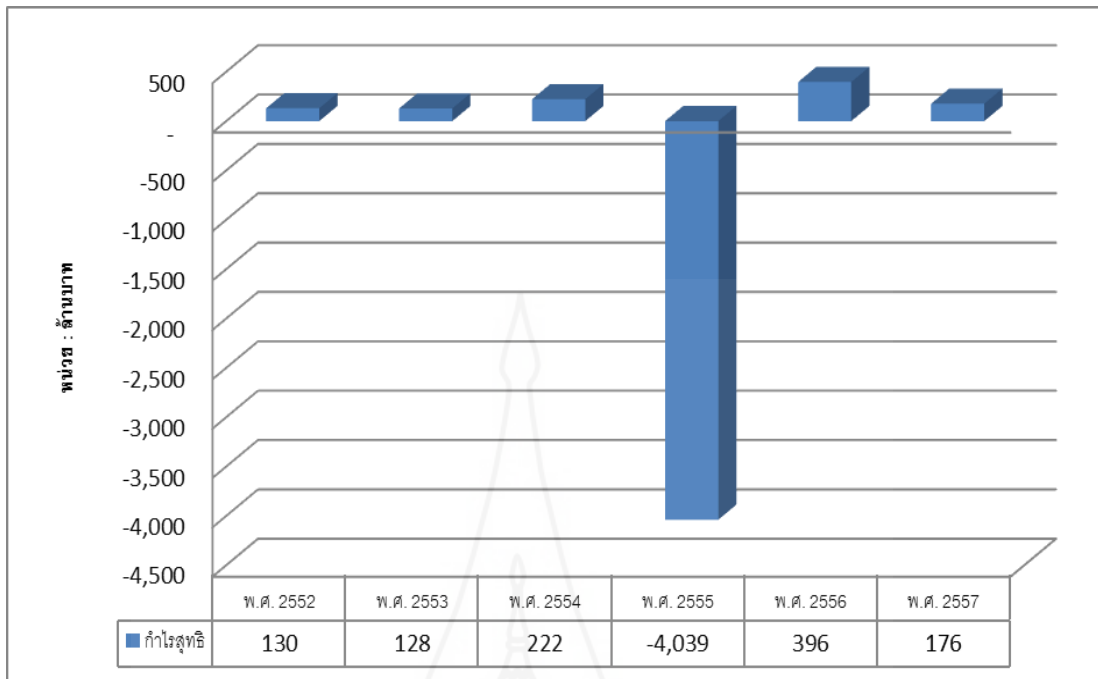
ภาพที่ 3.17 รายได้รวมของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.17 รายได้รวมของธนาคารใน พ.ศ.2552 และพ.ศ.2553 อยู่ที่ระดับ 2,500 ล้านบาท เพราะการเติบโตของรายได้ไม่มากเนื่องมาจากสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีส่วนอยู่มาก และใน พ.ศ.2554 รายได้รวมของธนาคารเพิ่มขึ้นอย่างมากเท่ากับ 4,941 ล้านบาท ซึ่งรายได้หลักของธนาคารที่มาจากสินเชื่อเติบโตขึ้นไม่มากแต่มีรายได้จากพันธบัตรเงินฝากที่ครบกำหนดชำระคืนของต่างประเทศจำนวน 2,347 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 48 ของรายได้รวมที่ทำให้รายได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก และกลับลดลงมาใน พ.ศ.2555 เท่ากับ 2,387 ล้านบาท เพราะธนาคารมีรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่ำซึ่งมาจากส่วนต่างระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่ต่างกันไม่มากทำให้รายได้ดอกเบี้ยสุทธิเท่ากับ 1,953 ล้านบาท จากรายได้ดอกเบี้ยเท่ากับ 5,287 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ. 2556 เท่ากับ 3,717 ล้านบาท เนื่องมาจากรายได้ดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้นมาก และรายได้อื่นๆก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่กลับมาลดลงอีกใน พ.ศ.2557 รายได้รวมเท่ากับ 3,087 ล้านบาท เพราะรายได้หลักของธนาคารลดลงจากสินเชื่อที่ลดลงและการปล่อยสินเชื่อใหม่ลดลง

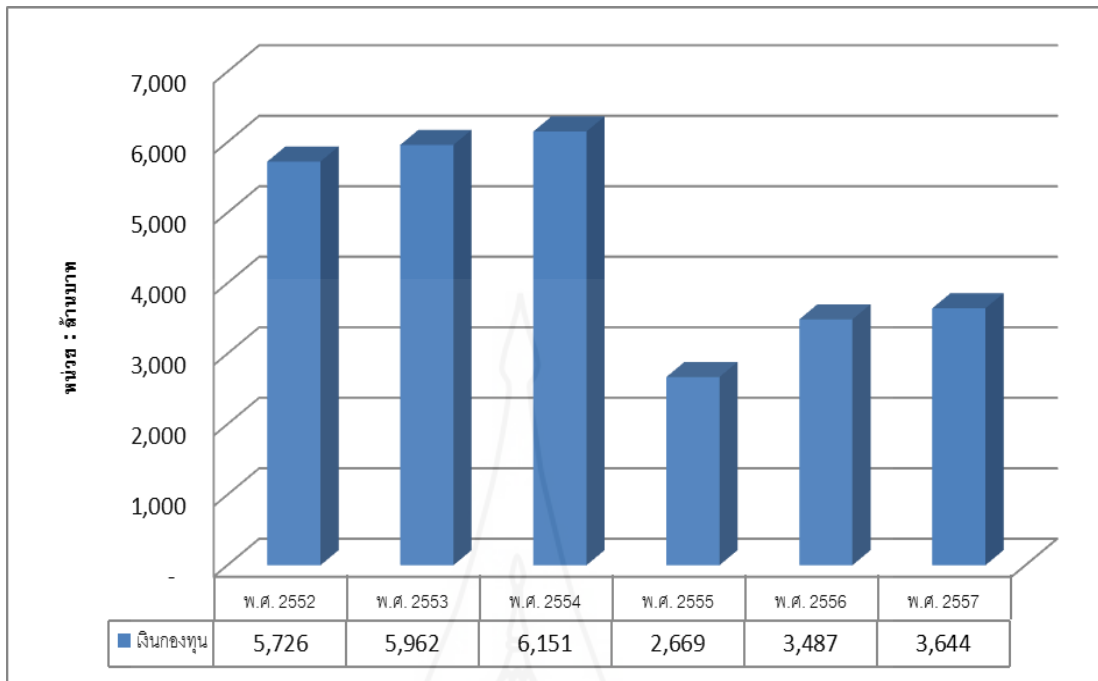
ภาพที่ 3.18 ค่าใช้จ่ายรวมของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.18 ค่าใช้จ่ายรวมของธนาคารใน พ.ศ.2552 และ พ.ศ.2553 อยู่ในระดับ 2,400 ล้านบาท เพราะธนาคารพยายามควบคุมค่าใช้จ่ายไม่ให้เพิ่มสูงขึ้น แต่ใน พ.ศ.2554 ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นเท่ากับ 4,718 ล้านบาท เนื่องจากธนาคารได้ตั้งค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญตามเกณฑ์ IAS 39 เป็นปีแรกทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอย่างมาก และพ.ศ.2555 ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีกเท่ากับ 6,427 ล้านบาท มาจากสินเชื่อด้อยคุณภาพที่เพิ่มขึ้นจาก 15,352 ล้านบาท ใน พ.ศ.2554 เป็น 31,317 ล้านบาท ใน พ.ศ.2555 และใน พ.ศ.2556 ค่าใช้จ่ายของธนาคารกลับลดลงเท่ากับ 3,321 ล้านบาท เพราะกระทรวงการคลังได้ยกเว้นสินทรัพย์เสี่ยงในโครงการรัฐออกจากการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ และค่าใช้จ่ายรวมลดลงอีกใน พ.ศ.2557 เท่ากับ เท่ากับ 2,911 ล้านบาท เพราะสินเชื่อด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้นเล็กน้อยทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดการสินเชื่อด้อยคุณภาพลดลง

ภาพที่ 3.19 กำไรและขาดทุนสุทธิของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.19 กำไรและขาดทุนสุทธิของธนาคารใน พ.ศ.2552 ธนาคารมีกำไรจำนวน 130 ล้านบาท และธนาคารยังคงมีกำไรแม้จะไม่มากใน พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 เท่ากับ 128 ล้านบาท และ 222 ล้านบาท เพราะธนาคารมีรายได้ไม่มากนักเนื่องจากสินเชื่อคุณภาพยังมีจำนวนมากในขณะที่ต้นทุนของธนาคารยังคงมาก โดยเฉพาะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและดอกเบี้ยกู้ แต่ใน พ.ศ.2555 ธนาคารขาดทุนสุทธิ จำนวน -4,039 ล้านบาท เนื่องมาจากค่าใช้จ่ายในการจัดการสินเชื่อคุณภาพที่เพิ่มขึ้นสูงมาก ใน พ.ศ.2556 ธนาคารกลับมามีกำไร เท่ากับ 396 ล้านบาท จากการที่ธนาคารได้รับการยกเว้นในการตั้งค่าใช้จ่ายในการจัดการสินเชื่อคุณภาพ โครงการรัฐและค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่ลดลงจากเงินฝากและเงินกู้ที่ลดลง และใน พ.ศ.2557 ธนาคารมีกำไรสุทธิเท่ากับ 176 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนประมาณ 220 ล้านบาท เนื่องมาจากธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อลดลงทำให้รายได้หลักของธนาคารลดลงในขณะที่ค่าใช้จ่ายยังคงทรงตัวในระดับลดลงไม่มาก

ภาพที่ 3.20 เงินกองทุนของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557

จากภาพที่ 3.20 เงินกองทุนของธนาคารใน พ.ศ.2552 เท่ากับ 5,726 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 เท่ากับ 5,962 ล้านบาท และ 6,151 ล้านบาท ตามลำดับ เนื่องจากธนาคารมีผลประกอบการที่มีกำไร ใน พ.ศ.2555 เงินกองทุนลดลงอย่างมากเท่ากับ 2,669 ล้านบาท เพราะการขาดทุนของธนาคารจำนวน -4,039 ล้านบาท และหลังจากนั้นเงินกองทุนของธนาคารกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 เท่ากับ 3,487 ล้านบาท และเท่ากับ 3,644 ล้านบาท ตามลำดับ สาเหตุมาจากธนาคารกลับมามีกำไรจากการดำเนินงาน และได้รับการเพิ่มทุนจากกระทรวงการคลังจำนวน 12 ล้านบาท ใน พ.ศ.2556 และ 98 ล้านบาท ใน พ.ศ.2557

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในครั้งนี้ได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีดำเนินการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ไว้ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลในงบการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมาทำการวิเคราะห์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้จะใช้

1.1 อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย โดยใช้วัดในด้าน 1.อัตราส่วนด้านคุณภาพสินเชื่อ 2.อัตราส่วนด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน 3.อัตราส่วนด้านความสามารถในการทำกำไร 4.อัตราส่วนด้านสภาพคล่อง 5.อัตราส่วนด้านความพอเพียงของกองทุน

1.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม เป็นเครื่องมือที่จะนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมาวิเคราะห์หาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.3 การวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเว็บไซต์ วารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รายงานประจำปี เอกสารงานวิจัย และข้อมูลจากที่ต่างๆ นำมาวิเคราะห์เพื่อหา จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จะรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นข้อมูลของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ดังนี้

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลจากรายงานงบการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ.2552-2557 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 6 ปี

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลจาก เว็บไซต์ เอกสาร วารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ ตำราทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารทั้ง 2 แห่งในครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ

- 1) การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
- 2) การวิเคราะห์แนวโน้ม
- 3) การวิเคราะห์ SWOT

3.1 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

3.1.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง

- 1) อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก} = \frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{\text{เงินฝาก}} \times 100$$

อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่บ่งบอกถึงความสามารถในการให้ลูกค้าที่ฝากเงินกับธนาคารสามารถถอนเงินจากธนาคารได้ ยิ่งค่ามีมากก็หมายถึงความสามารถในการให้ถอนเงินฝากได้มากเพราะมีสินทรัพย์ที่แปรเปลี่ยนเป็นเงินสดมีมาก แต่ถ้าค่ามีน้อยก็หมายถึงความสามารถในการให้ถอนเงินที่ต่ำ

- 1) อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนให้สินเชื่อต่อเงินฝาก} = \frac{\text{สินเชื่อ}}{\text{เงินฝาก}} \times 100$$

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่บ่งบอกถึงความสามารถในการจ่ายคืนเงินฝากกับลูกค้าที่ฝากเงินกับธนาคาร ยิ่งค่ามีมากก็หมายถึงความสามารถในการจ่ายคืนที่ต่ำเพราะนำเงินฝากไปปล่อยสินเชื่อมากแต่โอกาสทำกำไรจากสินเชื่อก็มาก ถ้าค่ามีต่ำแสดงว่ามีความสามารถในการคืนเงินฝากที่สูงขึ้นแต่โอกาสทำกำไรที่ต่ำและต้องแบกรับต้นทุนเงินฝากด้วย

2) อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{สินเชื่อ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$$

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวมเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่บ่งบอกถึงสัดส่วนของสินทรัพย์ทั่วไปที่สามารถแปรเปลี่ยนเป็นเงินสดได้กับสินทรัพย์เสี่ยงเพราะการปล่อยสินเชื่อเป็นความเสี่ยงและลูกหนี้สินเชื่อนั้นเป็นสินทรัพย์เสี่ยงที่มีโอกาสสูญได้ ยิ่งค่ามากก็หมายถึงสินทรัพย์เสี่ยงมีมากสภาพคล่องต่ำแต่โอกาสทำกำไรสูงจากสินเชื่อ ถ้าค่าน้อยบ่งบอกถึงสภาพคล่องที่ดีแต่โอกาสทำกำไรจากสินเชื่อต่ำ

3.1.2 อัตราส่วนคุณภาพเงินให้สินเชื่อ

1) อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}} \times 100$$

อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของเงินให้สินเชื่อเพราะการเปรียบเทียบระหว่างค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญกับเงินให้สินเชื่อจะบ่งบอกถึงสัดส่วนของค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจากยอดสินเชื่อซึ่งค่าที่ได้ควรอยู่ประมาณ 2-3 เปอร์เซ็นต์ของยอดสินเชื่อรวม ถ้าค่าที่ได้มากกว่า 2-3 เปอร์เซ็นต์ของยอดสินเชื่อรวมมากเท่าไรจะยิ่งสะท้อนความเสี่ยงจากสินเชื่อที่มากขึ้นตามไปด้วย(เพราะค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญถูกตั้งตามลูกหนี้เกณฑ์ต่างๆตามระดับของ บีไอเอส 39)

2) อัตราส่วนหนี้ค้ำประกันต่อเงินให้สินเชื่อ

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนหนี้ค้ำประกันต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{หนี้ค้ำประกัน}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}} \times 100$$

อัตราส่วนหนี้ต่อคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่จะบ่งบอกถึงสัดส่วนของหนี้ต่อคุณภาพหรือเอ็นพีแอลต่อเงินให้สินเชื่อ ถ้าค่าที่ได้ยิ่งมากจะสะท้อนถึงสัดส่วนที่มากและความเสี่ยงของธนาคารที่มากและค่าใช้จ่ายในการดูแลจัดการที่สูง ถ้าค่าน้อยจะบ่งบอกถึงสินเชื่อที่ค้ำประกันมากขึ้น

3) อัตราส่วนหนี้ต่อคุณภาพต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนหนี้ต่อคุณภาพต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ} = \frac{\text{หนี้ต่อคุณภาพ}}{\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ}} \times 100$$

อัตราส่วนหนี้ต่อคุณภาพต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของเงินให้สินเชื่อเพราะการเปรียบเทียบระหว่างหนี้ต่อคุณภาพกับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะบ่งบอกถึงเงินที่กันไว้สำหรับการจัดการหนี้ที่ต่อคุณภาพ โดยทั่วไปจะอยู่ที่สัดส่วน 1 ต่อ 1 เปอร์เซ็นต์ หรือ ค่าที่ได้ คือ 1 เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าค่าที่ได้ยิ่งต่ำจะบ่งบอกว่ามีเงินส่วนเกินจากการกันไว้สำหรับการจัดการหนี้ต่อคุณภาพซึ่งสามารถนำไปใช้ในส่วนอื่นๆ ได้ในการจัดการหนี้

4) อัตราส่วนหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อ

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{หนี้สูญ}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}} \times 100$$

อัตราส่วนหนี้สูญต่อเงินให้สินเชื่อเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่จะบ่งบอกถึงคุณภาพโดยรวมของสินเชื่อ ถ้าค่าที่ได้มีมากหมายถึงคุณภาพสินเชื่อที่ต่ำและมีค่าใช้จ่ายในการตัดเป็นหนี้สูญสูง แต่ถ้าค่าที่ได้มีน้อยหมายถึงคุณภาพสินเชื่อมีมาก ค่าใช้จ่ายในการตัดเป็นหนี้สูญต่ำ

5) ความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญ

คำนวณจากสูตร

$$\text{ความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญ} = \frac{\text{กำไรก่อนหักภาษี} + \text{หนี้สงสัยจะสูญ}}{\text{หนี้สงสัยจะสูญ}}$$

ความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่จะบ่งบอกถึงความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญได้ ยิ่งค่าที่ได้มากเท่าไรหมายถึงความสามารถในการรับได้จะมากเท่านั้น แต่ถ้าค่าที่ได้ต่ำบ่งบอกถึงความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญได้ต่ำ

3.1.3 อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน

1) อัตราส่วนกำไรสุทธิ

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้รวม}} \times 100$$

อัตราส่วนกำไรสุทธิเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่จะบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการทำกำไร ถ้าค่าที่ได้มากจะบ่งบอกว่ารายได้ที่ได้มานั้นสามารถทำกำไรได้มากและบ่งบอกได้ว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานนั้นมีมาก แต่ถ้าค่าที่ได้ต่ำจะบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานต่ำและกำไรที่ทำได้ต่ำ

2) อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน}}{\text{รายได้รวม}} \times 100$$

อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงานเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่จะบ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการใช้จ่าย ถ้าค่าที่ได้มีมากหมายถึงต้นทุนของรายได้ที่มาก แต่ถ้าค่าที่ได้มีน้อยหมายถึงต้นทุนของรายได้ที่ต่ำและประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดี

3) อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อดอกพนักงาน 1 คน

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อดอกพนักงาน 1 คน} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อ}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อพนักงาน 1 คนเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่จะบ่งบอกถึงพนักงาน 1 คน สร้างให้เกิดลูกหนี้สินเชื่อได้เป็นมูลค่าเท่าไร ถ้าค่ามีมากบ่งบอกถึงพนักงาน 1 คนสามารถสร้างลูกหนี้สินเชื่อได้มากและโอกาสสร้างรายได้จากสินเชื่อก็มากตามมาด้วย แต่ถ้าค่าที่ได้ต่ำบ่งบอกถึงความสามารถในการสร้างลูกหนี้ของธนาคารต่อพนักงาน 1 คน ที่ต่ำ และโอกาสสร้างรายได้จากสินเชื่อที่ต่ำ

4) อัตราส่วนรายได้รวมต่อพนักงาน 1 คน

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนรายได้รวมต่อพนักงาน 1 คน} = \frac{\text{รายได้รวม}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

อัตราส่วนรายได้รวมต่อพนักงาน 1 คนเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่จะบ่งบอกถึงพนักงาน 1 คน สามารถสร้างรายได้เท่าไรเพราะพนักงานนั้นสามารถสร้างรายได้ให้กับธนาคารได้ในขณะเดียวกันก็เป็นต้นทุนให้กับธนาคารเช่นเดียวกัน ดังนั้นหากค่าที่ได้มีมากบ่งบอกว่าพนักงาน 1 คน สามารถสร้างรายได้ที่มากขึ้นจากช่องทางต่างๆ แต่ถ้าค่าที่ได้มีน้อยบ่งบอกถึงความด้อยประสิทธิภาพของพนักงานในการสร้างรายได้ให้กับธนาคาร

3.1.4 อัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไร

1) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุน

คำนวณจากสูตร

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุน} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ทุน}} \times 100 \\ &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times \frac{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}}{\text{ทุน}} \\ &= \frac{\text{ROA}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \div \text{ทุน} \end{aligned}$$

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุน หรือ ROE(Return on Equity) เป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกว่าผลจากการประกอบการสุทธิจะถูกให้แต่ละหุ้นเป็นเท่าไรหรือ 1 หุ้น จะได้รับกำไรสุทธิเท่าไร ยิ่งค่ามากเท่าไรยิ่งบ่งบอกว่าผู้ถือหุ้นจะได้กำไรสุทธิมากเท่านั้น หากค่าที่ได้มีน้อยแสดงว่าผู้ถือหุ้นจะได้รับเงินปันผลที่น้อยตามไปด้วย แต่ค่า ROE จะสูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับว่าค่า ROA สูงหรือ ค่า ทุนส่วนสินทรัพย์เฉลี่ยต่ำ หรือทั้ง 2 ประการจะทำให้ค่า ROE มีค่าสูงขึ้นมา ซึ่งค่า ROA จะสูงได้ก็ต่อเมื่อกิจการมีการสร้างกำไรได้มากจะทำให้ค่า ROA สูงขึ้นตามผลกำไรที่มาก และค่าทุนส่วนสินทรัพย์เฉลี่ยจะมีค่าน้อยได้จะต้องเป็นการที่กิจการนำเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นไปใช้ไม่มากซึ่งหมายถึงเป็นการนำเงินจากส่วนของหนี้สินมาใช้มากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้น

2) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย หรือ ROA(Return on Average total assets) เป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกว่าสินทรัพย์ 1 บาท จะก่อให้เกิดกำไรสุทธิเท่าไร ยิ่งค่ามีมากจะยิ่งบ่งบอกว่าต้นทุนที่ใช้ไปมีความคุ้มค่าเท่าไร และบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการทำกำไรที่มากเท่านั้น

แต่หากค่าที่ได้มีค่าบ่งบอกต้นทุนที่ใช้สร้างกำไรสุทธิได้น้อย และเกิดการค้อยประสิทธิภาพในการทำกำไร

3) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย} = \frac{\text{รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกว่าสินทรัพย์ 1 บาท จะทำให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยสุทธิเท่าไร ยิ่งค่ามีมาก หมายถึง สินทรัพย์ 1 บาท สามารถสร้างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิได้มาก แต่หากค่าที่ได้มีน้อย หมายถึง สินทรัพย์ที่มีสร้างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิได้น้อย ประสิทธิภาพการทำกำไรต่ำ

4) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย} = \frac{\text{รายได้ดอกเบี้ย}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกว่าสินทรัพย์ 1 บาท จะสามารถสร้างรายได้ดอกเบี้ยเท่าไร ยิ่งค่ามีมากก็หมายถึงสินทรัพย์ 1 บาท สามารถสร้างรายได้ดอกเบี้ยได้มาก แต่หากค่ามีน้อยก็หมายถึงสินทรัพย์ 1 บาท มีความสามารถในการสร้างรายได้ที่ต่ำ

5) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกว่าสินทรัพย์ 1 บาท มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยกี่บาท ซึ่งสะท้อนต้นทุนของสินทรัพย์ออกมา หากค่าที่ได้มีมาก หมายถึง สินทรัพย์ 1 บาท มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยมากเท่านั้น ซึ่งเป็นต้นทุนที่ต้องแบกรับ แต่หากค่าที่ได้มีน้อยหมายความว่า สินทรัพย์ 1 บาท จะเกิดค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยน้อยเท่านั้น ซึ่งจะบ่งบอกว่าธนาคารมีต้นทุนดอกเบี้ยต่ำ

6) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ย} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสินทรัพย์ 1 บาท จะเกิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกี่บาท หากค่าที่ได้มีมาก หมายถึงต้นทุนในการดำเนินงานมีมากในการใช้สินทรัพย์ แต่หากค่าที่ได้มีน้อยจะบ่งบอกว่าต้นทุนการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้มีต่ำ ซึ่งแสดงถึงความคุ้มค่าของต้นทุนที่ใช้ไป

7) อัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ย} = \frac{\text{หนี้สงสัยจะสูญ}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกว่าสินทรัพย์ 1 บาท จะเกิดหนี้สงสัยจะสูญเท่าไร ซึ่งหนี้สงสัยจะสูญเป็นต้นทุนของธนาคารที่ต้องจ่าย และหนี้สงสัยจะสูญอาจจะแปรเปลี่ยนเป็นหนี้สูญที่ต้องตัดจำหน่ายออกไปหากลูกหนี้ไม่มีความสามารถจะชำระหนี้ได้ ดังนั้น หากค่าที่ได้ยิ่งมาก หมายถึง สินทรัพย์ 1 บาท เกิดเป็นหนี้สงสัยจะสูญเท่านั้น หากค่าที่ได้ต่ำแสดงว่าสินทรัพย์ 1 บาท มีหนี้สงสัยจะสูญต่ำ ซึ่งแสดงประสิทธิภาพของการทำกำไร

8) อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ย} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกว่าสินทรัพย์ 1 บาท จะมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆเท่าไร ยิ่งค่ามีมาก หมายถึงต้นทุนที่ต้องจ่ายต่อสินทรัพย์ 1 บาท มีมากเท่านั้น แต่หากค่ามีน้อย หมายความว่าต้นทุนต่อสินทรัพย์ 1 บาท มีค่าต่ำ ซึ่งแสดงถึงความคุ้มค่าของต้นทุน

9) อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย} = \frac{\text{รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย เป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกว่าสินทรัพย์ 1 บาท สามารถสร้างรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยได้กี่บาท หากค่าที่ได้ยิ่งมาก หมายถึงความสามารถในการสร้างรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์ 1 บาท ก็มีมากเท่านั้น ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพการสร้างรายได้ของสินทรัพย์ แต่หากค่านี้น้อยหมายความว่าสินทรัพย์สร้างรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยได้น้อย

3.1.5 อัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน

1) อัตราส่วนเงินทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนเงินทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เฉลี่ย} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}{\text{สินทรัพย์เฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนเงินทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงให้เห็นถึงความพอเพียงของเงินกองทุนเพราะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างส่วนของผู้ถือหุ้นที่เป็นทุนของธนาคารกับสินทรัพย์เฉลี่ยที่เป็นสินทรัพย์ที่ธนาคารมีจะบ่งบอกถึงความสามารถในการรองรับเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ถ้าค่าที่ได้มากจะหมายถึงมูลค่าเงินกองทุนเพื่อจะรองรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้มากและเป็นผลดีกับธนาคาร

2) อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

คำนวณจากสูตร

$$\text{อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง} = \frac{\text{เงินกองทุน}}{\text{สินทรัพย์เสี่ยง}} \times 100$$

อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงให้เห็นถึงความพอเพียงของเงินกองทุนเพราะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างเงินกองทุนกับสินทรัพย์เสี่ยงจะบ่งบอกถึงว่าสินทรัพย์เสี่ยง 1 บาท มีเงินกองทุนรองรับเท่าไร ถ้าค่าที่ได้ยิ่งมากบ่งบอกว่ามีเงินรองรับสินทรัพย์เสี่ยงที่มาก ถ้าค่าที่ได้ต่ำแสดงว่าเงินกองทุนสำหรับสินทรัพย์เสี่ยง 1 บาท นั้นมีต่ำ

3.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม

การวิจัยในครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์แนวโน้มแบบข้อมูลเดิมประกอบกับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนทางการเงินที่ชัดเจนและสามารถวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องมากที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT คือการวิเคราะห์ปัจจัยภายในว่ามีจุดแข็งและจุดอ่อนเป็นอย่างไร และวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกว่ามีโอกาสและอุปสรรคอย่างไรบ้าง โดยการวิเคราะห์

3.1.1 การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

เป็นการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร จุดแข็ง คือ ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และการวิเคราะห์จุดอ่อน คือ สิ่งที่เป็นอยู่และสถานการณ์ภายในองค์กรที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ ซึ่งปัจจัยในองค์กรที่จะนำมาพิจารณาในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน ได้แก่ องค์กร บุคลากร ผลิตภัณฑ์ จุดให้บริการ

3.1.2 การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

เป็นการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคขององค์กร โอกาส คือ ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นสิ่งที่ให้เป็นประโยชน์จากภายนอกองค์กร และอุปสรรค คือ ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์จากภายนอกองค์กร ซึ่งปัจจัยนอกองค์กรที่จะนำมาพิจารณาในด้านโอกาสและอุปสรรค ได้แก่ กลุ่มเป้าหมาย คู่แข่ง สภาพเศรษฐกิจ นโยบายรัฐ และการเปิดอาเซียน

บทที่ 5

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์นั้น ได้มาจาก งบการเงินรายไตรมาสตั้งแต่ พ.ศ.2552-2557 รายงานประจำปี ตั้งแต่ พ.ศ.2552-2557 วารสาร จุลสาร ตำรา และเว็บไซต์ ซึ่งนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างธนาคารทั้ง 2 แห่ง ว่ามีความเหมือนกันหรือความแตกต่างกันอย่างไรในประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยใช้เครื่องมืออัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์แนวโน้ม ทำการวิเคราะห์ร่วมกัน และใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรในการวิเคราะห์ข้อมูลต่างเพื่อจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังนี้

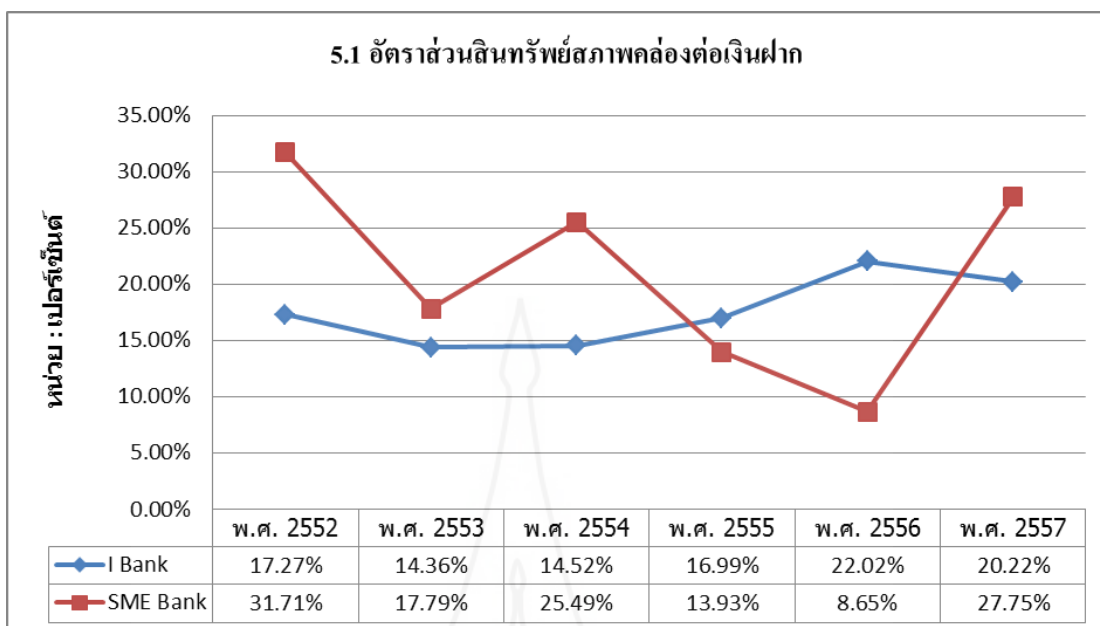
- 1) การวิเคราะห์และเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง
- 2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร หรือ SWOT Analysis

ตอนที่ 1 อัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจากข้อมูลงบการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ พ.ศ.2552-2557 และได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับการวิเคราะห์แนวโน้มเพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนทางการเงินของทั้ง 2 ธนาคารในรูปของกราฟเพื่อให้สะดวกในการศึกษา

1.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง

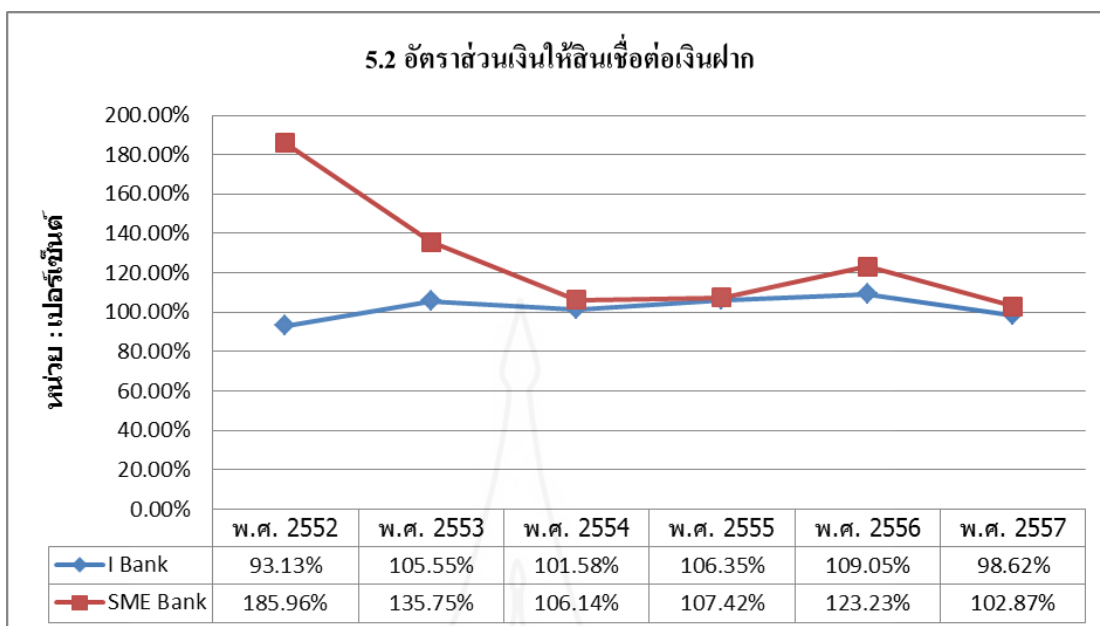
อัตราส่วนสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการชำระหนี้หรือภาระผูกพันกับลูกค้าหรือเจ้าหนี้ได้ ซึ่งรายการที่สำคัญ คือ เงินฝากประเภทออมทรัพย์ และกระแสรายวัน ที่สามารถเบิกถอนได้เมื่อต้องการ และธนาคารต้องการคืนเมื่อถูกทวงถาม

ภาพที่ 5.1 เปรียบเทียบแนวโน้มของอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก

จากภาพที่ 5.1 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก ใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 17.21 และลดลงประมาณ 2.91 ใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 14.36 และเพิ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2554, 2555 และ 2556 ร้อยละ 14.52, 16.99 และ 22.02 ตามลำดับ และกลับมาลดลงใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 20.22 ลดลง 1.8 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 31.71 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับ ร้อยละ 17.79 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 25.49 เพิ่มขึ้นประมาณ 7.7 และลดลงใน พ.ศ. 2555 และ พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 13.93 และ 8.65 ตามลำดับ และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 27.75 เพิ่มขึ้นมา 19.10

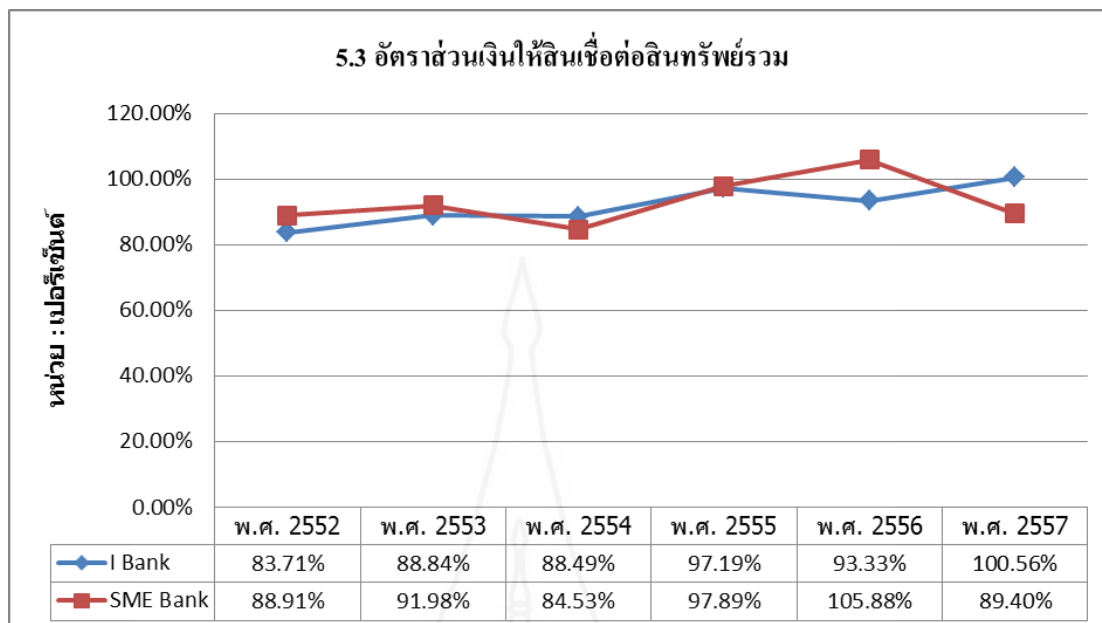
สภาพคล่องที่พิจารณาจากสัดส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก หมายถึง ความสามารถในการจ่ายเงินฝากโดยพิจารณาความสามารถจากสินทรัพย์สภาพคล่อง และค่าที่มากเท่ากับสภาพคล่องที่สูง ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีสภาพคล่องที่ไม่ผันผวนมากนักแต่มีระดับสภาพคล่องที่ต่ำกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯที่มีความผันผวนของสภาพคล่องที่สูงกว่า

ภาพที่ 5.2 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก

จากภาพที่ 5.2 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากใน พ.ศ.2552 เท่ากับร้อยละ 93.13 และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 105.55 และลดลงมาใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 101.58 และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2555 และ พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 106.35 และ 109.05 และลดลงมา ใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 98.62 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากใน พ.ศ.2552 เท่ากับร้อยละ 185.96 และลดลงมาอย่างมากใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 135.75 ลดลงประมาณ 50.22 และลดลงมาอีกใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 106.14 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2555 และ พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 107.42 และ 123.23 ตามลำดับและลดลงมาใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 102.87

สภาพคล่องที่พิจารณาจากจากสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก หมายถึง ความสามารถในการจ่ายเงินฝากเมื่อพิจารณาจากสัดส่วนยิ่งใกล้ 100 เปอร์เซ็นต์ มากเท่าไรยิ่งบ่งบอกว่าความสามารถในการจ่ายคืนยิ่งต่ำ และค่าที่มากเท่ากับคุณภาพที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีสภาพคล่องที่ค่อนข้างคงที่และมีสภาพคล่องที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจเล็กน้อยใน 4 ปี ล่าสุด

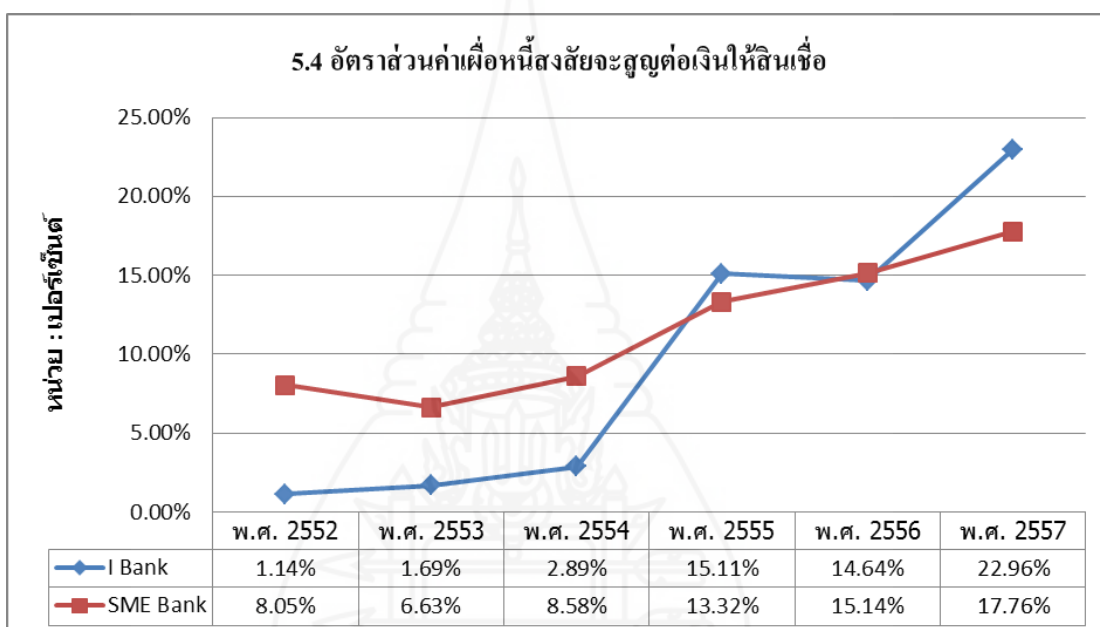
ภาพที่ 5.3 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม

จากภาพที่ 5.3 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวมระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2552 เท่ากับร้อยละ 83.71 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 88.84 และทรงตัวใน พ.ศ. 2554 เท่ากับร้อยละ 88.49 และเพิ่มขึ้นอีกใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 97.19 และลดลงเล็กน้อยใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 93.33 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 100.56 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวมใน พ.ศ.2552 เท่ากับร้อยละ 88.91 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 91.98 และลดลงมาใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 84.53 และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2555 และ พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 97.89 และ 105.88 และกลับมามีค่าลดลงอีกครั้งใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 89.40

สภาพคล่องที่พิจารณาจากสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม หมายถึง ในสินทรัพย์ทั้งหมดนั้นเป็นเงินให้สินเชื่อเท่าไรซึ่งเงินให้สินเชื่อเป็นสินทรัพย์เสี่ยงและมีระยะเวลาในการได้รับคืนกลับมาแม้จะมีกำไรก็ตามแต่ก็เป็นความเสี่ยง และค่าที่มากเท่ากับสภาพคล่องที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันที่มีโอกาสทำกำไรมากแต่ก็มีความเสี่ยงจากการปล่อยสินเชื่อที่มาก

1.2 อัตราส่วนคุณภาพเงินให้สินเชื่อ

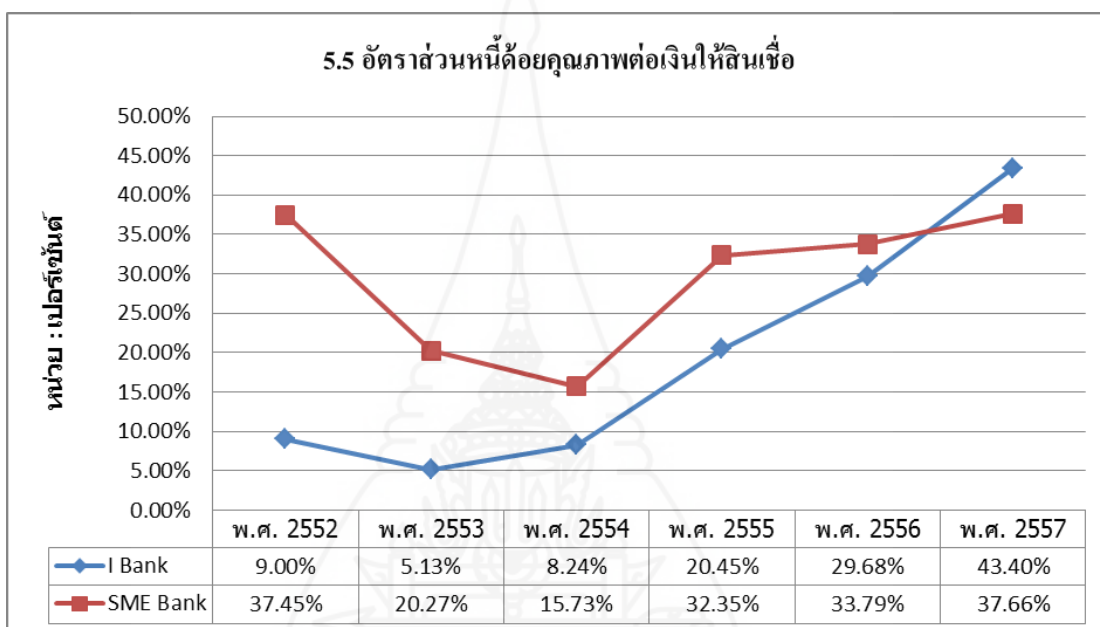
อัตราส่วนคุณภาพเงินให้สินเชื่อ หมายถึง อัตราส่วนที่บ่งชี้ประสิทธิภาพการปล่อยสินเชื่อและการจัดการสินเชื่อว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ เพราะสินเชื่อเป็นสินทรัพย์หลักของธนาคารและเป็นช่องทางรายได้หลักของธนาคารจึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาคุณภาพของสินเชื่อ และการปล่อยสินเชื่อมีความเสี่ยงที่จะสูญ ทำให้เกิดต้นทุนที่ธนาคารต้องแบกรับจากความเสี่ยง และสัดส่วนของสินเชื่อยังมีผลต่อสภาพคล่องของธนาคารที่เป็นเงินทุนหลักของธนาคาร

ภาพที่ 5.4 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ

จากภาพที่ 5.4 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯ สัดส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อใน พ.ศ.2552 เท่ากับร้อยละ 1.14 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 1.69 และ 2.89 และเพิ่มขึ้นอย่างมากใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 15.11 และลดลงมาเล็กน้อยใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 14.64 และเพิ่มขึ้นอีกครั้งใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 22.96 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อใน พ.ศ.2552 เท่ากับร้อยละ 8.05 และลดลงใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 6.63 และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องใน พ.ศ.2555, พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 13.32, 15.14 และ 17.76 ตามลำดับ

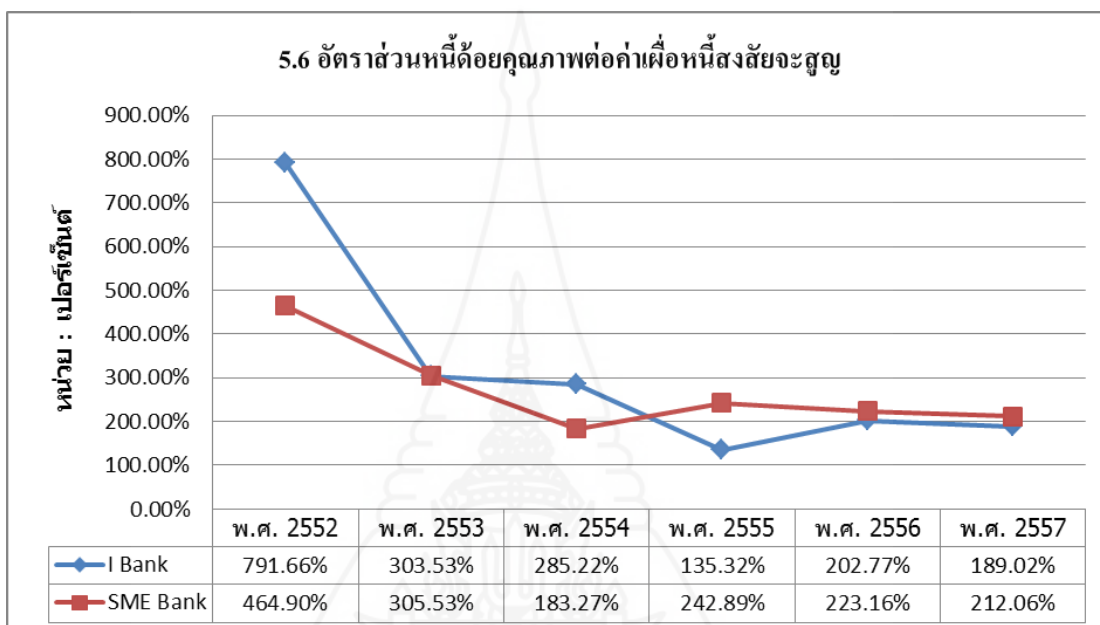
คุณภาพของเงินให้สินเชื่อที่พิจารณาจากสัดส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ หมายถึง เงินให้สินเชื่อทั้งหมดนั้นทำให้เกิดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่าไรซึ่งไม่ควรเกินกว่าร้อยละ 2-3 ของยอดเงินให้สินเชื่อทั้งหมด และค่าที่มากเท่ากับคุณภาพที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีคุณภาพของเงินให้สินเชื่อที่ดีกว่าในช่วงแรกเท่านั้น หลังจากนั้นคุณภาพเงินให้สินเชื่อจะต่ำกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ

ภาพที่ 5.5 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนสินเชื่อด้วยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อ

จากภาพที่ 5.5 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนสินเชื่อด้วยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าอัตราส่วนสินเชื่อด้วยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อของธนาคารอิสลามใน พ.ศ.2552 เท่ากับร้อยละ 9 และลดลงใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 5.13 หลังจากนั้นมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ.2554 จนถึง พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 8.24 ,20.45 ,29.68 และ 43.40 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนสินเชื่อด้วยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อใน พ.ศ.2552 เท่ากับร้อยละ 37.45 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 20.27 และ 15.73 หลังจากนั้นเพิ่มขึ้นตั้งแต่ใน พ.ศ.2555 จนถึง พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 32.35 ,33.79 และ 37.66 ตามลำดับ

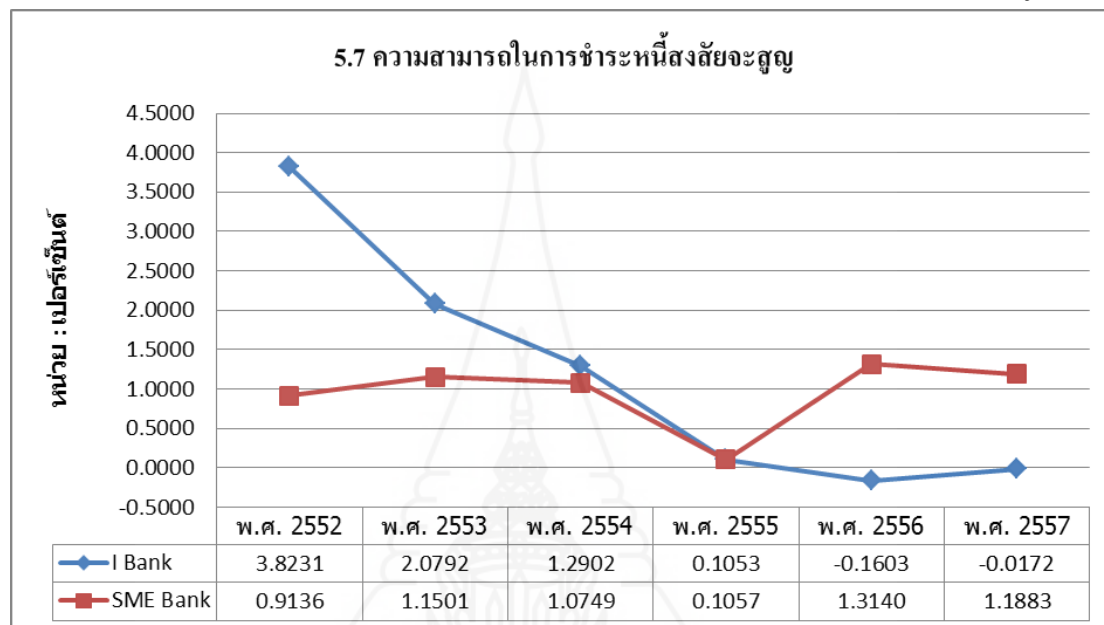
คุณภาพของเงินให้สินเชื่อที่พิจารณาจากสัดส่วนหนี้ด้อยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อ หมายถึงเงินให้สินเชื่อทั้งหมดนั้นเป็นหนี้ด้อยคุณภาพเท่าไรและจะสะท้อนถึงความเสี่ยงจากการปล่อยสินเชื่อ และค่าที่มากเท่ากับคุณภาพที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีคุณภาพเงินให้สินเชื่อที่ดีกว่ามาโดยตลอดแต่มาต่ำกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯใน พ.ศ.2557

ภาพที่ 5.6 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

จากภาพที่ 5.6 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญใน พ.ศ.2552 เท่ากับร้อยละ 791.66 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 ,พ.ศ.2554 และ พ.ศ. 2555 เท่ากับร้อยละ 303.53 ,285.22 และ 135.32 ตามลำดับ และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 202.77 และกลับมาลดลงใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 189.02 ส่วนของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับร้อยละ 464.90 ใน พ.ศ.2552 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 305.53 และ 183.27 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 242.89 และกลับมาลดลงใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 223.16 และ 212.06 ตามลำดับ

คุณภาพเงินให้สินเชื่อที่พิจารณาจากสัดส่วนสินเชื่อต่อคุณภาพต่อค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง เงินที่กันสำรองไว้สำหรับสินเชื่อต่อคุณภาพนั้นเพียงพอหรือไม่ ค่าโดยทั่วไปอยู่ที่ 100 เปอร์เซ็นต์ และค่าที่มากเท่ากับคุณภาพที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีเงินสำรองที่ต่ำกว่าพัฒนาวิสาหกิจในช่วงแรก แต่ใน พ.ศ.2555 เป็นต้นมาธนาคารอิสลามฯมีการกันสำรองที่สูงกว่า

ภาพที่ 5.7 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญ

หมายเหตุ : ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่มีภาษีสำหรับกิจการซึ่งทำให้กำไรก่อนหักภาษีและหลังจากหักภาษีแล้วเท่ากัน

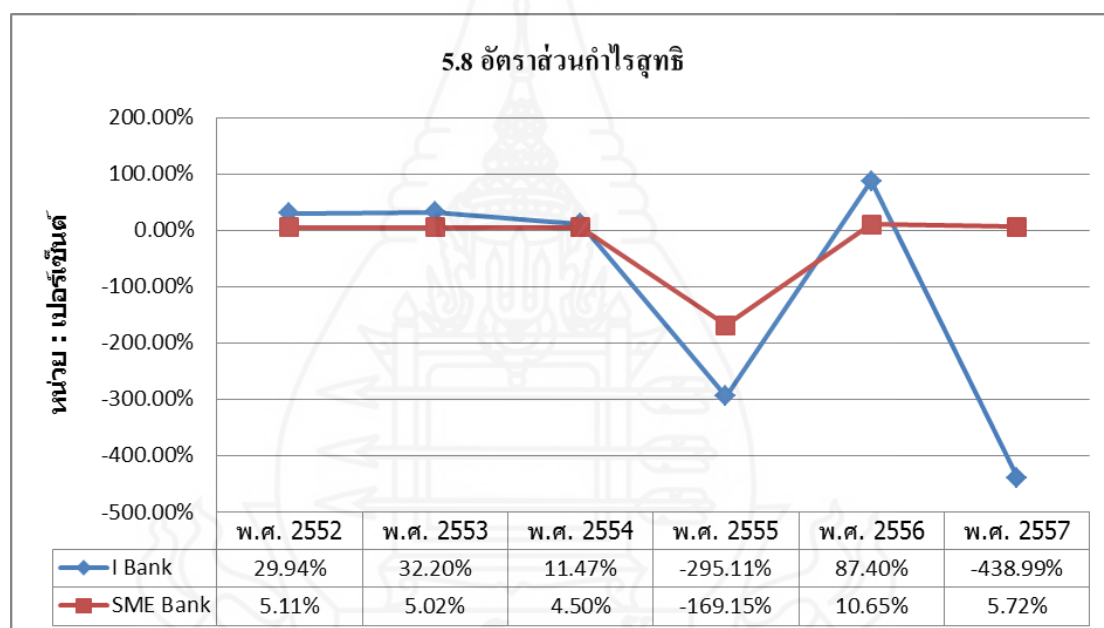
จากภาพที่ 5.7 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนระหว่างกำไรก่อนหักภาษีกับหนี้สงสัยจะสูญใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ 3.8231 เท่า และลดลงมาตั้งแต่พ.ศ.2553 จนถึง พ.ศ.2555 อยู่ที่ 2.0792 ,1.2902 และ 0.1053 เท่า ตามลำดับ และลดลงมาจนติดลบตั้งแต่พ.ศ.2556 ถึง พ.ศ.2557 อยู่ที่ -0.1603 และ -0.0172 เท่า ตามลำดับ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนกำไรก่อนหักภาษีต่อหนี้สงสัยจะสูญอยู่ที่ 0.9136 เท่า ใน พ.ศ.2552 และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2553 อยู่ที่ 1.1501 เท่า และลดลงมาใน พ.ศ.2554 อยู่ที่ 1.0749 เท่า และลดลงมามากที่สุดใน พ.ศ.2555 ลดลงมา 0.9692 เท่า เท่ากับ 0.1057 เท่า หลังจากนั้นเพิ่มมาใน พ.ศ.2556 อยู่ที่ 1.3140 และลดลงใน พ.ศ.2557 อยู่ที่ 1.1883 เท่า

คุณภาพเงินให้สินเชื่อที่พิจารณาจากสัดส่วนกำไรก่อนหักภาษีต่อหนี้สงสัยจะสูญหมายถึงความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายหนี้สงสัยจะสูญเมื่อหนี้ดังกล่าวเกิดสูญขึ้น และค่าที่มากเท่ากับคุณภาพที่สูง ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีคุณภาพเงินให้สินเชื่อที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯในช่วงแรก หลังจากนั้นธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีคุณภาพเงินให้สินเชื่อที่ดีกว่า

1.3 อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน

อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงศักยภาพความสามารถ การบริหารและการจัดการธนาคารให้สามารถดำเนินต่อไปได้ และสามารถที่จะเติบโตต่อไปได้ ดังนั้นประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารนั้นต้องพิจารณาหลายองค์ประกอบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของสถาบันการเงิน หรือในด้านของบุคคลภายใน

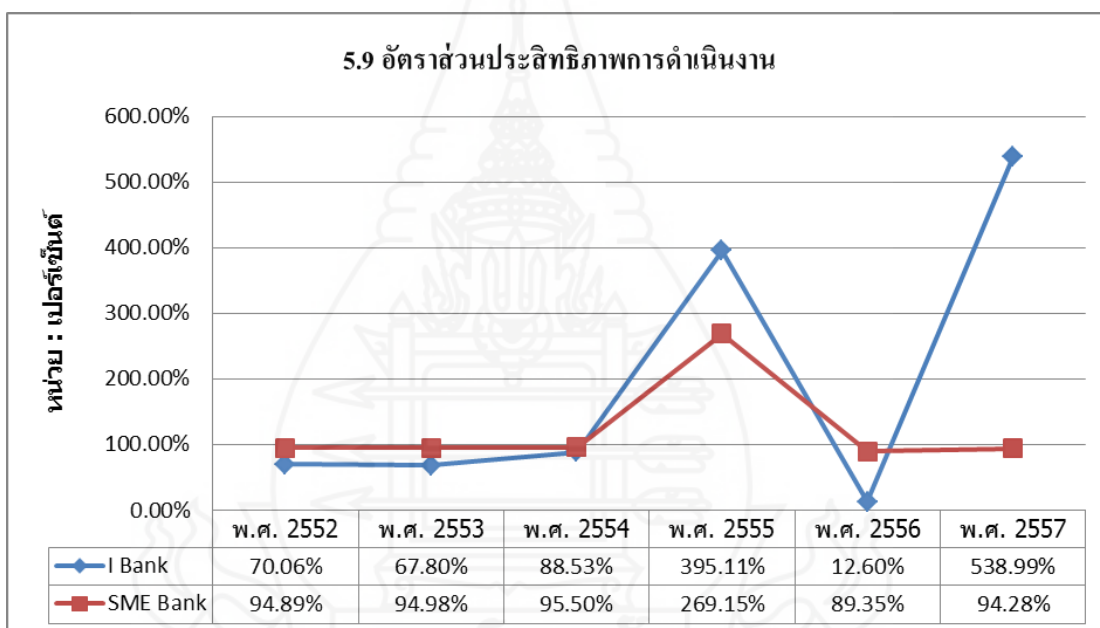

ภาพที่ 5.8 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนกำไรสุทธิ

จากภาพที่ 5.8 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนกำไรสุทธิระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อรายได้รวมใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 29.94 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 32.20 หลังจากนั้น 11.47 เปอร์เซ็นต์ ลดลงมาใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 11.47 และติดลบใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ -295.11 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556

เท่ากับร้อยละ 87.40 และติดลบอีกครั้งใน พ.ศ.2557 ที่ร้อยละ -438.99 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ
 ที่มีสัดส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวมใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 5.11 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 และ
 ใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 5.02 และ 4.50 ตามลำดับ และติดลบใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ -
 169.15 หลังจากนั้นเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 10.65 และลดลงใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ
 5.72

ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่พิจารณาจากสัดส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้รวม หมายถึง
 รายได้ทั้งหมดของธนาคารทำให้เกิดกำไรสุทธิเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับประสิทธิภาพที่สูง ใน
 ภาพรวมธนาคารอิสลามที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ ใน
 ช่วงแรก แต่ในช่วงหลังนั้นประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ ที่ดีกว่า

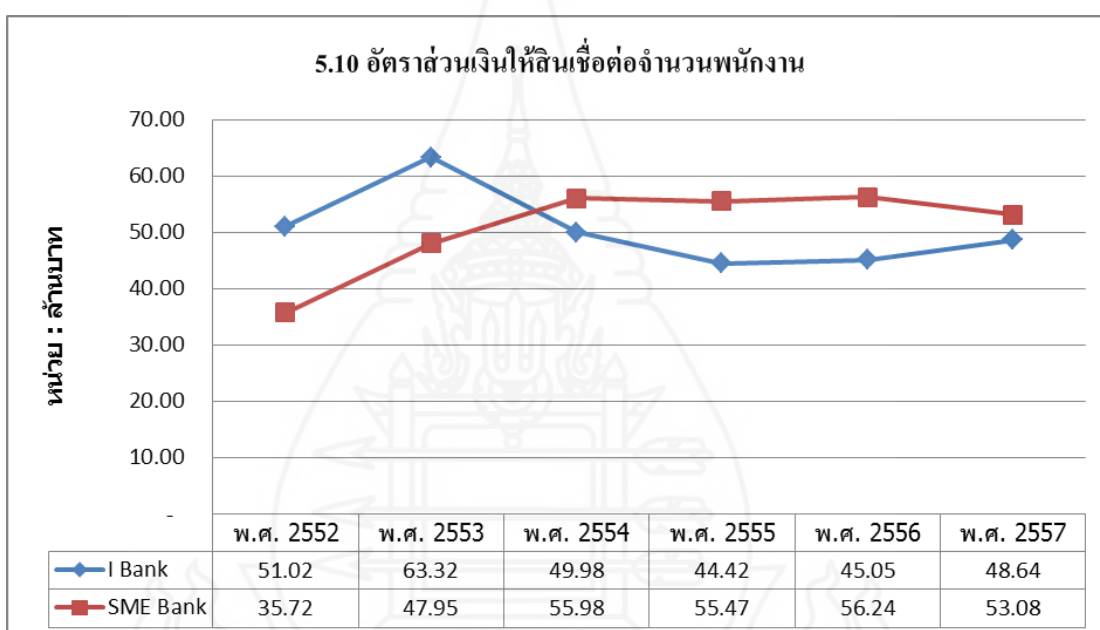

ภาพที่ 5.9 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน

จากภาพที่ 5.9 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงานระหว่าง
 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.
 2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามที่มีสัดส่วนระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อรายได้รวมใน พ.ศ.
 2552 อยู่ที่ร้อยละ 70.06 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 67.80 หลังจากนั้นเพิ่มขึ้นมาใน
 พ.ศ.2554 และ พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 88.53 และ 395.11 ตามลำดับ จากนั้นลดลงมา ใน พ.ศ.2556
 เท่ากับร้อยละ 12.06 และเพิ่มขึ้นอีกใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 538.99 ส่วนธนาคารพัฒนา

วิสาหกิจมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายรวมต่อรายได้รวมใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 94.89 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยใน พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 94.98 และ 95.50 ตามลำดับ และเพิ่มขึ้นอย่างมากใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 269.15 หลังจากนั้นลดลงอย่างมากใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 89.35 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 94.28

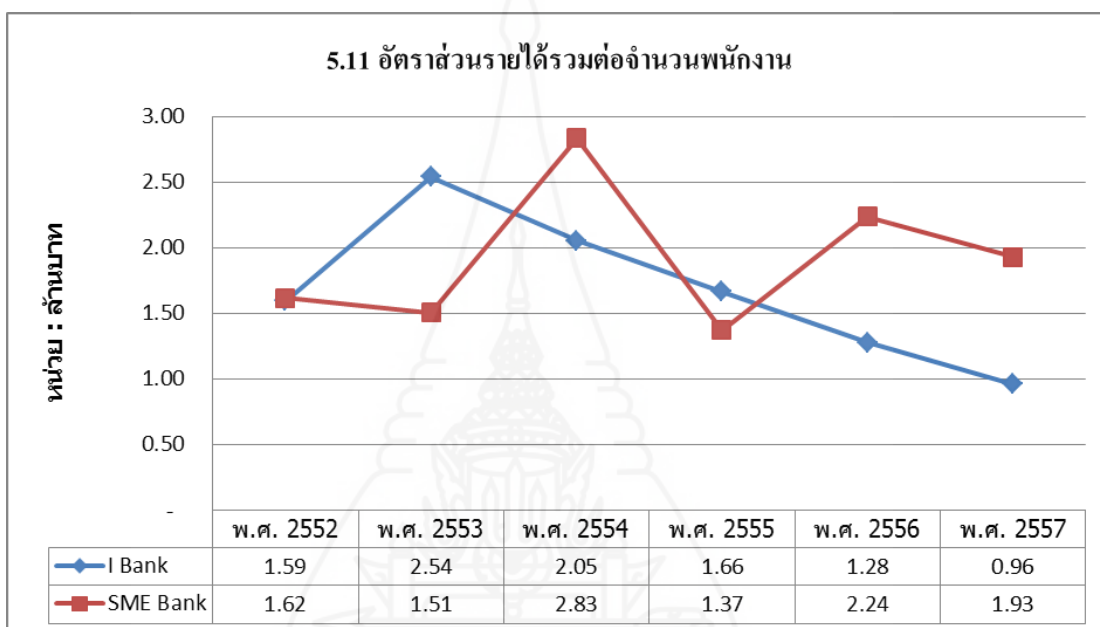
ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่พิจารณาจากสัดส่วนค่าใช้จ่ายรวมต่อรายได้รวม หมายถึงรายได้ทั้งหมดนั้นมีค่าใช้จ่ายเป็นสัดส่วนเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับประสิทธิภาพที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯในช่วงแรก แต่ในช่วงหลังนั้นธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่า

ภาพที่ 5.10 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน

จากภาพที่ 5.10 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงานระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงานใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ 51.02 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับ 63.32 ล้านบาท และลดลงมาอยู่ระดับ 40 ล้านบาท ตั้งแต่ พ.ศ.2554 ถึง พ.ศ.2557 เท่ากับ 49.98 , 44.42, 45.05 และ 48.64 ล้านบาท ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน ใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ 35.72 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับ 47.49 ล้านบาท และอยู่ในระดับ 50 ล้านบาท ตั้งแต่ พ.ศ.2554 ถึง พ.ศ.2557 เท่ากับ 55.98, 55.47, 56.24 และ 53.08 ล้านบาท

ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่พิจารณาจากสัดส่วนเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน ซึ่งหมายถึง พนักงาน 1 คน สามารถสร้างเงินให้สินเชื่อได้เท่าไร และค่าที่มากเท่ากับ ประสิทธิภาพที่สูง ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกันประมาณประมาณ 40 ถึง 50 ล้านบาท และธนาคารอิสลามฯมี ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯในช่วงต้น และด้อยกว่าในช่วงกลาง และช่วงปลาย

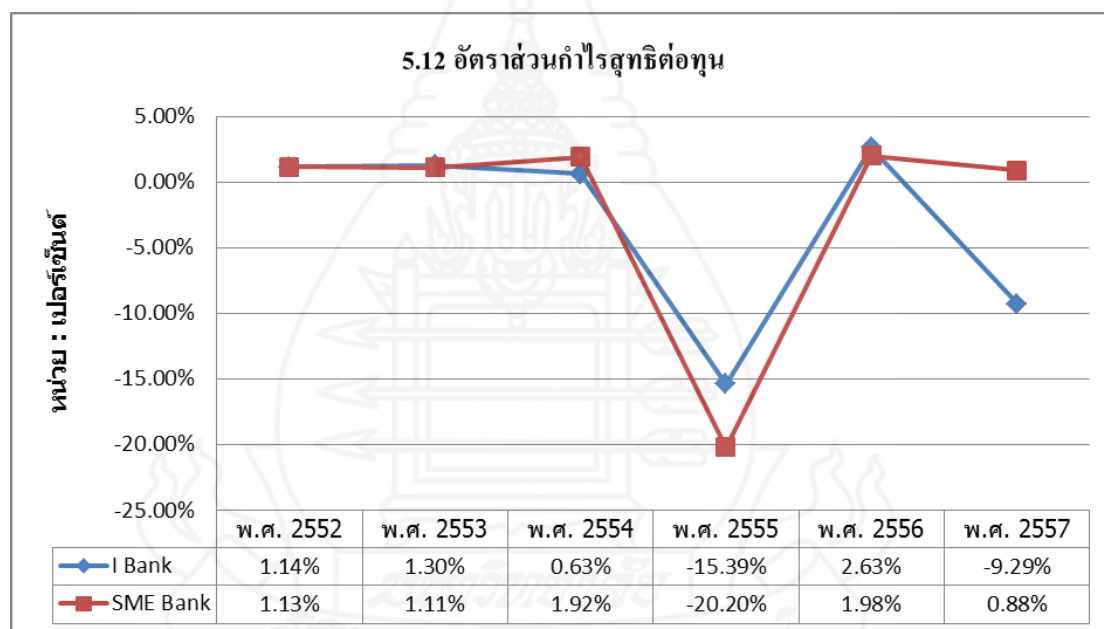
ภาพที่ 5.11 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้รวมต่อจำนวนพนักงาน

จากภาพที่ 5.11 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้รวมต่อจำนวนพนักงาน ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนรายได้รวมต่อจำนวนพนักงานใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ 1.59 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับ 2.54 ล้านบาท และลดลงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ.2554 จนถึง พ.ศ.2557 เท่ากับ 2.05 ,1.66 ,1.28 และ 0.96 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนรายได้รวมต่อจำนวนพนักงานใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ 1.62 ล้านบาท และลดลงมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับ 1.51 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2554 เท่ากับ 2.83 ล้านบาท และยังคงผันผวนใน พ.ศ.2555 จนถึง พ.ศ.2557 เท่ากับ 1.37 ,2.24 และ 1.93 ล้านบาท ตามลำดับ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่พิจารณาจากสัดส่วนรายได้รวมต่อจำนวนพนักงาน ซึ่งหมายถึง พนักงาน 1 คน สามารถสร้างรายได้รวมเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับประสิทธิภาพที่สูงในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯในช่วงต้น แต่ด้อยกว่าในช่วงกลางและปลาย

1.4 อัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไร

อัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไร หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการสร้างรายได้และกำไรให้กับธนาคาร เพราะการดำเนินงานนั้นจะต้องมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อสร้างให้เกิดรายได้และกำไร หากการดำเนินงานมีประสิทธิภาพก็จะก่อให้เกิดรายได้และกำไร แต่หากการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพก็จะก่อให้เกิดการขาดทุนและความเสียหายแก่ธนาคาร

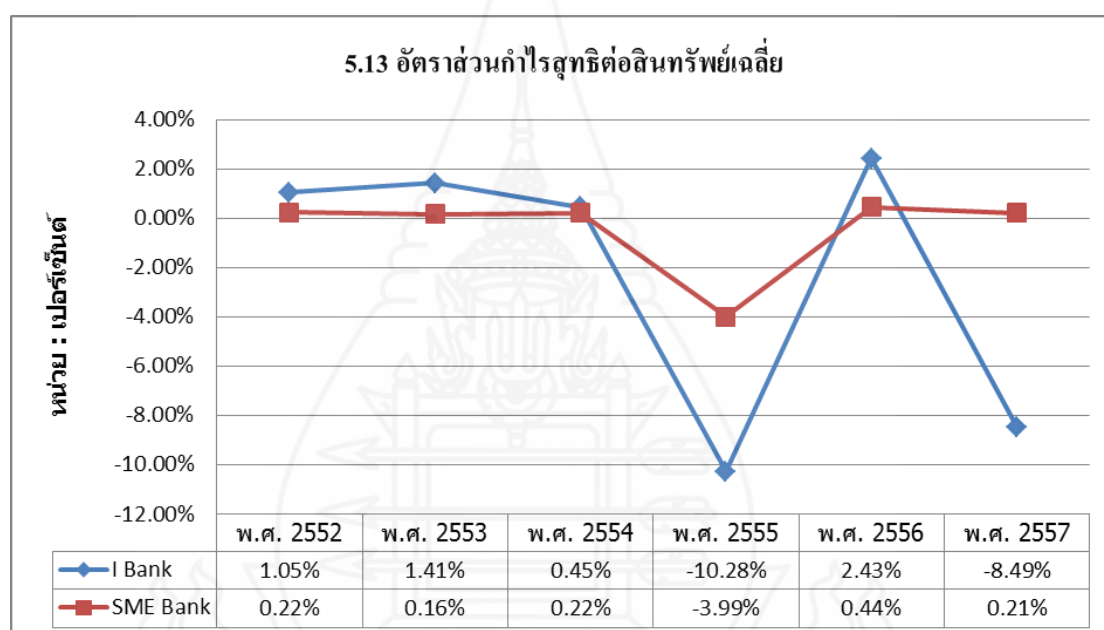

ภาพที่ 5.12 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุน

จากภาพที่ 5.12 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อทุนใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 1.14 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 1.30 และลดลงใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 0.63 และติดลบใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ -15.39 และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ

2.63 และกลับมาติดลบอีกครั้งใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ -9.29 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจที่มี สัดส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อทุนใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 1.13 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับ ร้อยละ 1.11 และมีการเพิ่มขึ้นและลดลงตั้งแต่ พ.ศ.2554 จนถึง พ.ศ.2557 เท่ากับ 1.92 , -20.20 , 1.98 และ 0.88 ตามลำดับ

ประสิทธิภาพการทำกำไรที่พิจารณาจากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุน หมายถึง หุ้นแต่ละหุ้น จะได้รับสัดส่วนกำไรเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับประสิทธิภาพการทำกำไรที่สูง ในภาพรวม ธนาคารอิสลามฯ มีประสิทธิภาพการทำกำไรที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ ในช่วงต้นและช่วง กลาง ส่วนช่วงท้ายนั้นน้อยกว่า

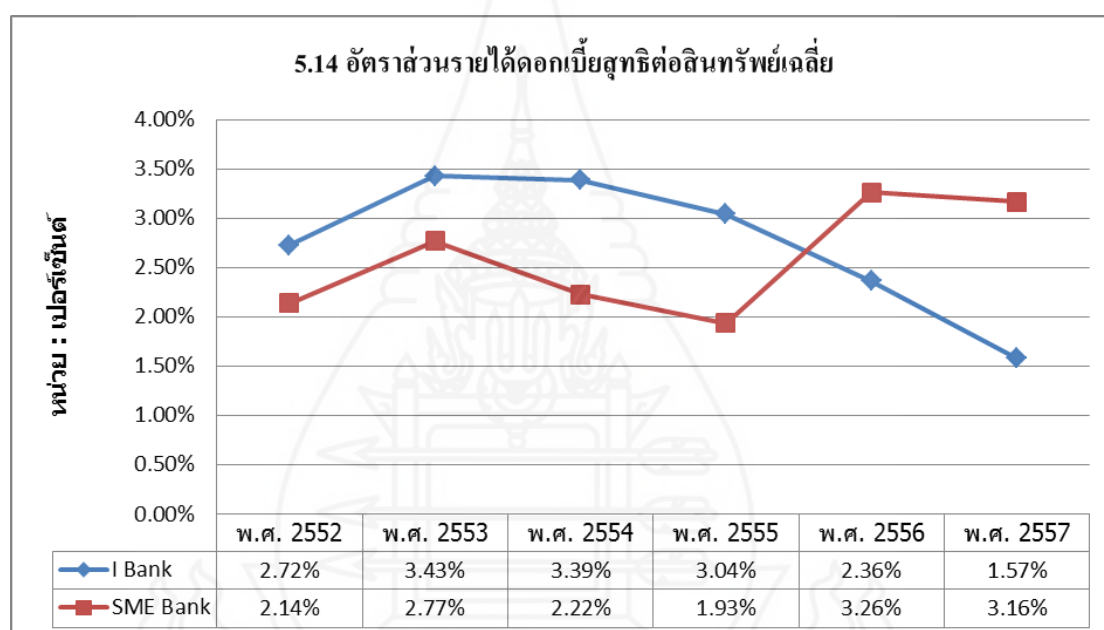

ภาพที่ 5.13 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

จากภาพที่ 5.13 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยระหว่าง ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ.2557 จะว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ ร้อยละ 1.05 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 1.41 และกลับมาลดลงใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 0.45 และติดลบใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ -10.28 และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 2.43 และกลับมาติดลบอีกครั้งใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ -8.49 ส่วนธนาคารพัฒนา วิสาหกิจฯมีสัดส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 0.22 และลดลงใน พ.ศ.

2553 เท่ากับร้อยละ 0.16 และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 0.22 และติดลบใน พ.ศ. 2555 เท่ากับร้อยละ -3.99 และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 0.44 และลดลงอีกครั้งใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 0.21

ประสิทธิภาพการทำกำไรที่พิจารณาจากสัดส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย หมายถึง สินทรัพย์ที่มีนั้นก่อให้เกิดรายได้เท่าไร และค่าที่มากเท่ากับประสิทธิภาพการทำกำไรที่สูง ใน ภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีประสิทธิภาพการทำกำไรที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ ในช่วงต้น แต่ด้อยกว่าในช่วงปลาย และธนาคารทั้งสองมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันแต่ธนาคารอิสลามฯจะมีความ ผันผวนมากกว่า

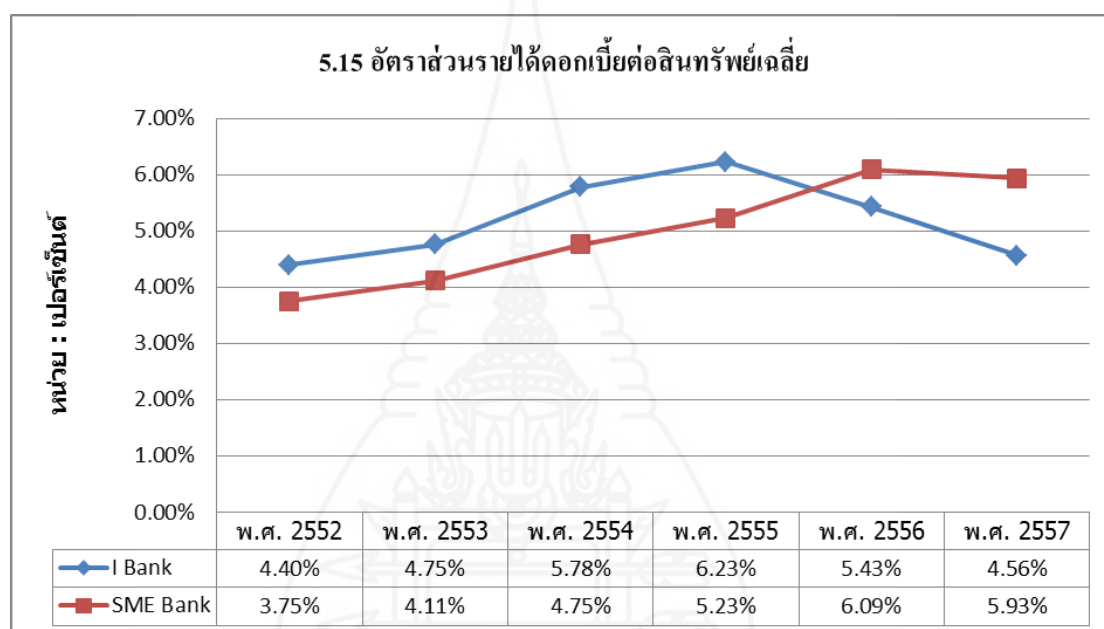

ภาพที่ 5.14 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

จากภาพที่ 5.14 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 2.72 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 3.43 และลดลงอย่างต่อเนื่องใน พ.ศ.2554 จนถึง พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 3.39 ,3.04 ,2.36 และ 1.57 ตามลำดับ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 2.14 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 2.77 และลดลงใน พ.ศ.2554 และ พ.ศ.2555 เท่ากับ

ร้อยละ 2.22 และ 1.93 ตามลำดับ กลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 3.26 และลดลงเล็กน้อยใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 3.16

ประสิทธิภาพการทำการกำไรที่พิจารณาจากสัดส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย หมายถึง ในสินทรัพย์แต่ละหน่วยนั้นก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยสุทธิเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับ ประสิทธิภาพการทำการกำไรที่สูง ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีประสิทธิภาพการทำการกำไรที่ดีกว่า ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจในช่วงต้นและช่วงกลาง แต่ด้อยกว่าในช่วงปลาย

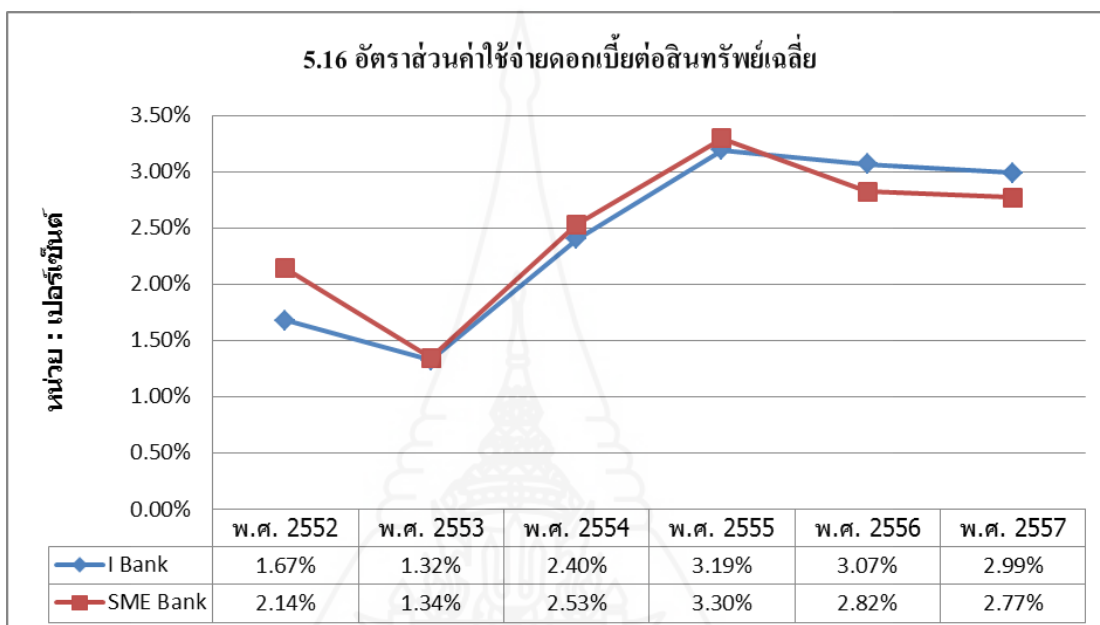

ภาพที่ 5.15 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

จากภาพที่ 5.15 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 4.40 และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2553 จนถึง พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 4.75 ,5.78 และ 6.23 ตามลำดับ หลังจากนั้นลดลงใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 5.43 และ 4.56 ตามลำดับ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ. 2552 อยู่ที่ร้อยละ 3.75 และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2553 จนถึง พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 4.11 ,4.75, 5.23 และ 6.09 ตามลำดับ หลังจากนั้นลดลงมาเล็กน้อยใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 5.93

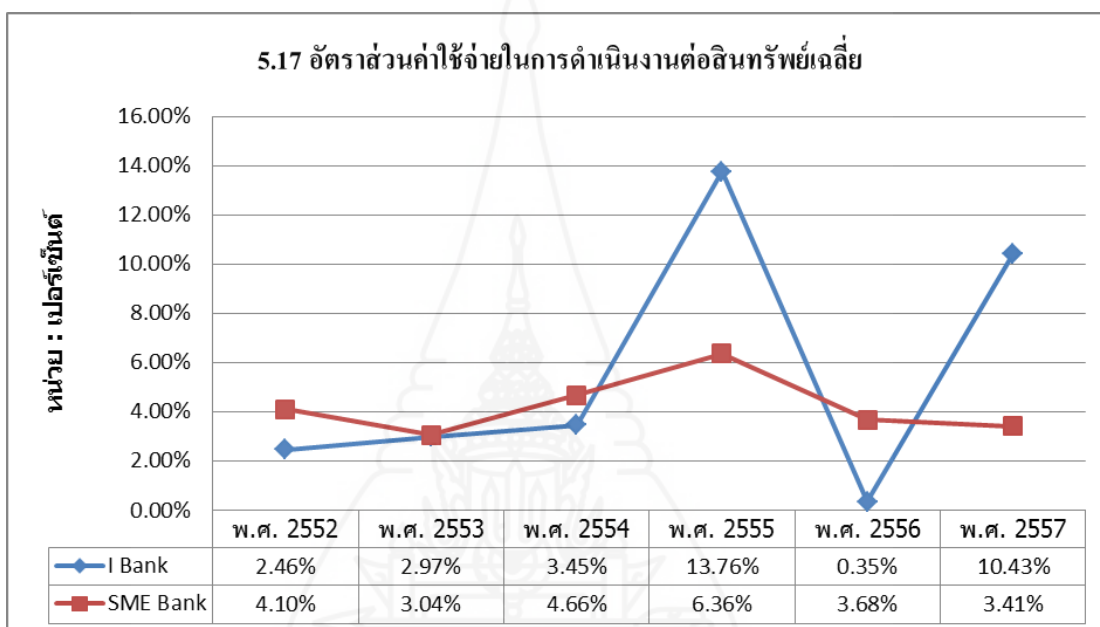
ประสิทธิภาพการทำกำไรที่พิจารณาจากสัดส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย หมายถึง ในสินทรัพย์แต่ละหน่วยนั้นก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับประสิทธิภาพการทำกำไรที่สูง ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีประสิทธิภาพการทำกำไรที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯในช่วงต้นและช่วงกลาง แต่ด้อยกว่าในช่วงท้าย

ภาพที่ 5.16 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

จากภาพที่ 5.16 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯสัดส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 1.67 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 1.32 และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2554 และ พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 2.40 และ 3.19 ตามลำดับ และลดลงมาใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 3.07 และ 2.99 ลำดับ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 2.14 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 1.34 และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2554 และ พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 2.53 และ 3.30 หลังจากนั้น กลับมาลดลงใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 2.82 และ 2.77 ตามลำดับ

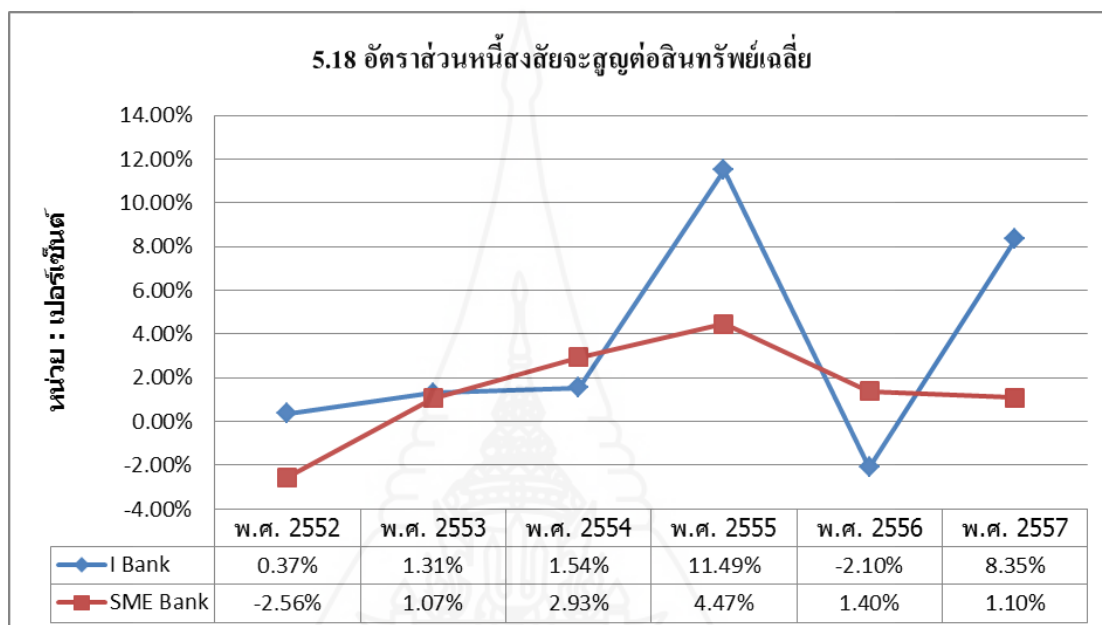
ประสิทธิภาพการทำการค้าที่พิจารณาจากสัดส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย หมายถึง ในสินทรัพย์แต่ละหน่วยสร้างค่าใช้จ่ายขึ้นมาเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับประสิทธิภาพการทำการค้าที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีประสิทธิภาพการทำการค้าที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯในช่วงต้นและช่วงกลาง แต่ด้อยกว่าในช่วงท้าย ซึ่งธนาคารทั้งสองแห่งมีประสิทธิภาพการทำการค้าที่ใกล้เคียงกัน

ภาพที่ 5.17 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

จากภาพที่ 5.17 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ยระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 2.46 และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2553 จนถึง พ.ศ. 2555 เท่ากับร้อยละ 2.97, 3.45 และ 13.76 หลังจากนั้นลดลงมาใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 0.35 และกลับมาเพิ่มขึ้นอีกใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 10.43 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 4.10 และลดลงมาใน พ.ศ. 2553 เท่ากับร้อยละ 3.04 และกลับมาเพิ่มขึ้นอีกใน พ.ศ.2554 และ พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 4.66 และ 6.36 ตามลำดับ หลังจากนั้นลดลงมาใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 3.68 และ 3.41 ตามลำดับ

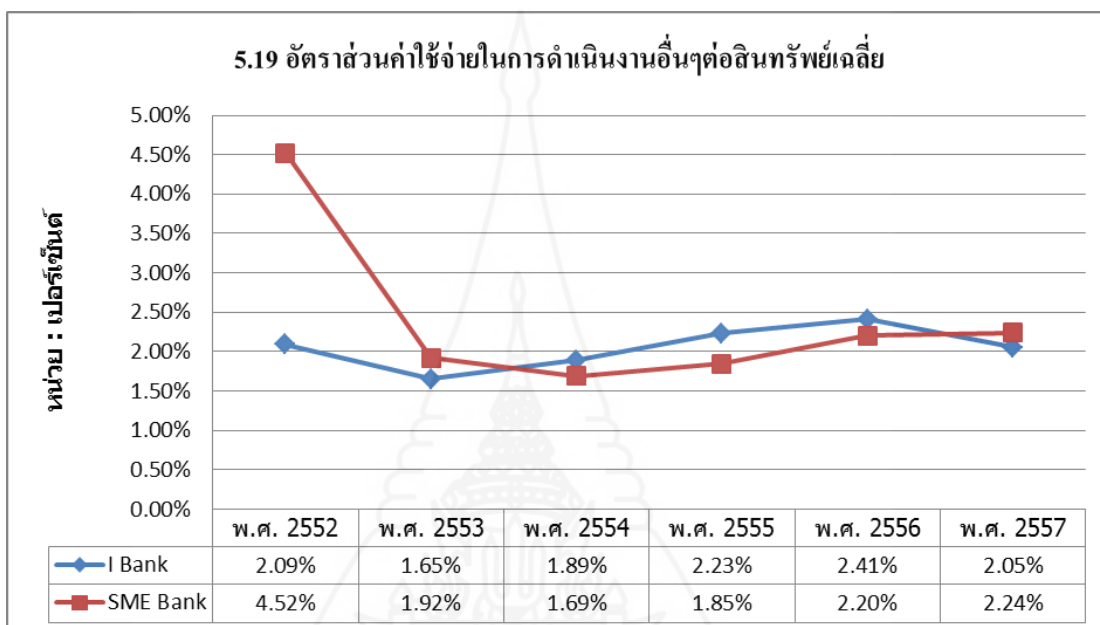
ประสิทธิภาพการทำการค้าที่พิจารณาจากสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ย หมายถึง ในสินทรัพย์แต่ละหน่วยเกิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับประสิทธิภาพการทำการค้าที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีประสิทธิภาพการทำการค้าที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจในช่วงต้นและกลาง แต่ด้อยกว่าในช่วงท้าย

ภาพที่ 5.18 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

จากภาพที่ 5.18 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ยระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 0.37 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 จนถึง พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 1.31 ,1.54 และ 11.49 ตามลำดับ หลังจากนั้นติดลบใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ -2.10 และกลับมาเพิ่มขึ้นอีกใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 8.35 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ -2.56 และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 จนถึง พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 1.07 ,2.93 และ 4.47 ตามลำดับ และลดลงอีกใน พ.ศ.2556 และพ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 1.40 และ 1.10 ตามลำดับ

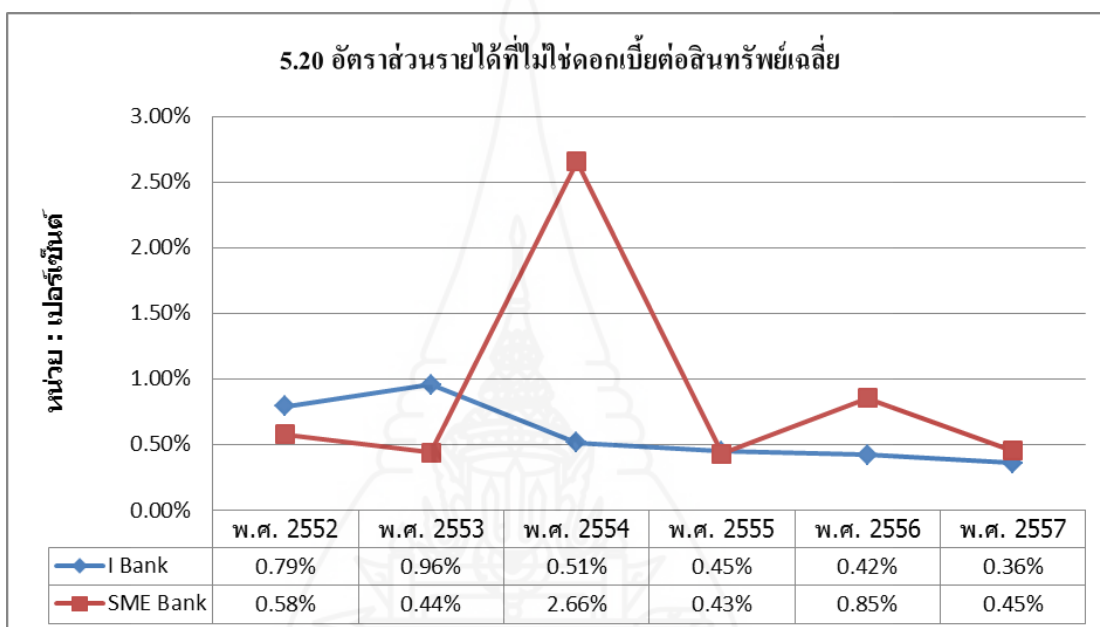
ประสิทธิภาพการทำการกำไรที่พิจารณาจากสัดส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ย หมายถึง ในสินทรัพย์แต่ละหน่วยก่อให้เกิดหนี้สงสัยจะสูญเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับ ประสิทธิภาพการทำการกำไรที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีประสิทธิภาพการทำการกำไรที่ดีกว่า ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจในช่วงกลาง แต่ด้อยกว่าในช่วงต้นและช่วงท้าย

ภาพที่ 5.19 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

จากภาพที่ 5.19 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ยระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 2.09 และลดลงมาใน พ.ศ.2553 เท่ากับ ร้อยละ 1.65 และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2554 จนถึง พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 1.89 ,2.23 และ 2.41 ตามลำดับ หลังจากนั้นลดลงใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 2.05 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมี สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 4.52 และลดลง มาใน พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 1.92 และ 1.69 ตามลำดับ หลังจากนั้นกลับมาเพิ่มขึ้น ใน พ.ศ.2555 จนถึง พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 1.85 ,2.20 และ 2.24 ตามลำดับ

ประสิทธิภาพการทำการค้าที่พิจารณาจากสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ ต่อสินทรัพย์เฉลี่ย หมายถึง ในทรัพย์สินหนึ่งหน่วยจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ เท่าไหร่ และค่าที่มากเท่ากับประสิทธิภาพการทำการค้าที่ต่ำ ในภาพรวมธนาคารอิสลามมีประสิทธิภาพการทำการค้าที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจในช่วงต้นและช่วงท้าย แต่ด้อยกว่าในช่วงกลาง

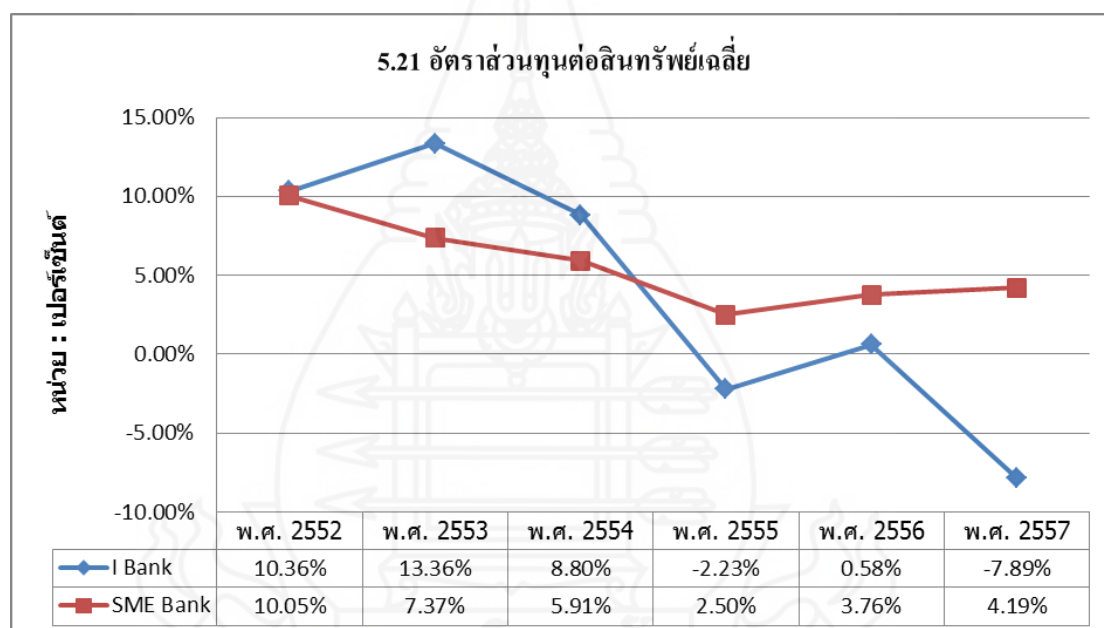
ภาพที่ 5.20 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

จากภาพที่ 5.20 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 0.79 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 0.96 และลดลงใน พ.ศ.2554 จนถึง พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 0.51 ,0.45 ,0.42 และ 0.36 ตามลำดับ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 0.58 และลดลงใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 0.44 และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 2.66 และลดลงอีกใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 0.43 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 0.85 และกลับมาลดลงอีกใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 0.45

ประสิทธิภาพการทำการค้าที่พิจารณาจากสัดส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย หมายถึง ในสินทรัพย์หนึ่งหน่วยสามารถสร้างรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยเท่าไร และค่าที่มากเท่ากับ ประสิทธิภาพการทำการค้าที่สูง ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีประสิทธิภาพการทำการค้าที่ดีกว่า ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจในช่วงแรก แต่ด้อยกว่าในช่วงกลางและช่วงท้าย

1.5 อัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุน

อัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุน หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึง ความสามารถในการรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับธนาคารและเป็นตัวบ่งชี้ความมั่นคงของ ธนาคารด้วย ธนาคารมีความเสี่ยงที่อาจจะเกิดเหตุไม่คาดคิดได้ดังนั้นธนาคารจึงจำเป็นต้องมี เงินทุนสำรองเพื่อเหตุฉุกเฉิน ซึ่งอยู่ในรูปของเงินกองทุนของธนาคาร

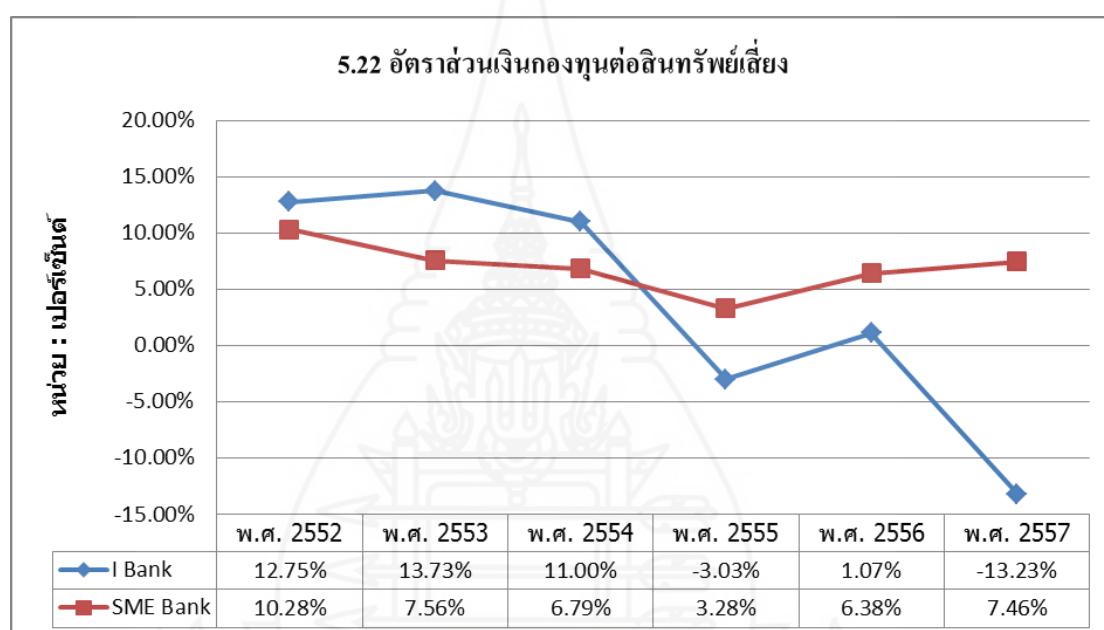

ภาพที่ 5.21 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เฉลี่ย

จากภาพที่ 5.21 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนทุนส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 10.36 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 13.36 และลดลงมาใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 8.80 และติดลบใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ -2.23 และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 0.58 และกลับมาติดลบอีกครั้งใน พ.ศ.2557 เท่ากับ -7.89 ส่วนธนาคาร

พัฒนาวิสาหกิจที่มีสัดส่วนทุนส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 10.05 และลดลงอย่างต่อเนื่องใน พ.ศ.2553 จนถึง พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 7.37 ,5.91 และ 2.50 ตามลำดับ และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 3.76 และ 4.19 ตามลำดับ

ความพอเพียงของเงินกองทุนที่พิจารณาจากสัดส่วนทุนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ซึ่งหมายถึง ทุนของธนาคารที่มีไว้เพื่อบริหารและรองรับเหตุการณ์ไม่คาดคิด และค่าที่มากเท่ากับรองรับความเสี่ยงได้มาก ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีความพอเพียงของเงินกองทุนที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจในช่วงแรก แต่ด้อยกว่าในช่วงหลัง

ภาพที่ 5.22 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

จากภาพที่ 5.22 เปรียบเทียบแนวโน้มและอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตั้งแต่ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ.2557 จะพบว่าธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 12.75 และเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2553 เท่ากับร้อยละ 13.73 และกลับมาลดลงใน พ.ศ.2554 เท่ากับร้อยละ 11.00 และติดลบใน พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ -3.30 และเพิ่มขึ้นมาใน พ.ศ.2556 เท่ากับร้อยละ 1.07 และกลับมาติดลบอีกใน พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ -13.23 ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงใน พ.ศ.2552 อยู่ที่ร้อยละ 10.28 และลดลงมาอย่าง

ต่อเนื่องใน พ.ศ.2553 จนถึง พ.ศ.2555 เท่ากับร้อยละ 7.56 ,6.79 และ 3.28 ตามลำดับ และกลับมาเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2556 และ พ.ศ.2557 เท่ากับร้อยละ 6.38 และ 7.46 ตามลำดับ

ความพอเพียงของเงินกองทุนที่พิจารณาจากสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงที่มีนั้นมีเงินกองทุนรองรับไว้เท่าไร และค่าที่มากเท่ากับรองรับความเสี่ยงได้มาก ในภาพรวมธนาคารอิสลามฯมีความพอเพียงของเงินกองทุนที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯในช่วงแรก แต่ด้อยกว่าในช่วงหลัง

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 5 ด้าน

อัตราส่วนทางการเงิน (เฉพาะ พ.ศ.2557)	I Bank	SME Bank
1.อัตราส่วนสภาพคล่อง		
1.1 อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก	20.22%	27.75%
1.2 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	98.62%	102.87%
1.3 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม	100.56%	89.40%
2.อัตราส่วนคุณภาพเงินให้สินเชื่อ		
2.1 อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ	22.96%	17.76%
2.2 อัตราส่วนหนี้ด้อยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อ	43.40%	37.66%
2.3 อัตราส่วนหนี้ด้อยคุณภาพต่อค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	189.02%	212.06%
2.4 ความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญ	-0.02	1.19
3.อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน		
3.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิ	-438.99%	5.72%
3.2 อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน	538.99%	94.28%
3.3 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อจำนวนพนักงาน	48.64	53.08
3.4 อัตราส่วนรายได้รวมต่อจำนวนพนักงาน	0.96	1.93

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

อัตราส่วนทางการเงิน (เฉพาะ พ.ศ.2557)	I Bank	SME Bank
4.อัตราส่วนประสิทธิภาพการทำการ		
4.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุน	-9.29%	0.88%
4.2 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	-8.49%	0.21%
4.3 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	1.57%	3.16%
4.4 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	4.56%	5.93%
4.5 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	2.99%	2.77%
4.6 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	10.43%	3.41%
4.7 อัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	8.35%	1.10%
4.8 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	2.05%	2.24%
4.9 อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	0.36%	0.45%
5.อัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุน		
5.1 อัตราส่วนทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	-7.89%	4.19%
5.2 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	-13.23	7.46

จากตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 5 ด้าน โดยเปรียบเทียบระหว่างธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2557 จะสังเกตเห็นอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงประสิทธิภาพการดำเนินงานของทั้ง 2 ธนาคาร ดังนี้

อัตราส่วนสภาพคล่องของธนาคารทั้งสองแห่ง จะเห็นได้ว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีสภาพคล่องที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ 1 ด้าน คือ ด้านอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากที่ธนาคารอิสลามฯมีส่วนเท่ากับร้อยละ 98.62 มีสาเหตุมาจากธนาคารมีเงินฝากที่เพิ่มขึ้นมากกว่าเงินให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้น ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีส่วนเท่ากับร้อยละ 102.87 เนื่องจากธนาคารไม่สามารถปล่อยสินเชื่อได้ตามเป้าทำให้ยอดสินเชื่อ

ลดลงแต่เงินฝากกลับเพิ่มขึ้นทำให้มีสัดส่วนที่สูงกว่า ด้วยเหตุนี้ทำให้ธนาคารอิสลามฯ มีสภาพคล่องที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ และธนาคารอิสลามฯ ด้อยกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ อยู่ 2 ด้าน คือ ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากที่ธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 20.22 เพราะธนาคารมีเงินให้สินเชื่อที่มากกว่าสินทรัพย์สภาพคล่องและการปล่อยสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์สภาพคล่อง ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 27.75 เพราะธนาคารมีสินเชื่อรวมลดลงและรายการระหว่างธนาคารและตลาดทุนเพิ่มขึ้นทำให้สัดส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องเพิ่มขึ้นอย่างมาก และด้านเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวมธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 100.56 เนื่องมาจากธนาคารปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นในขณะที่สินทรัพย์รวมลดลงจึงทำให้สัดส่วนมากถึง 1 เท่า ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 89.40 เพราะธนาคารมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นแต่สินเชื่อรวมลดลง ด้วยเหตุนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ จึงมีสภาพคล่องที่ดีกว่าธนาคารอิสลามฯ

อัตราส่วนคุณภาพเงินให้สินเชื่อของธนาคารทั้งสองแห่ง จะเห็นได้ว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีคุณภาพเงินให้สินเชื่อที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ อยู่ 1 ด้าน คือ อัตราส่วนหนี้ต่อคุณภาพต่อค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 189.02 เพราะธนาคารมีสินเชื่อต่อคุณภาพเพิ่มมากขึ้นอย่างมากจึงทำให้สัดส่วนนั้นมีค่าต่ำ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 212.06 เพราะธนาคารมีสินเชื่อต่อคุณภาพเพิ่มขึ้นไม่มากและค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญลดลงจากสินเชื่อโครงการรัฐที่ธนาคารไม่ต้องตั้งค่าเผื่อฯ ไว้จึงทำให้สัดส่วนมีค่าสูงกว่า ด้วยเหตุนี้ธนาคารอิสลามฯ จึงมีคุณภาพเงินให้สินเชื่อที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ และธนาคารอิสลามฯ ด้อยกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ อยู่ 3 ด้าน คือ อัตราส่วนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อที่ธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 22.96 เพราะธนาคารมีสินเชื่อต่อคุณภาพเพิ่มขึ้นมากทำให้ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นแม้จะปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นมาก็ตาม ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 17.76 เพราะธนาคารมีการจัดการกับสินเชื่อต่อคุณภาพที่จะตกชั้นเพิ่มขึ้นได้มากจึงทำให้ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นไม่มากและธนาคารได้รับการยกเว้นสินเชื่อต่อคุณภาพที่เกิดจากโครงการรัฐ แม้สินเชื่อรวมจะลดลงจากการจัดการสินเชื่อต่อคุณภาพก็ตาม และอัตราส่วนหนี้ต่อคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อที่ธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 43.40 เพราะธนาคารมีสินเชื่อต่อคุณภาพเพิ่มขึ้นมากจากการตกชั้นเพิ่มขึ้นของสินเชื่อที่ธนาคารปล่อยกู้ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 37.66 เพราะธนาคารมีการจัดการกับสินเชื่อต่อคุณภาพเพื่อไม่ให้ตกชั้นเพิ่มขึ้นได้ดีทำให้มีการเพิ่มขึ้นไม่มาและความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญของธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับ -0.02 เท่า เพราะธนาคารมีผลประกอบการขาดทุนมาจากการที่หนี้สงสัยจะสูญมียอดเพิ่มขึ้นมากจากการตก

ชั้นเพิ่มขึ้นมากของสินเชื่อที่ปล่อยกู้และรายได้ของธนาคารลดลง ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 1.19 เท่า เพราะธนาคารมีการแก้ไขปัญหาสินเชื่อด้อยคุณภาพได้ดีกว่าทำให้มีการตักชั้นเพิ่มขึ้นเล็กน้อยส่งผลให้ธนาคารมีผลประกอบการมีกำไรไม่ขาดทุน

อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารทั้งสองแห่ง จะเห็นได้ว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้ง 4 ด้าน คือ อัตราส่วนกำไรสุทธิที่ธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 438.99 เพราะธนาคารมีผลประกอบการขาดทุนที่มีสาเหตุหลักมาจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินเชื่อด้อยคุณภาพ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 5.72 เพราะธนาคารมีผลประกอบการที่มีกำไรจากรายได้ที่มากกว่าค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินเชื่อด้อยคุณภาพที่ลดลงมาก และอัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 538.99 เพราะธนาคารมีค่าใช้จ่ายรวมที่มากกว่ารายได้รวมมากซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มาจากสินเชื่อด้อยคุณภาพเป็นส่วนใหญ่ และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 94.28 เพราะธนาคารมีรายได้รวมที่มากกว่าค่าใช้จ่ายรวมซึ่งมากกว่าไม่มากนักและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงานที่ธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับ 48.64 ล้านบาท เพราะธนาคารมีสาขาที่ยังไม่ครอบคลุมในทุกจังหวัดแม้จะมีจำนวนพนักงานที่มากกว่า ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับ 53.08 ล้านบาท เพราะว่ามีสาขาที่ครอบคลุมทุกจังหวัด ระยะเวลาการให้บริการที่นานกว่า และมีการให้บริการมาในกลุ่มเป้าหมายที่กว้าง แม้จำนวนพนักงานจะน้อยกว่า และอัตราส่วนรายได้รวมต่อจำนวนพนักงานที่ธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับ 0.96 ล้านบาท เพราะธนาคารมีสินเชื่อด้อยคุณภาพที่มากส่งผลให้รายได้จากเงินให้สินเชื่อลดลงและรายได้จากการดำเนินงานลดลงไปมาก ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับ 1.93 ล้านบาท เพราะธนาคารมีการจัดการกับสินเชื่อด้อยคุณภาพไม่ให้ตักชั้นเพิ่มขึ้นทำให้มีรายได้ลดลงไม่มาก และรายได้จากการดำเนินงานที่ลดลงเพียงเล็กน้อย

อัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไรของธนาคารทั้งสองแห่ง จะเห็นได้ว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการทำกำไรที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ 1 ด้าน คือ อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ ต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารอิสลามฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 2.05 เพราะธนาคารมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานที่มากที่สุดแต่ค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแม้จำนวนพนักงานมากกว่า และรองมาเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่มีค่าใช้จ่ายมากกว่าทั้งๆ ที่จุดให้บริการน้อยกว่ามาก ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 2.24 เพราะธนาคารมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานมากที่สุดถึงแม้จำนวนพนักงานจะน้อยกว่า และรองมาเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่น้อยกว่า ด้วยเหตุ

นี้ธนาคารอิสลามฯจึงมีประสิทธิภาพทำกำไรที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ และธนาคารอิสลามฯดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯอยู่ 8 ด้าน คือ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนของธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ -9.29 เพราะธนาคารมีผลประกอบการที่ขาดทุนจากค่าใช้จ่ายสินเชื่อด้อยคุณภาพจำนวนมาก และมีส่วนของทุนที่มากกว่า ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 0.88 เพราะธนาคารมีผลประกอบการที่มีกำไรจากค่าใช้จ่ายที่ลดลง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินเชื่อด้อยคุณภาพแต่ยังมีกำไรไม่มาก และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ -8.49 เพราะธนาคารมีผลประกอบการที่ขาดทุนจากค่าใช้จ่ายสินเชื่อด้อยคุณภาพ และมีสินทรัพย์เฉลี่ยที่มากกว่า ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 0.21 เพราะธนาคารมีผลประกอบการที่ได้กำไรแต่ไม่มากนักจึงทำให้ได้สัดส่วนที่น้อยแต่ยังมากกว่า และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 1.57 เพราะธนาคารมีค่าใช้จ่ายเงินฝากที่สูงทำให้รายได้จากสินเชื่อดอกลดลงไปแม้จะมีเงินให้สินเชื่อจำนวนมากแต่กลายเป็นสินเชื่อที่ไม่สร้างรายได้จำนวนมากเช่นกัน และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 3.16 เพราะธนาคารมีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าเงินให้สินเชื่อที่น้อยกว่า แต่มีรายได้ที่ใกล้เคียงกันเนื่องสินเชื่อที่ไม่สร้างรายได้เพิ่มขึ้นไม่มาก และอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 4.56 เพราะธนาคารมีเงินให้สินเชื่อจำนวนมากและมีสัดส่วนที่มากในสินทรัพย์รวมแต่มีรายได้ทางการเงินที่ใกล้เคียงกันเพราะสินเชื่อจำนวนมากไม่สร้างรายได้ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 5.93 เพราะธนาคารมีเงินให้สินเชื่อที่น้อยกว่าแต่มีรายได้เกือบเท่ากันแต่สินเชื่อส่วนใหญ่ยังสามารถสร้างรายได้ให้กับธนาคาร และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 2.99 เพราะธนาคารมีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่สูงกว่าจากต้นทุนเงินฝากที่สูงกว่า และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 2.77 เพราะธนาคารมีต้นทุนดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าทำให้ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยน้อยกว่าจากเงินให้สินเชื่อที่น้อยกว่า และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 10.43 เพราะธนาคารมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินเชื่อด้อยคุณภาพที่สูง ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 3.41 เพราะธนาคารมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินเชื่อด้อยคุณภาพที่ต่ำกว่ามาก และอัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 8.35 เพราะธนาคารมีสินเชื่อด้อยคุณภาพที่มากถึงแม้มีการแก้ไขแล้วแต่มีการตักขึ้นเพิ่มขึ้นมาก ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 1.10 เพราะธนาคารมีการแก้ไขสินเชื่อด้อยคุณภาพได้มากทำให้เพิ่มขึ้นไม่มาก และอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ยของธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 0.36 เพราะธนาคารมีรายได้ค่าธรรมเนียมไม่มากถึงแม้จะมีเงินให้สินเชื่อจำนวนมาก

ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 0.45 เพราะธนาคารมีรายได้ค่าธรรมเนียมที่น้อยกว่าแต่มีรายได้อื่นๆที่มากกว่ามากถึงแม้จะมีเงินให้สินเชื่อที่น้อยกว่า ด้วยเหตุนี้ทำให้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีประสิทธิภาพทำกำไรที่ดีกว่าธนาคารอิสลามฯ

อัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุนของธนาคารทั้งสองแห่ง จะเห็นได้ว่าธนาคารอิสลามฯมีความพอเพียงของเงินกองทุนที่ดีกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้ง 2 ด้าน คือ อัตราส่วนทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เฉลี่ยที่ธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ -7.89 เพราะธนาคารมีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นติดลบจำนวนมากและขาดทุนสะสมจำนวนมาก ทำให้ส่วนของเจ้าของติดลบ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 4.19 เพราะธนาคารมีกำไรสะสมที่น้อยกว่าทำให้ธนาคารมีส่วนของเจ้าของที่มากกว่า และอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ธนาคารอิสลามฯมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ -13.23 เพราะธนาคารมีสินทรัพย์เสี่ยงที่มากกว่าจากจำนวนสินเชื่อที่มากกว่าทำให้เงินกองทุนไม่เพียงพอและติดลบ ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 7.46 เพราะธนาคารมีเงินกองทุนเพิ่มขึ้นแม้สินทรัพย์เสี่ยงจะเพิ่มขึ้นจึงทำให้เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่ติดลบ ด้วยเหตุนี้ทำให้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีความพอเพียงของเงินกองทุนที่ดีกว่าธนาคารอิสลามฯ

สรุป อัตราส่วนทางการเงินใน พ.ศ.2557 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยน้อยกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้ง 5 ด้าน เนื่องจากในด้านสภาพคล่องธนาคารพัฒนาวิสาหกิจและธนาคารอิสลามฯมีสินทรัพย์สภาพคล่องที่ใกล้เคียงกันแต่ธนาคารอิสลามฯมีเงินให้สินเชื่อและเงินฝากที่มากกว่า ในด้านคุณภาพเงินให้สินเชื่อธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีสินเชื่อด้วยคุณภาพที่น้อยกว่าธนาคารอิสลามฯทำให้ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญน้อยกว่า และทำให้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีผลประกอบที่มีกำไรถึงแม้จะมีเงินให้สินเชื่อที่น้อยกว่าธนาคารอิสลามฯก็ตาม ในด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่น้อยกว่าธนาคารอิสลามฯจากต้นทุนเงินฝากที่ต่ำกว่า และค่าใช้จ่ายรวมที่น้อยกว่าจากหนี้สงสัยจะสูญที่น้อยกว่า รวมถึงพนักงานของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจสามารถสร้างเงินให้สินเชื่อและรายได้รวมต่อคนที่มากกว่า ในด้านประสิทธิภาพในการทำกำไรธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีค่าใช้จ่ายรวมที่ต่ำกว่าธนาคารอิสลามฯจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสินเชื่อด้วยคุณภาพที่ต่ำกว่ามาก ในขณะที่รายได้รวมใกล้เคียงกันถึงแม้ธนาคารอิสลามฯจะมีเงินให้สินเชื่อที่มากกว่า ในด้านความเพียงพอของเงินกองทุนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีการขาดทุนสะสมลดลงจากผลประกอบการที่มีกำไร และได้รับการเพิ่มทุนจากระทรวงการคลัง ในขณะที่ธนาคารอิสลามฯมีผลประกอบการขาดทุนทำให้การขาดทุนสะสมเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT ในการทำวิจัย วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงเอกสารจากการรวบรวมบทความ วารสาร จุลสาร หนังสือ งานวิจัย เว็บไซต์ และจากรายงานประจำปีตั้งแต่ พ.ศ.2552-2557

2.1 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

จุดแข็ง

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นธนาคารรัฐวิสาหกิจและเป็นธนาคารเพียงแห่งเดียวที่ใช้ระบบการเงินแบบอิสลาม โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกให้กับประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามที่ห้ามเกี่ยวข้องกับระบบดอกเบี้ย และเป็นตัวเลือกให้กับประชาชนที่นับถือศาสนาอื่นๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยระบบการเงินอิสลามที่ไม่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย มีระบบบริจาคแบบบังคับเพื่อกระจายให้กับประชาชนที่มีสิทธิรับเงินบริจาคได้ตามเงื่อนไข และมีระบบประกันภัยแบบอิสลามที่เป็นการบริจาคเข้ากองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยเหตุ ประกอบกับธนาคารได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการคลังและรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือในด้านเงินทุน และการสนับสนุนผ่านโครงการต่างๆของรัฐ ทำให้ธนาคารยังคงสามารถดำเนินกิจการต่างๆของธนาคารต่อไปได้แม้ผลการดำเนินงานจะไม่ดีเท่าที่ควร และธนาคารยังได้รับการประกันเงินฝาก 100 เปอร์เซ็นต์ หากธนาคารเกิดความเสียหายเงินฝากทั้งหมดของลูกค้าจะได้รับคืนอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าของธนาคารหากธนาคารประสบเหตุไม่คาดคิดที่จะทำให้ธนาคารต้องปิดกิจการลง นอกจากนี้ธนาคารยังมีจุดให้บริการในพื้นที่ที่มีมุสลิมอยู่หนาแน่นในทุกภูมิภาคของประเทศไทยและมีพนักงานมุสลิมในทุกสาขาของธนาคารที่สามารถแนะนำและทำความเข้าใจในหลักการอิสลามเบื้องต้นได้ทำให้การขยายฐานลูกค้าในกลุ่มผู้นับถือศาสนาอิสลามนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ยากนักและสามารถเข้าถึงชุมชนได้อย่างดี

จุดอ่อน

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีข้อจำกัดในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต้องห้ามในศาสนาอิสลาม รวมถึงระบบดอกเบี้ยด้วยทำให้ธนาคารอิสลามฯไม่สามารถร่วมมือช่วยเหลือ และส่งเสริมกับกลุ่มธุรกิจหรือหน่วยงานหรือองค์กรที่ใช้ระบบดอกเบี้ยและสิ่งต้องห้าม

ในศาสนาเป็นกิจการหลักได้ เช่น ธนาคารที่ใช้ระบบดอกเบี้ย บริษัทเหล้าและยาสูบ บริษัทจำหน่ายเนื้อหมูและผลิตภัณฑ์จากหมู และอื่นๆที่เกี่ยวข้องอีก ทำให้ธนาคารมีข้อจำกัดที่มากกว่าธนาคารอื่นๆในประเทศไทย ประกอบกับธนาคารมีกลุ่มลูกค้าหลักหรือกลุ่มเป้าหมายหลัก คือผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปที่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามซึ่งมีจำนวนประชากรที่น้อยมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนของประชากรทั้งประเทศไทย และมีสัดส่วนเงินฝากและเงินให้สินเชื่อที่เป็นของลูกค้าที่นับถือศาสนาอิสลามที่น้อยมากทำให้การขยายฐานลูกค้าที่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามมีจำกัดทั้งจำนวนผู้นับถือศาสนาอิสลามและพื้นที่ที่มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามหนาแน่น ซึ่งทำให้ธนาคารจะพึ่งกลุ่มเป้าหมายหลักเพื่อสร้างรายได้เพียงอย่างเดียวไม่ได้ นอกจากนี้ธนาคารมีผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บริการไม่ครอบคลุม เช่น ธนาคารไม่มีการให้บริการโอนเงิน ชำระสินค้าและบริการ และอื่นๆผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ธนาคารไม่มีบริการประกันอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อป้องกันความเสี่ยง ธนาคารไม่มีบริการบัตรเครดิตเงินสดหรือบัตรเครดิตเพื่อชำระสินค้าและบริการอื่นๆที่ทันสมัยเทียบเท่าธนาคารระดับใหญ่

โอกาส

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสามารถหาผู้ร่วมทุนที่มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ และเงินทุนในการบริหารสถาบันการเงินอิสลามได้จากต่างประเทศ เพื่อเพิ่มทุนให้กับธนาคารและเพื่อช่วยเหลือในการบริหารธนาคารให้มีผลประกอบการที่ดีขึ้นและสามารถแข่งขันกับสถาบันการเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ และธนาคารยังสามารถเข้าตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้เกิดความสะดวกในการระดมทุนเพื่อเพิ่มทุนให้กับธนาคาร และเปิดโอกาสให้กับผู้สนใจร่วมลงทุนและกำหนดทิศทางการดำเนินกิจการเพื่อให้เกิดผลประกอบการที่ดีขึ้นประกอบกับธนาคารสามารถขยายเขตพื้นที่การให้บริการเพิ่มขึ้นให้ครอบคลุมทั้งประเทศ และการเปิดให้บริการช่องทางออนไลน์ที่ทำให้ลูกค้าสามารถที่จะเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก ซึ่งจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่เปิดให้บริการมาเป็นลูกค้าของธนาคาร และประชาชนที่อยู่นอกพื้นที่ให้บริการก็สามารถใช้บริการแบบออนไลน์แทนได้ นอกจากนี้ธนาคารมีโอกาที่จะได้รับลูกค้าจากต่างประเทศมากขึ้นจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานตามโครงการของรัฐในการจัดสร้างทางรถไฟเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้ง พม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย รวมทั้งประเทศที่ใกล้เคียงที่จะสามารถเข้ามาใช้บริการกับธนาคารได้ทั้งชาวต่างประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามที่มีมากกว่า 300 ล้านคน ในเขตอาเซียนและชาวอาหรับจากตะวันออกกลางรวมถึงชาวต่างประเทศที่นับถือศาสนาอื่นอีกกว่า 300 ล้านคน ในเขตอาเซียนและในเขตทวีปอื่นๆเป็นจำนวนมาก

อุปสรรค

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยยังมีอุปสรรคในการดำเนินกิจการตามหลักศาสนาอิสลามที่ถูกต้องเนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านการปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคในการทำธุรกรรมที่ถูกต้องตามหลักศาสนา เช่น ข้อจำกัดในเรื่องของการโอนอสังหาริมทรัพย์เนื่องจากมีกฎหมายที่ต้องเสียภาษีจากการเปลี่ยนเจ้าของทำให้เกิดค่าใช้จ่ายซ้ำซ้อน และยังมีข้อบังคับอื่นๆที่ทำให้ธนาคารไม่สามารถดำเนินกิจการได้อย่างราบรื่นและมีต้นทุนที่ต่ำ รวมถึงการสร้างช่องทางรายได้ของธนาคาร เช่น ห้ามธนาคารนำเงินไปลงทุนในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างบ้านจัดสรรหรือลงทุนในรูปแบบอื่นๆที่ทำให้ธนาคารต้องถือครองที่ดินนอกเหนือจากเพื่อตั้งสำนักงาน เป็นต้น และธนาคารยังต้องแข่งขันกับสถาบันการเงินอื่นเพื่อแย่งส่วนแบ่งการตลาดของกลุ่มลูกค้าที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มน้อยของประเทศซึ่งธนาคารสามารถแข่งขันได้ยากด้วยกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น จำนวนสาขาที่ให้บริการ ความทันสมัยของผลิตภัณฑ์ เครื่องมือและเทคโนโลยีในการให้บริการ เงินทุนหลักของธนาคาร ฐานลูกค้าหลักของธนาคาร และอื่นๆที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการแข่งขัน ประกอบกับธนาคารเป็นธนาคารเพียงแห่งเดียวที่ให้บริการทางการเงินแบบอิสลามในประเทศไทยแต่ยังมีสหกรณ์ออมทรัพย์ที่นำระบบการเงินอิสลามมาให้บริการในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยและภาคกลางของประเทศไทยซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีมุสลิมอยู่เป็นจำนวนมากทำให้ธนาคารต้องแข่งขันกับสหกรณ์อิสลามเหล่านี้ในการแย่งส่วนแบ่งการตลาดเพราะมีกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน จึงทำให้ธนาคารต้องแข่งขันพอสมควรเพราะสหกรณ์อิสลามจะสามารถเข้าถึงชุมชนมากกว่าธนาคารมีการให้บริการที่ยาวนานกว่าธนาคาร และยังมีส่วนร่วมกับชุมชนมากกว่า นอกจากนี้ธนาคารมีข้อห้ามในเรื่องของอัตราดอกเบี้ยทำให้การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยเป็นสิ่งที่จะต้องห้าม เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ธนาคารต้องหาแหล่งเงินกู้ยืมจากแหล่งอื่น เช่น ธนาคารอิสลามจากต่างประเทศ ซึ่งมีเงื่อนไขและข้อจำกัดหลายอย่างในการกู้ยืมเงินจากแหล่งดังกล่าว

2.2 ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จุดแข็ง

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก่อตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นช่องทางให้กับกลุ่มธุรกิจทั้งขนาดกลางและขนาดเล็กที่กำลังดำเนินกิจการหรือขยายกิจการในการเป็นแหล่งเงินทุนให้กับธุรกิจ และยังเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการดำเนิน โครงการต่างๆเพื่อช่วยเหลือภาคธุรกิจให้สามารถแข่งขัน เติบโต และขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้กับประเทศไทย

ได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และธนาคารยังมีเขตให้บริการครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย ทำให้ประชาชนที่ต้องการแหล่งเงินทุนในการประกอบธุรกิจสามารถเข้ามาปรึกษาเกี่ยวกับการขอใช้บริการสินเชื่อและแนวทางการทำธุรกรรม รวมถึงการเข้ารับบริการอื่นๆ ได้สะดวกในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ประกอบกับธนาคารเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นส่วนมาก ธนาคารได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการคลังและรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือในด้านเงินทุน และการสนับสนุนผ่านโครงการต่างๆ ของรัฐในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทำให้ธนาคารยังคงสามารถดำเนินกิจการต่างๆ ของธนาคารต่อไปได้แม้ผลการดำเนินงานจะไม่ดีเท่าที่ควร และธนาคารยังได้รับการประกันเงินฝาก 100 เปอร์เซ็นต์ หากธนาคารเกิดความเสียหายเงินฝากทั้งหมดของลูกค้า จะได้รับคืนอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าของธนาคารหากธนาคารประสบเหตุไม่คาดคิดที่จะทำให้ธนาคารต้องปิดกิจการลง

จุดอ่อน

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีข้อจำกัดในการดำเนินกิจการตามนโยบายหลัก คือ การส่งเสริมช่วยเหลือ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งธนาคารจะไม่มุ่งเน้นในการดำเนินการเพื่อเจาะกลุ่มเป้าหมายอื่นจากนโยบายข้างต้น เช่น กลุ่มการศึกษาที่มีกลุ่มโรงเรียนและมหาวิทยาลัยเป็นหลัก กลุ่มประชาชนที่ต้องการปัจจัยพื้นฐานหรือสินเชื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกจากเพื่อธุรกิจ และกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มธุรกิจหรืออุตสาหกรรมเป็นหลัก และธนาคารยังมีความเสี่ยงสูงจากกลุ่มเป้าหมายหลักเพราะเป็นกลุ่มธุรกิจที่ต้องอาศัยการดำเนินงานที่ดี การพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และภาวะเศรษฐกิจที่เกี่ยวพันกับธุรกิจให้สามารถเติบโตได้ จึงทำให้มีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่เริ่มเปิดกิจการที่มีความเสี่ยงสูงส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ ขาดเงินทุน จึงทำให้ธนาคารต้องแบกรับความเสี่ยงที่มาก ประกอบกับธนาคารไม่ใช่ธนาคารที่ประชาชนส่วนใหญ่มาใช้บริการ ธนาคารจะมีเฉพาะกลุ่มที่เข้ามาใช้บริการกับธนาคารแม้แต่กลุ่มเป้าหมายหลักของธนาคารอย่างกลุ่มผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังคงใช้บริการกับสถาบันการเงินอื่นมากกว่าเนื่องจากกระแสรายการเป็นลูกค้าที่ยาวนาน การบริการที่สะดวก รวดเร็ว และหลากหลาย และการบริการอื่นๆ ที่ดีกว่า ทำให้การแข่งขันในการแย่งลูกค้ากับธนาคารพาณิชย์ทำได้ลำบาก นอกจากนี้ธนาคารยังไม่มีผลิตภัณฑ์ที่ดึงดูดกลุ่มลูกค้าเหมือนธนาคารพาณิชย์ทั่วไปทั้งด้านเงินฝากที่ประชาชนทั่วไปไม่สามารถฝากเงินกับธนาคารได้ และผลิตภัณฑ์สินเชื่อที่มีดอกเบี้ยในอัตราที่สูง และไม่สนับสนุนกลุ่มธุรกิจที่ต้องการวงเงินระดับร้อยล้านหรือพันล้านบาทที่เป็นกลุ่มธุรกิจที่ดำเนินการมาอย่างยาวนานและมีประสบการณ์มาก

โอกาส

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจัด โครงการหรือ กิจกรรมในการให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ประกอบการทั้งรายใหม่และรายเก่า ทั้งที่เป็นลูกค้าของธนาคาร และไม่ใช่ลูกค้าของธนาคารทำให้ธนาคารมีโอกาสในการได้ลูกค้ารายใหม่จากผู้ประกอบการที่เข้าร่วมอบรมตาม โครงการต่างๆ และสามารถสร้างให้ผู้ประกอบการที่เข้าอบรมสามารถจัดการกับ กิจการของตนเองได้ดีขึ้น และจะช่วยลดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากผู้ประกอบการที่ขาด ประสบการณ์ในการทำธุรกิจได้ และธนาคารยังสามารถเปิดให้บริการผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้ประกอบการธุรกิจในการเข้าถึงธนาคารและการทำธุรกรรม กับธนาคาร ทำให้ธนาคารสามารถขยายฐานลูกค้าและขยายช่องทางการให้บริการได้อย่างรวดเร็ว และประหยัดต้นทุนมากกว่าเพราะธนาคารมีฐานลูกค้าที่เป็นผู้ประกอบการเป็นกลุ่มลูกค้าที่สำคัญ เป็นกลุ่มลูกค้าที่มีเป็นจำนวนมาก และในแต่ละปีจะมีผู้ประกอบการรายใหม่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายใหม่ที่เป็นคนวัยหนุ่มสาว คนวัยทำงาน จะเข้าบริการผ่านช่องทาง อินเทอร์เน็ตที่มากกว่าวัยอื่นๆมาก นอกจากนี้ธนาคารยังมีโอกาสที่จะได้รับการเปิดเสรีทางการ ค้าของ AEC (Association of South East Asian Nations) เพราะผู้ประกอบการในประเทศสามารถ ขยายกิจการไปยังต่างประเทศได้สะดวกมากขึ้น และมีต้นทุนที่ต่ำลง ทำให้ผู้ประกอบการเหล่านี้มี ผลการดำเนินงานที่ดีต้องการขยายกิจการและมาขอใช้บริการกับธนาคารรวมถึงกลุ่มผู้ประกอบการ รายใหม่ที่จะเข้ามาเปิดธุรกิจให้ที่มีกลุ่มเป้าหมายที่กลุ่มลูกค้าในประเทศและกลุ่มลูกค้าจาก ต่างประเทศที่เข้ามาทำการค้า ท่องเที่ยว หรือเดินทางผ่านไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะส่งผลให้ แนวโน้มเศรษฐกิจดีขึ้นและผลประกอบการของกลุ่มธุรกิจที่ดีขึ้น

อุปสรรค

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นธนาคารของรัฐที่มี เป้าหมายเฉพาะกลุ่มทำให้ธนาคารสามารถระดมเงินฝากได้เฉพาะจากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจและ เงินฝากของรัฐเป็นหลัก ซึ่งธนาคารไม่สามารถจะดึงเงินฝากจากภาคประชาชนในกลุ่มอื่นๆเข้ามา ได้มากนักด้วยข้อจำกัดในการดำเนินงานและวัตถุประสงค์หลักของธนาคารซึ่งทำให้ลูกค้ากลุ่มอื่น หรือประชาชนทั่วไปที่ไม่สามารถขอรับบริการสินเชื่อกับธนาคารได้จะไม่ได้เข้ามาเป็นลูกค้าเงิน ฝากกับธนาคารมากนัก และธนาคารมีเงินทุนที่น้อยในการปล่อยสินเชื่อ และมีแหล่งเงินทุนระยะ ยาวที่น้อยมากเมื่อเทียบกับระยะเวลาการปล่อยสินเชื่อทำให้ธนาคารมีความเสี่ยงจากการปล่อย สินเชื่อในกลุ่มธุรกิจที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการเติบโตของกิจการ ซึ่งธนาคารมีเพียง กระทรวงการคลังและรัฐบาลเป็นกลุ่มทุนใหญ่ที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมทำให้ธนาคารอาจจะ

ประสบปัญหาในการแข่งขันและความเสี่ยงจากระยะเวลาในการปล่อยสินเชื่อที่ไม่สอดคล้องกับเงินทุน นอกจากนี้ธนาคารยังมีธนาคารพาณิชย์เป็นคู่แข่งหลักเพราะธนาคารเหล่านี้เข้ามาเจาะกลุ่มธุรกิจมากขึ้นเนื่องจากกลุ่มดังกล่าวสามารถระดมเงินฝากได้ทุกรูปแบบและยังเป็นกลุ่มที่ขอสินเชื่อมากที่สุดในกลุ่มประชาชนทั่วไป จึงทำให้ธนาคารจะต้องแข่งขันอย่างมากหากต้องการให้กลุ่มธุรกิจเลือกใช้บริการกับธนาคารเป็นหลักซึ่งเป็นเรื่องที่ยากด้วยกับความทันสมัยของเทคโนโลยีในการให้บริการ การให้บริการที่ดีกว่า และเงินทุนที่มากกว่า

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 อัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

อัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ถึง พ.ศ.2557 ซึ่งเป็นภาพรวมของทั้งสองธนาคาร โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกเป็นช่วงเริ่มต้น คือ พ.ศ.2552 และช่วงปลาย คือ พ.ศ.2557

ตารางที่ 6.1 เปรียบเทียบอัตราส่วนสภาพคล่องและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

อัตราส่วนสภาพคล่อง	
การเปรียบเทียบอัตราส่วน	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง
อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก	
IBank มีสภาพคล่องต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มสภาพคล่องลดลง
SMEBank มีสภาพคล่องดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มสภาพคล่องเพิ่มขึ้น
อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	
IBank มีสภาพคล่องดีกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มสภาพคล่องลดลง
SMEBank มีสภาพคล่องต่ำกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มสภาพคล่องลดลง
อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์รวม	
IBank มีสภาพคล่องต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มสภาพคล่องลดลง
SMEBank มีสภาพคล่องดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มสภาพคล่องเพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 6.1 จะสังเกตเห็นว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยค้อยกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านสภาพคล่องอันเนื่องมาจากการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของหนี้ค้อยคุณภาพ ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจัดการหนี้ค้อยคุณภาพที่ดีกว่าทำให้การตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญมีสัดส่วนที่น้อยกว่า และการชำระหนี้ที่เพิ่มขึ้นทำให้รายการระหว่างธนาคารและตลาดทุนเพิ่มขึ้นมาก

ตารางที่ 6.2 เปรียบเทียบอัตราส่วนคุณภาพเงินให้สินเชื่อและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

อัตราส่วนคุณภาพเงินให้สินเชื่อ	
การเปรียบเทียบอัตราส่วน	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง
อัตราส่วนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ	
IBank มีคุณภาพสินเชื่อต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มคุณภาพสินเชื่อต่ำลง
SMEBank มีคุณภาพสินเชื่อดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มคุณภาพสินเชื่อต่ำลง
อัตราส่วนหนี้ค้อยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อ	
IBank มีคุณภาพสินเชื่อต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มคุณภาพสินเชื่อต่ำลง
SMEBank มีคุณภาพสินเชื่อดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มคุณภาพสินเชื่อต่ำลง
อัตราส่วนหนี้ค้อยคุณภาพต่อค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ	
IBank มีคุณภาพสินเชื่อดีกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มคุณภาพสินเชื่อเพิ่มขึ้น
SMEBank มีคุณภาพสินเชื่อต่ำกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มคุณภาพสินเชื่อเพิ่มขึ้น
อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้สงสัยจะสูญ	
IBank มีคุณภาพสินเชื่อต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มคุณภาพสินเชื่อที่เพิ่มขึ้น
SMEBank มีคุณภาพสินเชื่อดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มคุณภาพสินเชื่อที่ลดลง

จากตารางที่ 6.2 จะสังเกตเห็นว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยค้อยกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านคุณภาพเงินให้สินเชื่ออันเนื่องมาจากหนี้ค้อยคุณภาพที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่ม รายได้ที่ลดลง และขาดทุนจากการดำเนินงาน ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจัดการหนี้ค้อยคุณภาพที่ดีทำให้มีการชำระหนี้ที่เพิ่มขึ้น และมีผลประกอบการที่มีกำไร

ตารางที่ 6.3 เปรียบอัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงานและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน	
การเปรียบเทียบอัตราส่วน	แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง
อัตราส่วนกำไรสุทธิ	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
อัตราส่วนประสิทธิภาพการดำเนินงาน	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อจำนวนพนักงาน	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
อัตราส่วนรายได้รวมต่อจำนวนพนักงาน	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง

จากตารางที่ 6.3 จะสังเกตเห็นว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ด้อยกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอันเนื่องมาจากหนี้ด้อยคุณภาพที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และการชำระสินเชื่อที่ควรได้รับไม่ได้ตามเป้าแม้จะปล่อยสินเชื่อมากขึ้นก็ตาม ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการจัดการหนี้ด้อยคุณภาพได้ดีทำให้ค่าใช้จ่ายลดลง แม้การปล่อยสินเชื่อและรายได้ลดลงแต่ยังมีผลประกอบการที่ได้กำไร

ตารางที่ 6.4 เปรียบอัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไรและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

อัตราส่วนประสิทธิภาพในการทำกำไร	
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุน	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพสูงขึ้น
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพสูงขึ้น
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพสูงขึ้น
อัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพสูงขึ้น
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	
IBank มีประสิทธิภาพดีกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพสูงขึ้น
SMEBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	
IBank มีประสิทธิภาพต่ำกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง
SMEBank มีประสิทธิภาพดีกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มประสิทธิภาพลดลง

จากตารางที่ 6.4 จะสังเกตเห็นว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีประสิทธิภาพการทำการค้าที่ดียิ่งกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอันเนื่องมาจากค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างมากที่มาจากหนี้สงสัยจะสูญเป็นหลักและรายได้ที่ลดลงจากการรับชำระหนี้ได้น้อยทำให้ผลประกอบการขาดทุน ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีรายได้ที่ลดลงเช่นกันแต่มีค่าใช้จ่ายที่ลดลงมากจากหนี้สงสัยจะสูญที่ลดลงมากทำให้ผลประกอบการมีกำไรแม้จะลดลง

ตารางที่ 6.5 เปรียบอัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุนและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

อัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุน	
อัตราส่วนทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เฉลี่ย	
IBank มีความพอเพียงน้อยกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มเงินกองทุนลดลง
SMEBank มีความพอเพียงมากกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มเงินกองทุนที่เพิ่มขึ้น
อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง	
IBank มีความพอเพียงน้อยกว่า SMEBank	IBank มีแนวโน้มเงินกองทุนลดลง
SMEBank มีความพอเพียงมากกว่า IBank	SMEBank มีแนวโน้มเงินกองทุนที่เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 6.5 จะสังเกตเห็นว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีความพอเพียงของเงินกองทุนน้อยกว่าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอันเนื่องมาจากผลประกอบการขาดทุนและหนี้ด้อยคุณภาพที่เพิ่มขึ้นทำให้สินทรัพย์เสี่ยงมีจำนวนมาก ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีกำไรถึงแม้จะลดลงจากเดิมแต่มีสินทรัพย์เสี่ยงที่น้อยกว่ามากจากการจัดการหนี้ด้อยคุณภาพที่ดี

1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2557 เป็นการสรุป จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของทั้งสองธนาคาร โดยนำจุดที่เหมือนและจุดที่ต่างมารวมกันสรุปในครั้งนี้

ตารางที่ 6.6 เปรียบเทียบจุดที่เหมือนและจุดที่ต่างของการวิเคราะห์ SWOT ของทั้ง 2 ธนาคาร

การวิเคราะห์ SWOT	
จุดแข็งที่เหมือนกัน	จุดแข็งที่แตกต่างกัน
<p>ธนาคารทั้งสองแห่งเป็นรัฐวิสาหกิจ และได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานเงินทุน จากกระทรวงการคลัง และเป็นเครื่องในการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลตามนโยบายและโครงการต่างๆ</p>	<p>ธนาคารอิสลามฯให้บริการระบบการเงินอิสลามซึ่งมีกลุ่มลูกค้าที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นกลุ่มหลัก และมีจุดให้บริการในพื้นที่ที่มีมุสลิมอยู่หนาแน่นเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯให้บริการกับกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กเท่านั้น และมีจุดให้บริการครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ</p>
จุดอ่อนที่เหมือนกัน	จุดอ่อนที่แตกต่างกัน
<p>ธนาคารทั้งสองแห่งมีการให้บริการกับประชาชนที่ไม่ครอบคลุมความต้องการเมื่อเทียบกับธนาคารที่เป็นที่นิยม โดยเฉพาะการให้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่ยังไม่เป็นที่ให้บริการ</p>	<p>ธนาคารอิสลามฯมีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามในประเทศไทยและเป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อยในประเทศไทยรวมถึงมีจุดให้บริการไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทย ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีกลุ่มเป้าหมายหลักเพียงกลุ่มเดียวคือกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก และผู้ประกอบการที่เพิ่งเปิดกิจการมีความเสี่ยงจากการดำเนินงานเนื่องจากขาดประสบการณ์ และกลุ่มธุรกิจจะมีความอ่อนไหวตามสภาพเศรษฐกิจที่มีความไม่แน่นอนสูง</p>

ตารางที่ 6.6 (ต่อ)

โอกาสที่เหมือนกัน	โอกาสที่แตกต่างกัน
ธนาคารทั้งสองแห่ง สามารถเปิดให้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้เพื่อเพิ่มช่องทางให้บริการ และมีโอกาสที่จะได้ลูกค้าเพิ่มขึ้น และผลประโยชน์ที่คืบคลานจากการเปิด AEC และการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานที่จะมีการค้ากับประเทศอื่นมากขึ้นและมีนักลงทุนมาลงทุนเพิ่มขึ้น	ธนาคารอิสลามฯยังมีโอกาสในการขยายพื้นที่บริการให้ครอบคลุมทุกจังหวัด และหาผู้ร่วมทุนที่มีประสบการณ์ และเงินทุนในประเทศ เพื่อนบ้านและประเทศแถบอาหรับได้ ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯสามารถอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มธุรกิจ ในประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ และการป้องกันความเสี่ยงด้านต่างๆ เช่น การจัดทำแผนธุรกิจ การบริหารจัดการภายใน และอื่นๆที่เอื้อประโยชน์กับธุรกิจ เพื่อให้ลูกค้าเข้มแข็งขึ้นและเป็นการสร้างกลุ่มลูกค้าใหม่จากผู้เข้าร่วมอบรม
อุปสรรคที่เหมือนกัน	อุปสรรคที่เหมือนกัน
ธนาคารทั้งสองแห่งมีอุปสรรคในการแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไปหลายประการ เช่น ช่องทางการบริการ ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เงินทุนในการดำเนินงาน ส่วนแบ่งทางการตลาด และเครือข่ายในการร่วมมือทางธุรกิจ	ธนาคารอิสลามฯมีอุปสรรคในด้านระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการทำธุรกรรมตามรูปแบบของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีกลุ่มลูกค้าที่ไม่หลากหลาย โดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่จะมากู้ยืมเงินได้แต่ไม่ได้ให้กู้ยืม กับ ประชาชน ทั่วไป ที่ไม่ใช่ผู้ประกอบการ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2552-2557 พบว่า

ในเรื่องความเป็นมาและหลักการให้บริการของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ธนาคารทั้งสองมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งและ

ลักษณะในการดำเนินงานที่แตกต่างจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป คือ ธนาคารอิสลามฯมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งขึ้นเพื่อให้บริการกับผู้นับถือศาสนาอิสลามเป็นหลักสำคัญและดำเนินกิจการตามรูปแบบของหลักกฎหมายอิสลาม ส่วนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งเพื่อให้บริการกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กและจะไม่ให้บริการกับประชาชนทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย เลียงภักย์ (2552) พบว่าธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยมีความสำคัญในการระดมทุนของชาวมุสลิมทั้งในประเทศและต่างประเทศ และมีความแตกต่างจากธนาคารพาณิชย์ทั่วไป คือ ธนาคารจะมีบอร์ดบริหารที่เป็นแบบอิสลามเข้ามาเป็นที่ปรึกษาในธุรกรรมต่างๆ และธนาคารจะไม่มีดอกเบี้ยเงินฝากแต่จะมีการแบ่งกำไรขาดทุนแทน การปล่อยสินเชื่อธนาคารจะคิดกำไรบวกเข้าไปในต้นทุน และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยใช้ระบบการเงินอิสลามที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกประเทศ

ในเรื่องอัตราส่วนทางการเงินของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านสภาพคล่อง ด้านคุณภาพเงินให้สินเชื่อ ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านประสิทธิภาพในการทำกำไร และด้านความเพียงพอของเงินกองทุนพบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ธนาคารทั้งสองแห่งประสบปัญหาประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ต่ำและการขาดทุนจากการดำเนินงาน คือ สินเชื่อคือคุณภาพที่ทำให้ธนาคารทั้งสองแห่งต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในการจัดการกับสินเชื่อคือคุณภาพซึ่งมีสัดส่วนที่สูงมากต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของธนาคาร และสินเชื่อคือคุณภาพเหล่านี้ไม่สามารถสร้างรายได้ที่ธนาคารควรจะได้รับให้กับธนาคารซึ่งทำให้ธนาคารต้องแบกรับต้นทุนเงินฝากหรือเงินกู้ที่นำมาปล่อยสินเชื่อ และปัญหารองลงมาของทั้งสองธนาคาร คือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และพนักงานที่ทำให้ธนาคารทั้งสองแห่งต้องแบกรับต้นทุนในการดำเนินงานที่สูงและค่าใช้จ่ายดังกล่าวยังมีสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ดอกเบี้ยสุทธิและรายได้รวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภณิดา สมบัติชัย (2555) พบว่า ธนาคารมีสภาพคล่องอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แม้หนี้สินจะสูงขึ้นจากการขยายตัวของสินเชื่อและเงินฝาก โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐมีความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ได้สูงขึ้นแต่ธนาคารพาณิชย์มีอัตราส่วนนี้ลดลง ส่วนความสามารถในการทำกำไรโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ยกเว้นธนาคารอิสลามฯ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทย ธนาคารยูโอบี และธนาคารซีไอเอ็มบีไทยที่บางปีมีความสามารถในการทำกำไรติดลบ ด้านความพอเพียงของเงินกองทุนธนาคารสามารถดำรงเงินกองทุนได้สูงกว่าเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้คือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.50 และอัตราส่วนคุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้น แต่ทั้งนี้ยกเว้นธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีอัตราส่วนดังกล่าวไม่ค่อยดี อาจเนื่องมาจากกำไรค่อนข้างมีความผันผวนทั้งเกิดจากเศรษฐกิจไทยที่ขยายตัวเพียงร้อยละ 0.1 จากอุทกภัยครั้งใหญ่ของไทยใน

ปลายปี 2554 เศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว วิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรป และเศรษฐกิจสหรัฐฯ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยากร อนุวัตคุณธรรม (2552) ปัญหาของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ ปัญหาการขาดทุน ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และปัญหาระยะเวลาการพิจารณาปล่อยสินเชื่อนานเกินไป อุปสรรคที่สำคัญ คือ ผู้กู้ไม่มีคุณสมบัติ การแข่งขันของธนาคารอื่น ผู้กู้ไม่มีประสบการณ์ในการประกอบกิจการ และนโยบายรัฐบาลไม่ต่อเนื่อง

ในเรื่องจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยและธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีเรื่องที่เหมือนกันในจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคซึ่งมาจาก การเป็นรัฐวิสาหกิจเหมือนกัน มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการสนองนโยบายของรัฐรวมทั้งเป็นธนาคารเฉพาะกิจที่มีเป้าหมายเฉพาะในการจัดตั้ง ส่วนเรื่องจุดที่ต่างกัน มาจากสาเหตุสำคัญ คือ การมีลักษณะเฉพาะ เช่น ธนาคารอิสลามฯมีการดำเนินงานที่ใช้ระบบการเงินอิสลามและหลักกฎหมายอิสลามเข้ามาบริหารงานและทำธุรกรรม ในขณะที่ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจฯมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม กลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นสำคัญ โดยจะไม่ให้บริการกับประชาชนทั่วไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

3.1.1 ธนาคารทั้งสองแห่งควรเร่งดำเนินการจัดการป้องกันการเกิดของสินเชื่อด้อยคุณภาพ

- 1) การปล่อยสินเชื่อ ควรให้สินเชื่อกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงต่ำ มีหลักประกันที่เหมาะสม และเน้นการปล่อยสินเชื่อรายย่อยเป็นสำคัญ
- 2) ติดตามสินเชื่อที่ปล่อยแล้ว ควรให้มีการติดตามลูกค้าที่ได้รับสินเชื่ออย่างใกล้ชิดหากเริ่มมีการขาดชำระให้เริ่มติดตามและสอบถามปัญหาเพื่อนำสู่การแก้ไขปัญหาก่อนเกิดเป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพในอนาคต

3.1.2 ธนาคารทั้งสองแห่งควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาสินเชื่อด้อยคุณภาพ

- 1) จัดแบ่งประเภทสินเชื่อ เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ต้องเพิ่มทุน กลุ่มที่ต้องปรับโครงสร้างหนี้ กลุ่มที่ไม่สามารถติดตามได้
- 2) กลุ่มที่ต้องเพิ่มทุน คือ ลูกค้าที่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้แต่ขาดทุนหมุนเวียนควรเพิ่มทุนให้กับกิจการให้สามารถดำเนินต่อไปได้

3) **กลุ่มที่ต้องปรับโครงสร้างหนี้** คือ ลูกค้าที่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้แต่ไม่สามารถรับภาระการชำระหนี้เชื่อได้ตามสัญญา ให้ทำการปรับโครงสร้างหนี้ลดยอดการชำระหนี้เชื่อลงและขยายระยะเวลาในการชำระหนี้เชื่อให้นาน

4) **กลุ่มที่ไม่สามารถติดตามได้** คือ ลูกค้าที่ไม่มีความสามารถจะชำระหนี้เชื่อได้หรือไม่ยอมชำระหนี้เชื่อตามสัญญา ให้ดำเนินการฟ้องร้องเพื่อดำเนินคดีกับลูกหนี้กลุ่มดังกล่าว

5) หากดำเนินการแล้วไม่สามารถเรียกร้องหนี้คืนกับลูกหนี้ได้ให้ดำเนินการโอนลูกหนี้ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) จัดการกับลูกหนี้ แต่การโอนลูกหนี้ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์มีความเสี่ยงที่ธนาคารต้องแบกรับหากการดำเนินการกับลูกหนี้มีผลขาดทุนไม่คุ้มกับเงินให้สินเชื่อที่โอนไป ธนาคารต้องรับผิดชอบการขาดทุนไม่เกินร้อยละ 30 ของยอดสินเชื่อที่ธนาคารโอนไป ดังนั้น ธนาคารจะต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนก่อนจะดำเนินการโอนไปให้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย

3.1.3 ธนาคารทั้ง 2 แห่ง ควรเร่งลดต้นทุนในการดำเนินกิจการของธนาคาร
โดยเฉพาะต้นทุนจากอาคารสถานที่และพนักงาน

- 1) ค่าเช่าอาคารสถานที่ พิจารณาความคุ้มค่าง่ายได้กับค่าใช้จ่ายเหมาะสมหรือไม่
- 2) ค่าเช่าอุปกรณ์ พิจารณาจำนวนที่ใช้งานจริงและราคาหรือค่าเช่าที่ไม่สูงเกินจริง
- 3) ค่าจ้างพนักงาน พิจารณาจำนวนพนักงานให้เหมาะสมกับปริมาณงานของแต่ละสาขา

3.1.4 ธนาคารทั้งสองแห่งควรเร่งพัฒนาเทคโนโลยีในการให้บริการและเพิ่มความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างธนาคาร

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาสาเหตุของการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อด้วยคุณภาพมาจากสาเหตุใด เพื่อป้องกันกาเกิดสินเชื่อด้วยคุณภาพเหมือนทั้งสองธนาคาร

3.2.2 ควรศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่เพื่อที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้น และจะสามารถได้ข้อมูลที่อาจจะไม่ได้จากตัวเลขหรือจากข้อมูลทางสถิติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎา เสกตระกูล. (2556). *การวิเคราะห์งบการเงินกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ม.ค.2557 จาก <http://www.tsi-thailand.org>.
- กฤษฎา สังขมณี. (2552). *การเงินและการธนาคาร (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.*
- เกร็ดความรู้.net. (2557). *ประชากรอาเซียน 10 ประเทศ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 2557 จาก <http://www.xn--12cg1cxchd0a2gzc1c5d5a.net>
- โกมล วงศ์อนันต์, อธิชา ประกอบเส็ง. (2555). *SWOT Analysis* สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เม.ย.2557 จาก <http://promrucsa-dba04.blogspot>.
- เฉลิมขวัญ คุรุบุญยงค์. (2554). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ ซีเอ็ดดูเคชั่น.บมจ
- ชูเพ็ญ วิบูลสันติ. (2556). *การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (จุดด้อย) โอกาส และอุปสรรค (ความเสี่ยงขององค์กร) SWOT Analysis* สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พ.ย. 2556 จาก <http://www.pharmacy.cmu.ac.th/pharmacare/pharad/swot982.htm>
- ชยากร อนุวัตคุณธรรม. (2552). *ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย (ภาคนิพนธ์หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต) คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.*
- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2557). *รายงานประจำปี 2552-2557*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พ.ค. 2557 จาก www.smebank.co.th
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2557). *ฐานข้อมูล SME ไทย. 2557*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธ.ค. 59 จาก www.bot.or.th
- ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย. (2556). *หนังสือการดำเนินธุรกิจธนาคารตามหลักชะรีอะฮ์ผู้จัดทำส่วนวิชาการ ฝ่ายชะรีอะฮ์ : ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย.*
- ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย. (2557). *รายงานประจำปี 2552-2557* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พ.ค. 2557 จาก www.ibank.co.th
- นันทิยา หุदानุวัตร, ณรงค์ หุदानุวัตร. (2545). *SWOT : การวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 6) กรุงเทพฯ : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.*

นิลรัตน์ เฟื่องนคร. (2555). *การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงด้านสินเชื่อของสถาบันการเงิน กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารพาณิชย์ กับสหกรณ์ออมทรัพย์ (วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต)* มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ปทุมธานี.

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2556). *ข่าวประจำวัน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พ.ย.2556

จาก <http://www.prachachat.net>

ผู้จัดการออนไลน์. (2556). *ข่าวประจำวัน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พ.ย.2556

จาก <http://www.manager.co.th>

ผู้จัดการออนไลน์. (2558). *อาหารสุขภาพ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 2559

จาก <http://www.manager.co.th>

เพชร ชุมทรัพย์. (2554). *วิเคราะห์ห้บการเงิน : หลักและการประยุกต์* (พิมพ์ครั้งที่ 12) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โพสต์ทูเดย์ออนไลน์. (2557). *ข่าวประจำวัน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 พ.ค.2557

จาก <http://www.posttoday.com>

ภณิดา สมบัติชัย. (2555). *การวิเคราะห์คุณภาพกำไรและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐและธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต)* มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

วาณี คำดี. (2541). *การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2557). *ประชากรศาสตร์ไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2559 จาก

<https://th.wikipedia.org>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2557). *ศาสนาในประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2559 จาก

<https://th.wikipedia.org>

ศิริวรรณ ลิ่มสมบัติอนันต์. (2556). *การวิเคราะห์ห้บการเงิน*. : เบตเตอร์ เวิลด์ กรีน (มหาชน)

ระหว่างปี พ.ศ.2551-2555 (วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

ลีปภาส พรสุขสว่าง. (2553). *เศรษฐศาสตร์ ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน*. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ลีทวิชช์ เลียงภักย์. (2552). การประเมินมูลค่า ช.อิสลามแห่งประเทศไทยกับการดำเนินงานตามหลักศาสนา(ซารีอะห์) (ภาคนิพนธ์หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุธรัตน์ รัตนอุดม. (2551). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, นนทบุรี.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2558). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำปี 2558. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ธ.ค. 59 จาก www.sme.go.th
- อังครัตน์ เจริญจิรวัดน์. (2551). การวิเคราะห์ห้บการเงิน (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

1. ด้านเงินฝาก

1.1 วรรตืออะฮ์ คือ หลักการรับฝาก โดยแบ่งเป็น วรรตืออะฮ์ ยัด อะมานะฮ์ คือ การฝากสิ่งใดก็ จะได้รับสิ่งนั้นกลับคืนมา และผู้ฝากจะไม่ได้รับความเสียหายใดๆกับกรณีที่เกิดขึ้นกับสิ่งของที่ฝาก และอีกแบบคือ วรรตืออะฮ์ ยัด ฎะอะมานะฮ์ คือ ใช้หลักการยืมเข้ามาโดยที่ สิ่งของนั้นจะถูกจ่ายคืน กลับไปอย่างครบถ้วนเมื่อถูกทวงถาม

ปัจจุบัน ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ได้นำหลักการวรรตืออะฮ์ ซึ่งหมายถึง สัญญาฝาก รักษาทรัพย์สินหรือการที่บุคคลหนึ่งฝากทรัพย์สินของตนให้อีกบุคคลหนึ่งที่มีความน่าเชื่อถือดูแล รักษา บริการภายใต้หลักวรรตืออะฮ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าที่ต้องการฝากเงินกับ ธนาคาร และธนาคารจะคืนเงินฝากให้แก่ลูกค้าเมื่อถูกทวงถาม โดยธนาคารจะใช้หลัก วรรตืออะฮ์ ยัด ฎะอะมานะฮ์ ในการรับฝาก เพื่อให้บริการรับฝากเงินแก่ลูกค้าที่ธนาคารรับประกันเงินต้นทั้ง จำนวน และธนาคารจะคืนเงินฝากให้แก่ลูกค้าเมื่อถูกทวงถาม ซึ่งได้แก่ เงินฝากประเภทออมทรัพย์ และกระแสรายวัน โดยปกติผู้ฝากจะอนุญาตให้ธนาคารนำเงินฝากไปใช้ในการดำเนินธุรกิจของ ธนาคาร เพื่อเป็นสินน้ำใจแก่ผู้ฝากโดยไม่ใช่เงื่อนไขตามสัญญา ทั้งนี้ ธนาคารอาจจะมอบฮิบะฮ์ (ของขวัญ)หรือผลตอบแทนใดๆให้กับผู้ฝากหรือไม่ก็ได้

เงื่อนไขที่สำคัญของสัญญารับฝากภายใต้หลักวรรตืออะฮ์ คือ ไม่สามารถระบุเงื่อนไขการ จ่ายเงินฮิบะฮ์ในสัญญาได้ เนื่องจากการมอบเงินฮิบะฮ์ต้องเป็นข้อตกลงฝ่ายเดียว ไม่สามารถตกลง ร่วมกันทั้งสองฝ่ายได้ มิเช่นนั้นจะเข้าข่ายของการกำหนดอัตราดอกเบี้ยในสัญญา

ขั้นตอนในการทำธุรกรรม

1. ผู้ฝากเปิดบัญชีเงินรับฝากตามหลักวรรตืออะฮ์กับธนาคารเป็นประเภทบัญชีเงิน รับฝากเพื่อรักษาทรัพย์ ซึ่งผู้ฝากสามารถเบิกถอน ได้ตลอดเวลา
2. เมื่อผู้ฝากต้องการถอนเงินจากบัญชี ธนาคารคืนเงินฝากให้แก่ลูกค้าตามความ ต้องการ
3. ในกรณีที่ผู้ฝากอนุญาตให้ธนาคารนำเงินฝากไปใช้ในการแสวงหากำไร ธนาคารอาจจะพิจารณาจ่ายเงินฮิบะฮ์เป็นครั้งคราวให้

1.2 มุฎอเราะบะฮ์ คือ หลักการร่วมลงทุนของบุคคล 2 ฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ลงทุน(เงิน) ให้อีกฝ่ายเป็นผู้ดำเนินงาน(นำเงินไปลงทุน) ที่จะทำให้เกิดผลกำไร/ขาดทุน จากกิจการดำเนิน กิจการ โดยที่กิจการนั้นต้องจะไม่ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม โดยมีหลักในการแบ่งปันผลกำไร คือ 50:50 ,60:40 และ 70:30 เป็นต้น กรณีขาดทุน เจ้าของทุนต้องยอมรับการขาดทุนในส่วนของเงินทุน

ขณะที่ผู้ประกอบการหรือผู้เชี่ยวชาญรับผิดชอบในส่วนที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการบริหารจัดการ

ปัจจุบัน ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ได้นำหลัก มุฏอเราะบะฮ์ คือ หลักการร่วมลงทุน ในการทำธุรกรรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับเงินฝากประเภทเงินฝากร่วมลงทุน โดยธนาคารจะนำเงินที่นำไปบริหารจัดการให้เกิดผลตอบแทนซึ่งจะได้ปันผลให้แก่ผู้ฝาก

เงื่อนไขอื่นๆในการทำสัญญา

1. เจ้าของทุนสามารถกำหนดเงื่อนไขให้กับผู้ประกอบการตามตกลง แต่เจ้าของเงินที่ไม่มีสิทธิที่จะก้าวผ่านการบริหารจัดการของผู้ประกอบการเด็ดขาด
2. มุฏอเราะบะฮ์ เป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับความไว้วางใจ ผู้ประกอบการ จะต้องทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต มิฉะนั้นจะถือเป็นบาปใหญ่ และจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น
3. ขอบเขตความรับผิดชอบของเจ้าของเงินจำกัดที่การลงทุนเพียงอย่างเดียว
4. ผู้ประกอบการไม่สามารถดำเนินธุรกิจภายใต้สัญญามุฏอเราะบะฮ์มากกว่าการลงทุนที่เจ้าของทุนให้ไว้ได้
5. สัญญามุฏอเราะบะฮ์สามารถบอกเลิกโดยฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเมื่อใดก็ได้เมื่อแจ้งเหตุผลหรือความจำเป็น
6. การแบ่งปันกำไรจะไม่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการชำระหนี้และเงินทุนของเจ้าของทุน เมื่อชำระทั้ง ส่วนของหนี้และส่วนของทุนแล้วจึงนำส่วนที่เหลือมาแบ่งตามส่วนที่ตกลง

ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ผู้ฝากเปิดบัญชีเงินรับฝากมุฏอเราะบะฮ์กับธนาคารเพื่อให้ธนาคารนำเงินฝากไปบริหารจัดการตามหลักศาสนา โดยมีข้อตกลงในการแบ่งผลกำไรจากการดำเนินธุรกิจตามสัดส่วนเห็นชอบร่วมกัน โดยธนาคารสามารถกำหนดผลตอบแทนในลักษณะของอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ หากโครงการลงทุนสามารถคำนวณผลตอบแทนล่วงหน้าได้
2. ธนาคารนำเงินที่นำไปลงทุนหรือประกอบกิจการที่ไม่ขัดหลักศาสนาอิสลาม
3. แบ่งปันกำไรตามสัดส่วนที่ตกลงเมื่อกิจการมีกำไรตามระยะเวลาที่กำหนด กรณีขาดทุนที่ไม่ได้เกิดจากการประมาทเลินเล่อ หรือความตั้งใจของธนาคารที่จะทำให้อุบัติเหตุเกิดความเสียหาย ผู้ฝากในฐานะผู้ให้เงินทุนจะเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนเงินที่เสียหาย ส่วนธนาคารในฐานะผู้ประกอบการจะรับผิดชอบในส่วนของการบริหารจัดการที่ไม่ได้รับค่าตอบแทน

1.3 หลักภาวะกาละฮ์ คือ หลักการของตัวแทน โดยการมอบหมายให้อีกฝ่ายเป็นตัวแทนในการดำเนินงาน จะเกิดขึ้นระหว่าง 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายเจ้าของทุนผู้มอบให้อีกฝ่ายนำเงินทุนดังกล่าวไปลงทุน และฝ่ายผู้รับมอบทุนจะเป็นผู้ดำเนินกิจการหรือนำเงินไปลงทุนที่ไม่ขัดกับหลักศาสนา เพื่อให้ได้ผลตอบแทนตามที่กำหนดหรือตกลงร่วมกัน โดยส่วนใหญ่จะกำหนดเป็นอัตราร้อยละของเงินทุน เช่น ร้อยละ 3 หรือร้อยละ 5 ของเงินทุน เป็นต้น กรณีที่ตัวแทนสามารถสร้างผลตอบแทนได้มากกว่าที่กำหนด ผลตอบแทนส่วนเกินจะเป็นผลตอบแทนจูงใจ และค่าธรรมเนียมสำหรับการจัดการ ในกรณีที่สร้างผลตอบแทนได้ต่ำกว่าที่กำหนดผู้ให้เงินทุนจะได้ผลตอบแทนหลังจากหักค่าธรรมเนียมการจัดการสำหรับตัวแทนก่อน ตัวแทนสามารถที่จะให้ผลตอบแทนเพิ่มเพื่อให้ได้ผลตอบแทนตามที่กำหนดซึ่งก็สามารถทำได้ในกรณีของผลตอบแทนที่ได้ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ ทั้งนี้การให้ผลตอบแทนเพิ่มจะต้องไม่ใช่เงื่อนไขที่ตกลงกันไว้หรือที่ทำสัญญา ในกรณีขาดทุน ผู้ให้เงินทุนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบหากกรณีที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดจากความประมาท แต่ถ้าเกิดจากตัวแทนเป็นผู้บกพร่องแล้ว ตัวแทนผู้นำเงินไปลงทุนจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายหรือผลขาดทุนนั้น

หลักการดำเนินธุรกิจของธนาคารภายใต้หลักภาวะกาละฮ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อรับเงินฝากประเภทตัวแทน โดยธนาคารจะนำเงินทุนที่ได้ไปบริหารจัดการให้เกิดผลตอบแทนเพื่อจะได้ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ฝาก

ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ธนาคารเสนอผลิตภัณฑ์เงินรับฝากตามหลักภาวะกาละฮ์ให้แก่ลูกค้าเพื่อระดมเงินทุนในการดำเนินธุรกิจของธนาคารเพื่อหาผลตอบแทนที่ธนาคารคาดว่าจะทำได้
2. ลูกค้าพอใจในอัตราผลตอบแทนที่ธนาคารเสนอ และฝากเงินกับธนาคาร
3. ธนาคารนำเงินทุนที่ได้ไปใช้ในธุรกิจของธนาคารที่ไม่ขัดกับหลักชะรีอะฮ์
4. เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ธนาคารจ่ายผลตอบแทนและคืนเงินฝากตามที่ตกลงกันกับผู้ฝาก ส่วนธนาคารรับค่าบริหารจัดการเงินฝาก และผลตอบแทนจูงใจเนื่องจากธุรกิจมีกำไร

2. ด้านสินเชื่อ

2.1 มุรออะซะฮ์ คือ การซื้อขายที่ผู้ขายจะเปิดเผยราคาสินค้าที่เป็นต้นทุนและเป็นกำไรที่บวกเพิ่มเข้าไป โดยแจ้งให้กับลูกค้าทราบขณะทำสัญญาหรือขณะทำการซื้อขายสินค้า การให้สินเชื่อของธนาคารภายใต้หลักการนี้ ธนาคารจะมีบทบาทคล้ายพ่อค้าคนกลางที่จะซื้อสินค้าชิ้นหนึ่งมาเป็นของตนก่อน จากนั้นจึงขายสินค้าของตนให้อีกฝ่ายโดยบวกเพิ่มกำไรเข้าไป

การดำเนินธุรกิจของธนาคารภายใต้หลักมูรอะซะฮ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธนาคารซื้อสินค้ามาก่อนแล้วขายให้ลูกค้าเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในราคาสินค้าโดยบอกทั้งต้นทุนและกำไรที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อช่วยลูกค้าที่ไม่สามารถซื้อสินค้าดังกล่าวได้เนื่องจากขาดแคลนเงินทุนก็สามารถเป็นเจ้าของสินค้าได้จากการที่ให้ธนาคารซื้อมาก่อนแล้วค่อยจ่ายทีหลัง

ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ลูกค้าแจ้งความประสงค์กับธนาคารในสินค้าดังกล่าวและมูลค่าสินค้า
2. เมื่อธนาคารวิเคราะห์ความเป็นไปได้และอนุมัติค่าขอแล้ว ธนาคารมอบหมายให้ลูกค้าเป็นตัวแทนไปซื้อสินค้าที่ลูกค้าต้องการ
3. ธนาคารชำระเงินให้แก่ผู้ขายสินค้าตามที่ลูกค้าต้องการ
4. ธนาคารขายทรัพย์สินดังกล่าวให้กับลูกค้าในราคาต้นทุนบวกกำไรที่ได้ตกลงกันล่วงหน้า
5. ลูกค้าชำระค่าสินค้าให้กับธนาคาร โดยการผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ตามที่ตกลงกันไว้

2.2 บัยอ์บิยะมัน อาญิด คือ การซื้อขายที่ผู้ขายจะส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้าในขณะที่สัญญา แต่ผู้ขายตกลงให้ลูกค้าชำระราคาของสินค้าในภายหลัง หรืออาจเรียกง่ายๆ ว่า การขายเชื่อหรือการขายผ่อน ซึ่งโดยปกติแล้วธนาคารมักนำหลักการซื้อขายลักษณะนี้ไปใช้ร่วมกับหลักมูรอะซะฮ์

สินเชื่อภายใต้หลักกบัยอ์บิยะมัน อาญิด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สินเชื่อแก่ลูกค้าในลักษณะที่ธนาคารเป็นผู้จัดหาสินค้าที่ลูกค้าต้องการ และขายสินค้าดังกล่าวให้แก่ลูกค้าในราคาต้นทุนของสินค้าบวกกำไร โดยการผ่อนชำระเงินตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่ตกลงกัน โดยส่วนมากเป็นสินเชื่อระยะยาว

ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ลูกค้าติดต่อเลือกสินค้าและบริการจากผู้จัดจำหน่าย
2. ลูกค้านำรายละเอียดสินค้าและราคาที่ตกลงจากผู้จัดจำหน่ายมาหาธนาคาร เพื่อตกลงขอสินเชื่อภายใต้หลักมูรอะซะฮ์ + บัยอ์บิยะมัน อาญิด กับธนาคาร
3. ธนาคารซื้อสินค้าตามที่ลูกค้าต้องการจากผู้จัดจำหน่าย หรือธนาคารแต่งตั้งให้ลูกค้าเป็นตัวแทนในการซื้อสินค้าดังกล่าว

4. ธนาคารขายสินค้าดังกล่าวให้กับลูกค้าในราคาต้นทุนบวกกำไรและระยะเวลาของการผ่อนชำระตามที่ตกลงกัน

5. จำหน่ายจัดส่งสินค้าให้ลูกค้า

6. ลูกค้าผ่อนชำระค่าสินค้าให้ธนาคารตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้เป็นงวดๆ

2.3 บัญชีอสังหาริมทรัพย์ คือ การซื้อขายที่ทำการขายสินค้าให้กับลูกค้าเป็นเงินเชื่อ โดยโอนกรรมสิทธิ์ให้ลูกค้าในทันที จากนั้นเมื่อลูกค้าครอบครองกรรมสิทธิ์แล้ว จึงขายทรัพย์สินนั้นให้กับธนาคาร โดยธนาคารขายให้กับลูกค้าในตอนแรกนั้นเป็นการขายเงินเชื่อ โดยมีต้นทุนบวกกำไรเข้า ในขณะที่ลูกค้ายังไม่ได้จ่ายเงิน เมื่อลูกค้าได้รับแล้วจะขายคืนในราคาต้นทุนที่ต่ำกว่าที่ธนาคารขายให้และธนาคารจะจ่ายเงินสดให้ในทันทีตามราคาที่ลูกค้าขายมาโดยไม่บวกกำไร

การให้สินเชื่อภายใต้หลัก บัญชีอสังหาริมทรัพย์ นั้นเพื่อวัตถุประสงค์ที่ลูกค้าต้องการเงินสดไปชำระหนี้ หรือนำเงินไปใช้ในกิจการจำเป็นต้องใช้เป็นเงินสด เพื่อให้เกิดความสะดวกกับลูกค้าและด้วยหลักที่ธนาคารไม่สามารถให้ยืมเงิน โดยคิดอัตราผลตอบแทนได้ เพราะจะเหมือนกับคิดอัตราดอกเบี้ยกับลูกค้า จึงต้องใช้หลัก บัญชีอสังหาริมทรัพย์เข้ามาเพื่อให้สามารถทำได้

ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ลูกค้าติดต่อเพื่อขอสินเชื่อภายใต้หลัก บัญชีอสังหาริมทรัพย์ จากธนาคาร
2. ลูกค้าจัดหาทรัพย์สินที่มีมูลค่าเท่ากับจำนวนเงินที่ลูกค้าต้องการ ธนาคารจะขายให้กับลูกค้าด้วยเงินผ่อนในราคาต้นทุนบวกกำไร ซึ่งธนาคารจัดให้ลูกค้าลงนามในสัญญาขาย เมื่อธนาคารและลูกค้าลงนามในสัญญาเรียบร้อยแล้ว กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตามระบุในตราสารทรัพย์สินตกเป็นของลูกค้า โดยธนาคารเป็นเจ้าของหนี้ตามเงื่อนไขการผ่อนชำระ ซึ่งธนาคารจะร้องขอให้ลูกค้าออกสัญญาใช้เงินและระบุนวันที่จ่ายเงินตามระยะเวลาที่ตกลงกัน

3. ลูกค้าทำการขายสินค้าให้กับธนาคารด้วยราคาต้นทุนไม่บวกกำไรเป็นเงินสด ซึ่งธนาคารจะจัดให้ลูกค้าทำสัญญาขายทรัพย์สิน เมื่อลูกค้าลงนามในสัญญาดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตามตราสาร กลับมาเป็นของธนาคาร และธนาคารจะชำระสินค้าโดยโอนเข้าบัญชีเงินฝากของลูกค้าหรือจ่ายตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้

4. ลูกค้าเบิกวงเงินจากบัญชีเงินฝาก หรือเบิกไว้วงเงินตามเงื่อนไข

5. ลูกค้าผ่อนชำระเงินให้กับธนาคารตามเงื่อนไขที่ตกลงกันในการทำสัญญา

ซื้อขายครั้งแรก

2.4 บัยอ้อลคัยน์คือ การซื้อขายหนี้สิน โดยการที่ลูกค้ำมีลูกหนี้ที่ติดหนี้สินอยู่ แล้วทำการขายลูกหนี้ที่ตนมีนั้นให้กับธนาคาร ธนาคารจะรับซื้อลูกหนี้ดังกล่าวไว้และจ่ายเป็นเงินสดให้กับลูกค้ำที่ขายหนี้ดังกล่าวให้ และไปเรียกเก็บหนี้กับลูกหนี้ที่ลูกค้ำขายให้กับธนาคาร

หลักการบัยอ้อลคัยน์มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อหรือซื้อลด ตราสารหนี้ ใบประทวนสินค้า หรือตัวเงินจากลูกค้ำ โดยตราสารนั้นต้องเป็นตราสารที่เกิดจากการทำธุรกรรมการค้าที่ไม่ขัดกับหลักการศาสนาอิสลามหรือหลักชารีอะฮ์

เงื่อนไขสำคัญของการซื้อขายหนี้สินนั้น ตามหลักแล้วไม่สามารถนำมาซื้อขายโดยหักส่วนลดได้ โดยต้องซื้อขายกันในราคาเท่ากับหนี้สินไม่เช่นนั้นจะเป็นริบา(ดอกเบี้ย)ได้ เพราะเปรียบเสมือนกับการซื้อขายเงิน ที่ต้องซื้อขายกันในราคาที่เท่าเทียมกัน มากกว่าหรือน้อยกว่าไม่ได้ และจะต้องมีการส่งมอบกันในทันที

เป็นที่เข้าใจกันว่า การขายลดหนี้สิน เป็นสัญญาข้อตกลงซึ่งธนาคารผู้ทำการซื้อลดหนี้สินนั้นเร่งการชำระหนี้ให้แก่ผู้ยื่นคำขอขายลดหนี้ ในรูปของเครื่องมือทางการเงิน โดยคำนวณผลตอบแทนจากระยะเวลาที่เหลือสำหรับการเรียกเก็บหนี้จากเครื่องมืออื่นๆ และเป็นการถ่ายโอนสิทธิในการชำระหนี้มายังธนาคารและเป็นการค้ำประกันการชำระหนี้ในวันครบกำหนดชำระ

ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ลูกค้ำมีตัวเงินกำหนดชำระในอนาคต ที่ได้จากการรับชำระหนี้ค่าสินค้าหรือค่าบริการ
  2. ลูกค้ำนำตัวเงินดังกล่าวมาขายลดให้กับธนาคาร
  3. ธนาคารรับซื้อตัวเงินจากลูกค้ำในราคาที่ตกลงกัน โดยชำระผ่านทางบัญชีเงินฝากของลูกค้ำ
  4. ธนาคารเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ เมื่อครบกำหนดวันชำระหนี้ตามตัวเงิน
- หมายเหตุ กรณีที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากผู้ส่งจ่ายตามตัวได้ ธนาคารสามารถไล่เบี้ยลูกค้ำได้ในฐานะผู้รับรองตัวเงิน

2.5 สะลัม คือ การซื้อขายสินค้าล่วงหน้าจากผู้ซื้อและผู้ขายตกลงให้มีการชำระเงินค่าสินค้าทั้งจำนวนในขณะที่ทำสัญญา และส่งมอบสินค้าในภายหลัง โดยมีการตกลงกำหนดเงื่อนไขอย่างชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะของสินค้า ปริมาณ และระยะเวลาการส่งมอบสินค้า

หลักการสะสมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สินเชื่อแก่ลูกค้า โดยธนาคารทำการจ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าที่มีการกำหนดคุณลักษณะ ปริมาณ และระยะเวลาการส่งมอบจากลูกค้า ซึ่งลูกค้าจะใช้เงินทุนดังกล่าวในการผลิตสินค้าตามสัญญา และเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาลูกค้าต้องนำสินค้ามาส่งมอบให้กับธนาคาร โดยปกติแล้วราคาของสินค้าในตลาดล่วงหน้าจะมีราคาต่ำกว่าสินค้าที่มีการส่งมอบในเวลาปกติ ซึ่งธนาคารจะได้รับผลประโยชน์จากส่วนต่างของราคาสินค้าเมื่อนำมาจำหน่าย

ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ลูกค้าตกลงทำสัญญาว่าจะขายสินค้าให้กับธนาคาร โดยธนาคารจะซื้อสินค้าตามราคาที่ตกลงกันซึ่งเป็นราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาดและกำหนดระยะเวลาการส่งมอบ
2. เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาส่งมอบลูกค้านำสัญญาที่ตกลงกันมาส่งมอบให้ธนาคาร
3. ธนาคารขายสินค้าในราคาตลาดที่สูงกว่าราคาที่ตกลงกันตามสัญญา ธนาคารจะได้รับค่าส่วนต่างจากราคาสินค้า เป็นกำไรของธนาคาร

หมายเหตุ ธนาคารอาจมีลูกค้าที่มาทำสัญญาด้วย 2 ฝ่ายได้ ซึ่งฝ่ายหนึ่งทำสินค้าและอีกฝ่ายรับซื้อสินค้าดังกล่าวอยู่แล้วก็ได้ โดยเป็นการตกลงทำสัญญากัน 3 ฝ่าย โดยธนาคารจะเป็นผู้จ่ายเงินค่าซื้อสินค้าล่วงหน้าแก่ลูกค้าคนที่ 1 และเมื่อครบกำหนดส่งมอบธนาคารจะรับสินค้ามาขายให้ลูกค้าบุคคลที่ 2 ที่ต้องการซื้อสินค้าดังกล่าว

2.6 อีสติสนาอ์ คือ การว่าจ้างทำสินค้า เป็นการทำข้อตกลงระหว่างคู่สัญญา 2 ฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งคือ ผู้ขายตกลงจะผลิตหรือก่อสร้างทรัพย์สิน ตามคุณลักษณะ และคุณสมบัติตามที่อีกฝ่ายเป็นผู้กำหนดมา และจะส่งมอบทรัพย์สินดังกล่าว ในระยะเวลาที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (อีสติสนาอ์ บางคนจากกลุ่มนักวิชาการบอกว่าเหมือนกับสะสม แต่บางกลุ่มบอกว่าไม่เหมือน จึงยึดในทัศนะที่ว่าไม่เหมือน)

หลักการอีสติสนาอ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สินเชื่อแก่ลูกค้าที่ประสงค์จะผลิตหรือก่อสร้างซ่อมแซม หรือต่อเติมทรัพย์สินตามที่ลูกค้าต้องการ โดยมีเงื่อนไขการส่งมอบทรัพย์สินให้กับลูกค้า และการชำระเงินให้กับธนาคาร ตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ลูกค้าติดต่อขอให้ธนาคารผลิตหรือก่อสร้างทรัพย์สินตามที่ลูกค้ากำหนดมา
2. ธนาคารติดต่อกับผู้ผลิตหรือผู้ก่อสร้างทรัพย์สินดังกล่าวตามที่ลูกค้ากำหนดมา
3. ผู้ผลิตหรือผู้ก่อสร้าง ดำเนินการผลิตหรือก่อสร้างทรัพย์สินดังกล่าวโดยรับเงินในการดำเนินการจากธนาคารตามความคืบหน้าของงาน

4. ผู้ผลิตหรือผู้ก่อสร้างทำการส่งมอบสินค้าให้กับธนาคาร
5. ธนาคารส่งมอบทรัพย์สินดังกล่าวให้กับลูกค้า
6. ลูกค้าชำระค่าทรัพย์สินที่ได้รับจากธนาคารตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

2.7 อัญญาเราะฮ์ วะ อิกตินาอ์ คือ การทำการเข้าซื้อสินทรัพย์ เป็นการนำสินค้ามาให้กับลูกค้า เข้า และทำสัญญาว่าหากลูกค้าจ่ายค่าเช่าครบตามกำหนดระยะเวลาที่จะโอนกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์ ดังกล่าวให้เป็นของลูกค้ำ

หลักอัญญาเราะฮ์ วะ อิกตินาอ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกค้าสามารถนำสินค้าไปใช้ได้โดยการเช่าจากธนาคารและทำการส่งมอบให้เมื่อครบกำหนดตามเงื่อนไขที่กำหนด การทำสัญญาดังกล่าว จะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นสัญญาเช่า และส่วนที่สอง เป็นสัญญาขายหรือสัญญาให้ ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ธนาคารซื้อสินค้าจากผู้จัดจำหน่ายตามที่ลูกค้าต้องการ
2. ธนาคารทำสัญญาให้เช่ากับลูกค้า โดยให้ค้ำประกันสัญญาว่าจะโอนทรัพย์สิน ดังกล่าวให้เมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า
3. เมื่อครบกำหนดสัญญาเช่า ธนาคารโอนกรรมสิทธิ์ให้กับลูกค้าในลักษณะของการยกให้

หมายเหตุ การส่งมอบกรรมสิทธิ์ให้ นั้น ธนาคารสามารถทำเป็นสัญญาซื้อขายได้ ตามแต่สัญญาที่ได้ กำหนดไว้ หากเป็นการซื้อขายเมื่อครบกำหนดก็จะทำการซื้อขายเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า

2.8 มุซารอกะฮ์ มุตะนากิเศาะฮ์ คือ การเป็นหุ้นส่วนกัน โดยอีกฝ่ายสามารถซื้อหุ้นส่วนในกิจการของฝ่ายได้จนสามารถครอบครองเป็นกรรมสิทธิ์เพียงฝ่ายเดียวได้ รูปแบบของหลักดังกล่าว เริ่มจากมี 2 ฝ่าย และทั้ง 2 ฝ่ายออกทุนเหมือนกันแต่จำนวนทุนอาจจะมีแตกต่างกันและ ร่วมกันในกิจการ อีกฝ่ายสามารถที่จะค่อยๆซื้อสัดส่วนในกิจการของอีกฝ่ายจนในที่สุด หุ้นในกิจการกลายเป็นของบุคคลเดียว

หลักมุซารอกะฮ์ มุตะนากิเศาะฮ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมทุนในกิจการของลูกค้า โดยธนาคารยินยอมให้ลูกค้าซื้อหุ้นส่วนของธนาคารในกิจการดังกล่าวไปเรื่อยๆจนหมดสิ้นเพื่อการ ครอบครองกรรมสิทธิ์เพียงผู้เดียว

ขั้นตอนการทำธุรกรรม

1. ธนาคารและหุ้นส่วนทำข้อตกลงในการร่วมลงทุนในโครงการที่ถูกต้องตามหลักชารีอะฮ์
2. ทั้งสองฝ่ายมีการจัดสรรเงินทุนตามสัดส่วนที่ตกลงกันได้ และร่วมกันบริหารโครงการหรืออาจให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้บริหารโครงการเพียงฝ่ายเดียว
3. แบ่งปันกำไร/ขาดทุน ตามสัดส่วนที่ตกลงกันได้ตามสัญญา
4. ลูกค้านำไปชำระซื้อสัดส่วนหุ้นของธนาคารไปเรื่อยๆจนหมดสัญญาหรือธนาคารหมดสัดส่วนหุ้นในกิจการ และกิจการจะตกเป็นของลูกค้าในกรรมสิทธิ์ของกิจการเพียงผู้เดียว

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสมาน และเซ็น
วัน เดือน ปีเกิด	22 ตุลาคม พ.ศ.2529
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก
ประวัติการศึกษา	เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา (ปัจจุบันชื่อ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี) พ.ศ.2553
สถานที่ทำงาน	-
ตำแหน่ง	-

